

www.salamnu.com

سایت مرجع دانشجوی پیام نور

- ✓ نمونه سوالات پیام نور : بیش از ۱۱۰ هزار نمونه سوال همراه با پاسخنامه تستی و تشریحی
- ✓ کتاب ، جزو و خلاصه دروس
- ✓ برنامه امتحانات
- ✓ منابع و لیست دروس هر ترم
- ✓ دانلود کاملا رایگان بیش از ۱۴۰ هزار فایل مختص دانشجویان پیام نور

www.salamnu.com

تا آنجا که بدانید به دیگران بیاموزید

۹

مار صفت بر گنجینه علم حلقه مزدید

۱۰

جویندگان را از این گنج سرشار بسی بفرمودند.

حضرت علی (ع)

حسابداری صنعتی (۱)

تعداد واحد درسی : ۳ واحد

منبع درسی : حسابداری صنعتی (۱) تالیف دکتر محمد عرب مازار یزدی
از سری انتشارات دانشگاه پیام نور

تهیه کننده اسلاید : دکتر سید حسن صالح نژاد
عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

هدف درس

آشنایی با ماهیت هزینه ها و بسط و توسعه اطلاعات بهای تمام شده محصول در موسسات خدماتی ، بازرگانی و تولیدی با استفاده از روش های مختلف هزینه یابی به منظور بهره گیری در برنامه ریزی و کنترل عملیات .

جایگاه درس

حسابداری صنعتی (۱) به ارزش ۳ واحد از دروس ترم چهارم دوره کارشناسی رشته حسابداری است.

پیش نیاز این درس ، اصول حسابداری ۳ به ارزش ۴ واحد از مجموعه دروس ترم سوم است . این درس پیش نیاز درس حسابداری صنعتی (۲) از مجموعه دروس ترم پنجم کارشناسی حسابداری است .

طرح درس

- مفاهیم حسابداری بهای تمام شده
- روش های طبقه بندی مفاهیم بهای تمام شده
- بهای تمام شده خدمات در موسسات خدماتی
- بهای تمام شده کالا در موسسات بازرگانی
- بهای تمام شده کالای تولیدی در موسسات تولیدی - روش ادواری
- حسابداری مواد
- حسابداری دستمزد
- حسابداری سربار
- هزینه یابی سفارشات
- هزینه یابی مرحله ای
- هزینه یابی مرحله ای ، کار در جریان ساخت
- هزینه یابی مرحله ای ، روش میانگین
- هزینه یابی مرحله ای ، روش اولین صادره از اولین واردہ
- هزینه یابی استاندارد

فصل اول

کلیات و مفاهیم حسابداری بهای تمام شده

هدف های فراگیری آشنایی با : مفاهیم حسابداری بهای تمام شده و کاربردهای آن در مدیریت

Cost accounting مفهوم حسابداری بهای تمام شده (حسابداری صنعتی)

حوزه ای از دانش حسابداری است که به اندازه گیری ، ثبت و گزارش اطلاعات مربوط به اقلام بهای تمام شده محصول می پردازد .

کاربردهای حسابداری بهای تمام شده

اطلاعات بدست آمده از سیستم «حسابداری بهای تمام شده» در دو زمینه «حسابداری مالی» و «حسابداری مدیریت» بکار گرفته می شود.

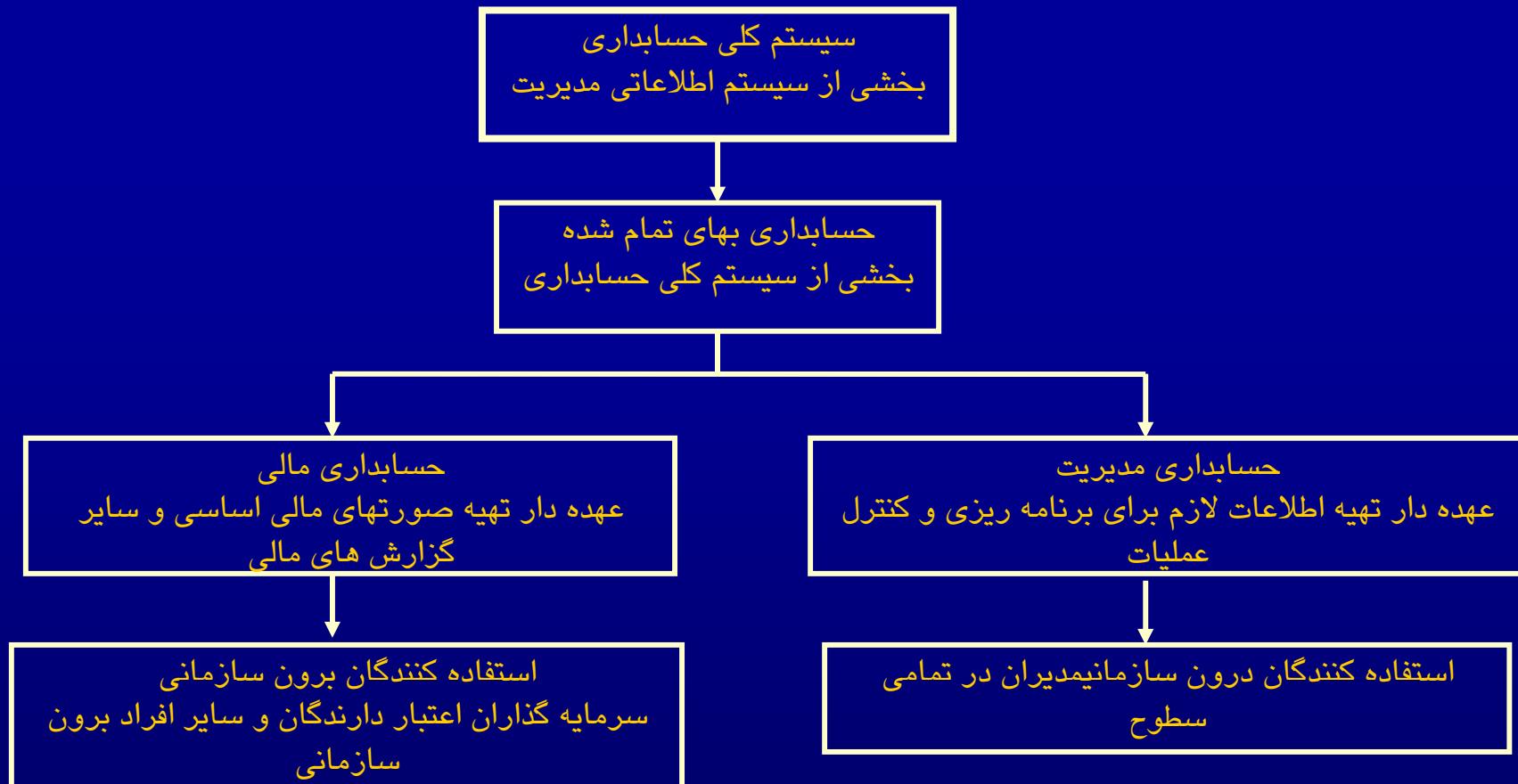
در حسابداری مالی برای تعیین «بهای تمام شده کالای فروش رفته» در صورت حساب سود و زیان و نیز بهای تمام شده « موجودیهای جنسی» در ترازنامه استفاده می شود.

در حسابداری مدیریت برای گزارش دهی به مدیریت جهت اخذ تصمیم ویژه و نیز ارزیابی عملکرد مدیران قسمت ها استفاده می شود.

بنابراین

«حسابداری بهای تمام شده» اطلاعات پایه ای مورد استفاده دو بخش «حسابداری مالی» و «حسابداری مدیریت» را تامین می نماید.

نمودار شماره ۱-۱ ارتباط بخش های سه گانه حسابداری را نشان میدهد :

نمودار شماره ۱-۲ تفاوت های حسابداری مدیریت و حسابداری مالی را نشان می دهد :

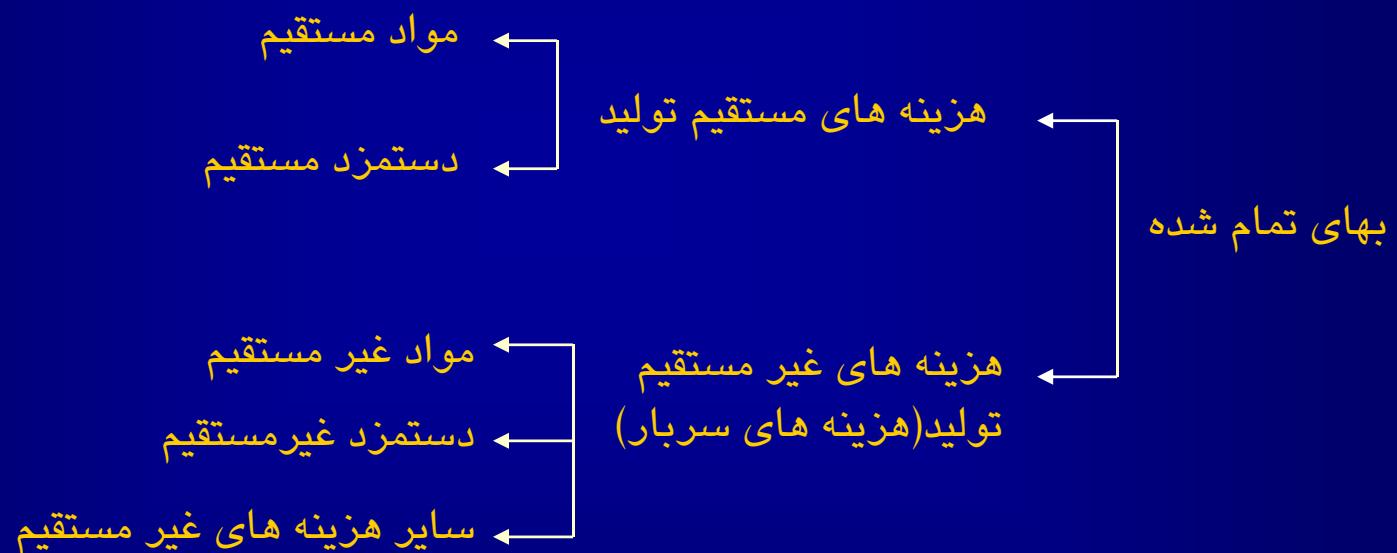
<u>حسابداری مالی</u>	<u>حسابداری مدیریت</u>	<u>مبنای مقایسه</u>
گروههای ذیحق ، ذینفع و ذی علاقه برون سازمانی	مدیران درون سازمان	استفاده کنندگان از اطلاعات
مقید به رعایت ضوابط معین پذیرفته شده حسابداری است	مقید به رعایت ضوابط معین نیست	ضوابط
سیستم کلی حسابداری	سیستم کلی حسابداری به علاوه سایر منابع محیط اقتصادی	منابع اطلاعات اولیه
گزارش‌های مبتنی بر رویدادهای مالی گذشته کل شرکت به صورت ادواری و حداقل سالی یکبار	گزارش های مبتنی بر ترتیبی از اطلاعات تاریخی و پیش‌بینی ها بر اساس درخواست مدیریت برای یک واحد یا شعبه شرکت	ماهیت گزارش ها

تفاوت بهای تمام شده ، هزینه و زیان :

بهای تمام شده (cost) شامل منابع از دست رفته برای تحریل کالا و خدماتی است که به منظور دستیابی به منافع اقتصادی تولید می شود . هنگامی که کالا فروخته شد و یا خدمات انجام شده بهای تمام شده تبدیل به هزینه expense (یعنی بهای تمام شده کالای فروش رفته) می شود . آن دسته از اقلام بهای تمام شده که منافع آن تحقق نیافته است بحورت دارایی (موجودی کالا) در ترازنامه نشان داده می شود و آن دسته از اقلام بهای تمام شده که تحقق منافع اقتصادی آن بر اثر مسائل خاص منتفی شده است ، به زیان (LOSS) تبدیل شده است مثل زیان ناشی از فاسد شدن کالا .

اقلام بهای تمام شده :

نمودار ۱-۳ بهای تمام شده محصول در موسسات تولیدی را نشان می دهد :

نمودار ۱-۳

مواد مستقیم : موادی است که مستقیما در تولید نقش دارد و ماهیت کالای تولیدی به آن وابسته است مثل چوب در تولید صندلی چوبی .

مواد غیر مستقیم : موادی که ماهیت کالای تولیدی به آن وابسته نیست مثل چسب چوب در تولید صندلی چوبی .

دستمزد مستقیم : دستمزد آن دسته از کارگرانی که مستقیما در تولید نقش دارند و تولید کالا یا ارائه خدمات بدون دخالت مستقیم آنها عملی نیست .

دستمزد غیر مستقیم : دستمزد آن دسته از کارگرانی که مستقیما در تولید نقش ندارند اما خدمات آنها برای تولید مورد نیاز است مثل حقوق سرپرستان .

هزینه های غیر مستقیم تولید (هزینه های سربار) :

معمولاً به هزینه هایی که به آسانی قابل شناسایی یا به طور مستقیم قابل منظور شدن به سفارشات یا محصولات خاصی نباشد اطلاق می شوند .

این هزینه ها شامل مواد غیر مستقیم ، دستمزد غیر مستقیم و سایر هزینه های غیر مستقیم مثل نیرو ، انرژی ، ملزومات مصرفی ، استهلاک ماشین آلات و ساختمان کارخانه ، بیمه ماشین آلات و ساختمان کارخانه ، هزینه تعمیر و نظایر آن است .

فصل دوم

روش های طبقه بندی مفاهیم بهای تمام شده

هدف های فراگیری آشنایی با : روش های مختلف طبقه بندی مفاهیم بهای تمام شده

طبقه بندی مفاهیم بهای تمام شده به منظور جمع آوری صحیح و استفاده اثر بخش از اطلاعات در بخش حسابداری مالی و حسابداری مدیریت بر اساس مبانی شش گانه زیر انجام می شود :

۱- طبقه بندی بر اساس عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده محصول :

در این طبقه بندی ، عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده محصول بر اساس نقش مستقیم و یا غیر مستقیم آنها طبقه بندی و به دو دسته کلی زیر تقسیم می شود :

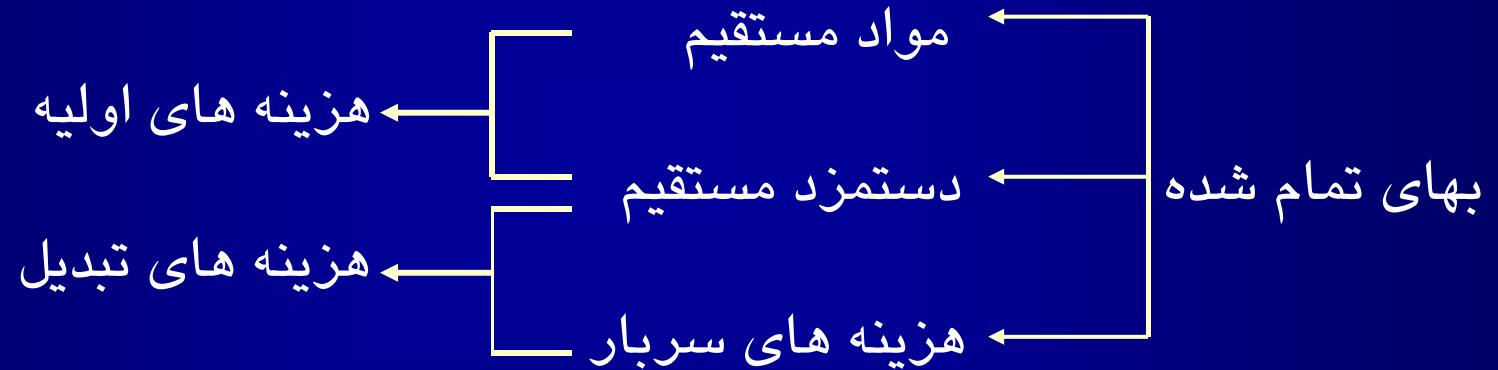
- الف - هزینه های مستقیم تولید شامل مواد مستقیم و دستمزد مستقیم
- ب - هزینه های غیرمستقیم تولید شامل مواد غیر مستقیم ، دستمزد غیر مستقیم و سایر هزینه های غیر مستقیم تولید

۲- طبقه بندی بر اساس ارتباط با فرآیند تولید :

در این طبقه بندی ، عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده به دو دسته تقسیم می شوند :

- الف - بهای تمام شده اولیه شامل مواد مستقیم و دستمزد مستقیم
- ب - بهای تمام شده تبدیل شامل اقلامی از بهای تمام شده است که مواد خام را تبدیل به کالای ساخته شده می نماید یعنی دستمزد مستقیم و سربار ساخت .

نمودار ۲-۱ بطور خلاصه این ارتباط را نشان می دهد :

نمودار ۲-۱

۳- طبقه بندی مفاهیم بهای تمام شده بر اساس رابطه با حجم تولید :

در این طبقه بندی ، عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده محصول به سه دسته تقسیم می شوند :

الف - اقلام متغیر بهای تمام شده :

شامل اقلامی است که با افزایش حجم تولید ، در کل افزایش می یابد یعنی در کل متغیر بوده ولی برای واحد کالا ثابت است مثل مواد مستقیم و دستمزد مستقیم .

برای مثال اگر فرض کنیم برای تولید یک واحد محصول ۱۰۰ ریال مواد مستقیم مصرف می شود این مبلغ برای اولین واحد تولید و آخرین واحد تولید یکی است اما برای کل تولید متغیر است به ترتیب زیر :

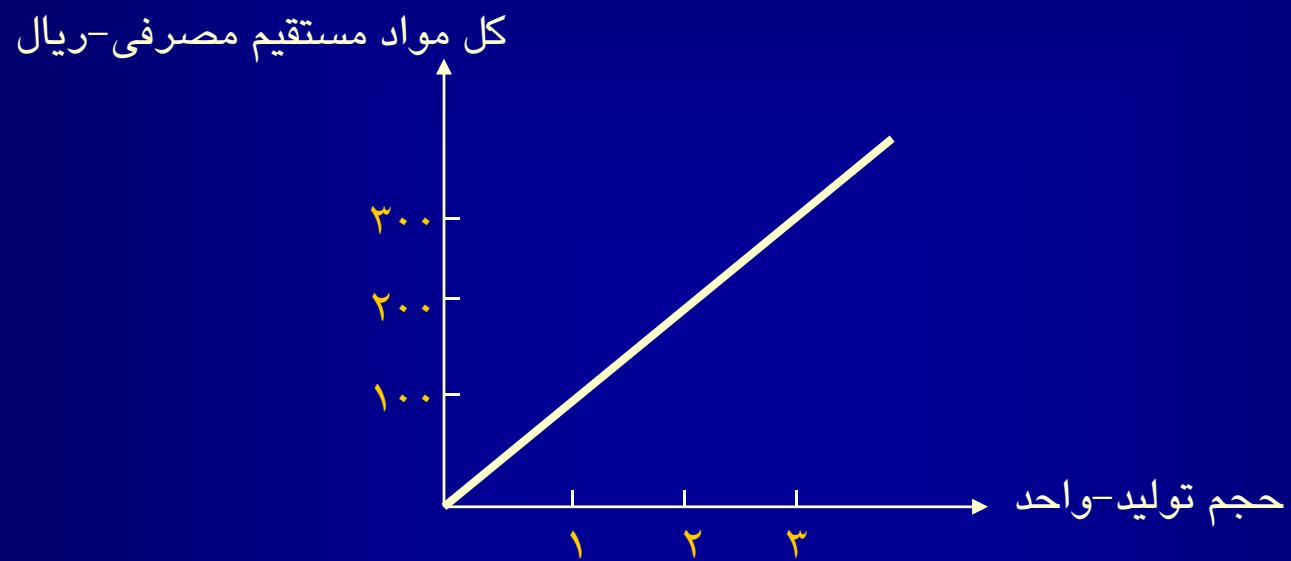
میزان تولید	مواد مستقیم مصرفی هر واحد محصول - ریال	کل مواد مستقیم مصرفی - ریال
۱	۱۰۰	۱۰۰
۲	۱۰۰	۲۰۰
۳	۱۰۰	۳۰۰
.	.	.
.	.	.
.	.	.
.	.	.
۱۰۰۰۰	۱۰۰	۱۰۰۰۰

رابطه $y=bx$ را می توان برای رفتار این هزینه ارائه نمود که در آن

y بیانگر کل مواد مستقیم مصرفی
 B بیانگر مواد مستقیم مصرفی هر واحد
 X بیانگر میزان تولید

است.

نمودار ۲-۲ نیز رفتار هزینه متغیر را در مقابل تغییر حجم تولید نشان می دهد :

نمودار ۲-۲

این نمودار نشان می دهد که هزینه متغیر (مواد مستقیم مصرفی) برای کل واحد کالا متغیر است و با شیب خط ۱۰۰ ریال تغییر می کند .

ب_ اقلام ثابت بهای تمام شده :

شامل اقلامی است که با افزایش حجم تولید ، در کل افزایش نمی یابد
اما برای واحد کالا متغیر است . مثل هزینه اجاره محل کارخانه

به عنوان مثال اگر فرض کنیم که کل هزینه اجاره محل کارخانه ای در ماه ۱۰۰۰۰ ریال ، این مبلغ با تغییر در حجم فعالیت تغییر نمی کند . به ترتیب زیر :

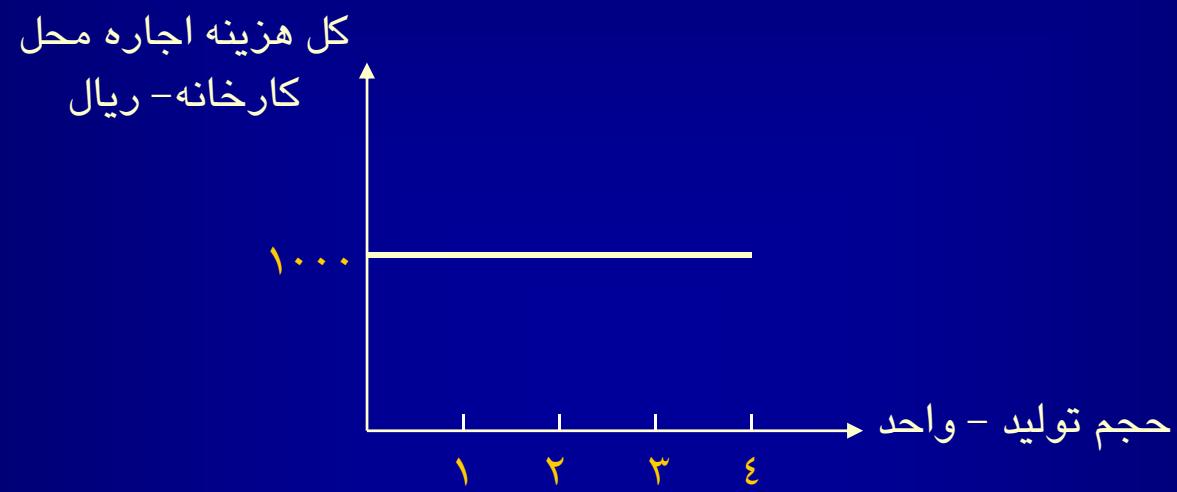
حجم تولید	کل هزینه اجاره محل کارخانه - ریال	هزینه اجاره سهم هر واحد تولید - ریال
۱	۱۰۰۰	۱۰۰۰
۲	۱۰۰۰	۵۰۰
۳	۱۰۰۰	۳/۳۳۳
.	.	.
.	.	.
.	.	.
.	.	.
۱۰۰	۱۰۰۰	۱۰

رابطه $y=a$ بیانگر رفتار این هزینه در قبال تغییرات حجم تولید است که در آن

y بیانگر کل هزینه اجاره محل کارخانه در یک ماه
 a بیانگر مقدار ثابت ۱۰۰۰ ریال

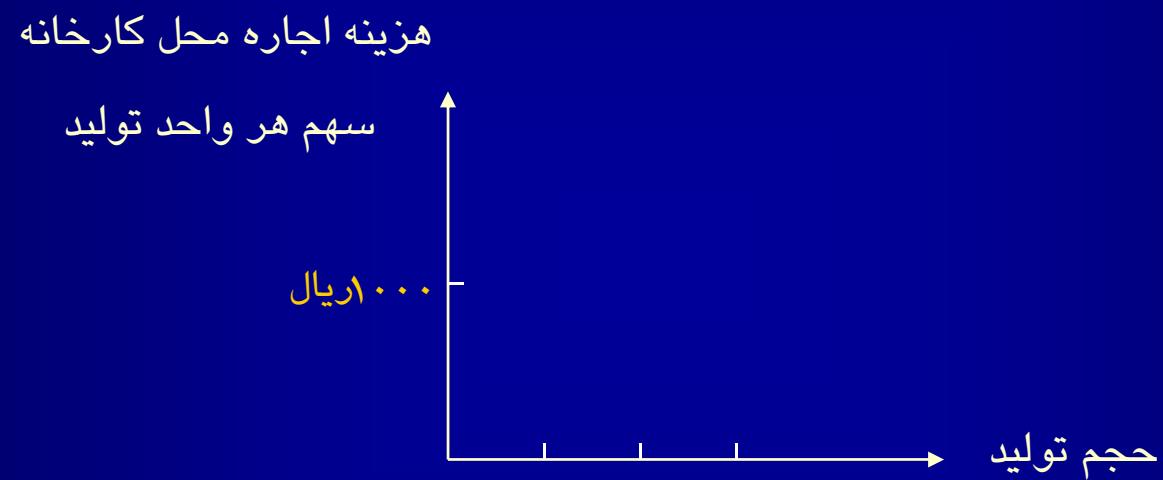
است.

نمودار ۲-۳ رفتار هزینه ثابت را در مقابل تغییر حجم فعالیت نشان می دهد :

این نمودار نشان می دهد که هزینه ثابت (هزینه اجاره محل کارخانه) برای کل واحد کالا ثابت است و با افزایش حجم تولید افزایش نمی یابد .

نمودار ۴-۲ نیز نشان می دهد که چگونه هزینه ثابت بین تعداد واحد تولید تقسیم شده و بصورت تنازلی برای هر واحد کاهش می یابد.

نمودار ۴-۲

ج - اقلام مختلط بهای تمام شده:

شامل اقلامی است که با افزایش در حجم تولید، تا حدی ثابت و پس از آن افزایش می یابد . مانند هزینه برق مصرفی که بخشی از آن ثابت (حق اشتراک) است .

برای هدف های برنامه ریزی و کنترل ، اقلام مختلط به دو جزء ثابت و متغیر تجزیه می شوند .

به عنوان مثال اگر اطلاعات زیر را در خصوص هزینه برق مصرفی یک واحد تولیدی داشته باشیم ، تغییرات هزینه در قبال حجم تولید مانند هزینه متغیر تناسبی نیست .

هزینه برق مصرفی سهم هر واحد تولید	كل هزینه برق مصرفی	حجم تولید
۵۱۰	۵۱۰	۱
۲۶۰	۵۲۰	۲
۶/۱۷۶	۵۳۰	۳
.	.	.
.	.	.
.	.	.
.	.	.
۵/۱۰	۱۰۵۰۰	۱۰۰۰

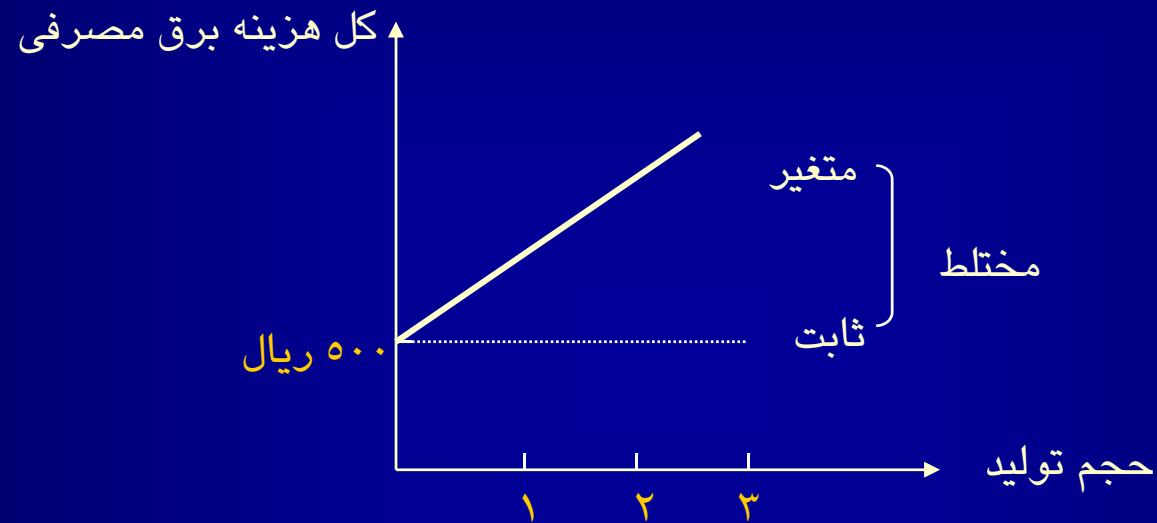
رابطه $y=a+bx$ بیانگر رفتار این هزینه در قبال تغییرات حجم تولیدات که در آن

y بیانگر کل هزینه برق مصرفی
بیانگر مقدار ثابت ۵۰۰ ریال است

b بیانگر هزینه متغیر برق مصرفی هر واحد تولید که ۱۰ ریال است
X بیانگر حجم تولید

است.

نمودار ۲-۵ رفتار هزینه مختلط را در مقابل تغییر حجم فعالیت نشان می دهد:

نمودار ۲-۵

این نمودار نشان میدهد که هزینه مختلط (هزینه برق مصرفی) دارای جزء ثابت ۵۰۰ ریال به عنوان حق اشتراک است و پس از آن با شیب ۱۰ ریال به عنوان هزینه متغیر هر واحد تولید افزایش می یابد .

مبحث گرایش (رفتار) اقلام بهای تمام شده بر پایه دو فرض مهم زیر استوار است :

۱- فرض دامنه مربوط :

حاکی از این است که گرایش (رفتار) مشخص شده برای اقلام بهای تمام شده ، تنها در دامنه معینی از فعالیت (تولید) صحیح است . به عبارت دیگر ، اقلام بهای تمام شده در سطوح فعالیت پائین تر یا بالاتر از این دامنه ، ممکن است گرایش متفاوتی داشته باشد .

۲- فرض زمان :

حاکی از این است که گرایش (رفتار) مشخص شده برای اقلام بهای تمام شده ، فقط در یک دوره زمانی معین صحیح است و ممکن است که بسیاری از گرایشها با گذشت زمان عوض شود .

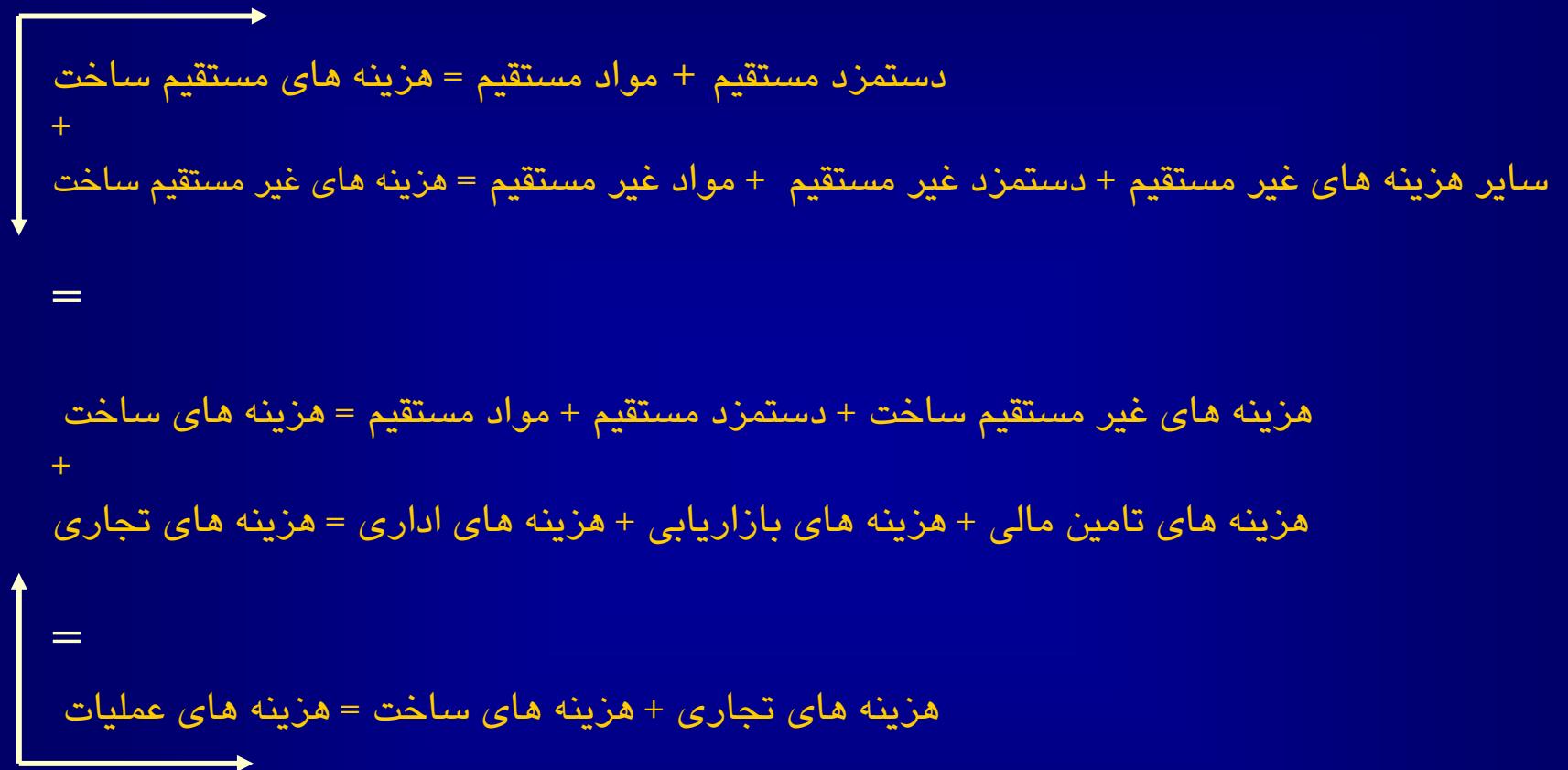
۴- طبقه بندی مفاهیم بهای تمام شده بر اساس فعالیتهای مختلف (طبقه بندی طبیعی):

در این طبقه بندی ، مفاهیم بهای تمام شده به دو دسته کلی تقسیم می شود :

الف - هزینه های ساخت : شامل مواد مستقیم ، دستمزد مستقیم و سربار ساخت است .

ب - هزینه های تجاری : شامل هزینه های اداری ، هزینه های بازاریابی و هزینه های تامین مالی است .

هزینه های ساخت و هزینه های تجاری ، کل هزینه های عملیات را تشکیل می دهند که در نمودار ۶-۲ ارائه شده است :

نمودار ۶-۲

۶- طبقه بندی مفاهیم بهای تمام براساس ملاحظات اقتصادی و تصمیم گیری :

الف - هزینه های فرصت از دست رفته :

عبارت است از منافع از دست رفته ، راه کارهای جایگزین ، راه کار انتخاب شده توسط مدیریت .

ب - هزینه های ریخته :

هزینه هایی است که درگذشته به عمل آمده و در وضع موجود قابل جبران و برگشت نیست . بنابراین هر تضمینی که نسبت به طرح های جاری گرفته شود ، در وضع آن هزینه ها تاثیری ندارد .

ج - هزینه های واقعی پرداخت شده :

هزینه هایی است که در دوره جاری بطور نقد پرداخت شده است بنابراین هزینه استهلاک دارایی های ثابت هزینه واقعی پرداخت شده در دوره جاری نیست .

حل مسائل نمونه

از

منبع درسی

حل تمرین ۱ (صفحه ۴۰) :

$$\begin{array}{r} 800000 \\ 3500000 \\ \hline 11500000 \end{array}$$

مواد مستقیم

دستمزد مستقیم

هزینه های مستقیم

هزینه های غیر مستقیم تولید :

$$\begin{array}{r} 200000 \\ 1500000 \\ 500000 \\ \hline 8500000 \\ \hline 2000000 \end{array}$$

مواد غیر مستقیم

دستمزد غیر مستقیم

سایر هزینه های غیر مستقیم

بهای تمام شده تولید

بهای تمام شده تولید
اضافه می شود :

هزینه های فروش	۷۵۰۰ ...
هزینه های اداری	۸۵۰۰ ...
بهای تمام شده عملیات	۳۶۰۰ ...

حل تمرین ۲ (صفحه ۴۱) :

۲۵۰۰۰	مواد مستقیم	۳۰۰۰۰	دستمزد مستقیم	۲۵۰۰۰	مواد مستقیم
۳۰۰۰۰	دستمزد مستقیم		هزینه های سربار :	۳۰۰۰۰	دستمزد مستقیم
۲۴۵۰۰	هزینه های سربار	۵۰۰۰	مواد غیر مستقیم	۵۵۰۰۰	بهای تمام شده اولیه
۷۹۵۰۰	بهای تمام شده محصول	۴۵۰۰	دستمزد غیر مستقیم		
		۲۴۵۰۰	سایر هزینه های غیر مستقیم		
		۱۵۰۰۰			
		—			
		—			
		۵۴۵۰۰	بهای تمام شده تبدیل		

حل تمرین ۴ (صفحه ۴۱) :

$$59000 \times 84 = 4956000 \quad (1)$$

$$2000 \times 84 = 168000 \quad (2)$$

$$14000 \times 84 = 1176000 \quad (3)$$

|

|

.

: بهای تمام شده هر واحد کالای تولید شده

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

<

حل تمرین ۶ (صفحه ۴۲) :

هزینه متغیر برای کل کالا متغیر است و برای واحد کالا ثابت است.

هزینه ثابت برای کل کالا ثابت است و برای واحد کالا متغیر است.

۱) محاسبه بهای تمام شده تولید :

طرح دو (۷۲۰۰ واحد)

$$7200 \times 2250 = 1620000$$

طرح یک (۴۵۰۰ واحد)

$$4500 \times 2250 = 10125000$$

اقلام متغیر بهای تمام
شده

۲۰۰۰۰۰

۲۰۰۰۰۰

اقلام ثابت بهای تمام شده

۳۶۲۰۰۰ ریال

۳۰۱۲۵۰۰ ریال

بهای تمام شده تولید

ادامه حل تمرین ۶ (صفحه ۴۲) :

(۲) محاسبه بهای تمام شده یک واحد محصول :

طرح دو (۷۲۰۰ واحد)	طرح یک (۴۵۰۰ واحد)
۲۲۵۰ ریال	۲۲۵۰ ریال
$2000000 \div 7200 = 2778$	$2000000 \div 4500 = 444$
۵۰۲۸ ریال	۶۶۹۴ ریال

اقلام متغیر بهای تمام شده

اقلام ثابت بهای تمام شده

بهای تمام شده یک واحد

فصل سوم

بهای تمام شده در موسسات خدماتی

هدف های فراگیری آشنایی با :

نحوه محاسبه بهای تمام شده خدمات

بهای تمام شده خدمات :

بهای تمام شده خدمات در موسسات خدماتی شامل دستمزد و هزینه های سربار است . برای محاسبه بهای تمام شده خدمات می توان اقلام بهای تمام شده را بین کار (خدمات) در دست اقدام و یا دوایر مختلف موسسه خدماتی تسهیم نمود . به دیگر سخن ، می توان از روش هزینه یابی سفارش کار و یا روش هزینه یابی مرحله ای استفاده نمود .

- در صورتی که برای محاسبه بهای تمام شده از روش هزینه یابی سفارش کار استفاده شود ، برای هر یک از خدمات در دست اقدام یک حساب کار در جریان در دفتر کل افتتاح و بهای تمام شده هر خدمت بطور جداگانه محاسبه و کنترل می شود .

- در صورتی که از روش های هزینه یابی مرحله ای استفاده شود ، برای هریک از دوائر ارائه کننده خدمات یک حساب کار در جریان در دفتر کل افتتاح و بهای تمام شده خدمات بر حسب دوائر ارائه کننده آن خدمات تعیین و کنترل می شود .

به عنوان مثال در یک موسسه خدمات مالی که به ارائه «خدمات حسابرسی» و «مشاور مالیاتی» می پردازد، می توان برای هر یک از خدمات مزبور به عنوان یک دایره تولیدی، یک حساب کار در جریان در دفتر کل افتتاح نمود و یا اینکه برای هر یک از مشتریان خدمات مزبور یک حساب کار در جریان در دفتر کل افتتاح کرد.

پس از تکمیل کار، «حساب بھای تمام شده خدمات» در دفتر کل بدهکار و «حساب کار در جریان» بستانکار می شود به این ترتیب «بھای تمام شده خدمات ارائه شده به مشتریان» در صورت سود و زیان تعیین می شود.

حل مسائل نمونه

از

منبع درسی

حل تمرین ۱ (صفحه ۵۴) :

$$25 \times 400 = 10000$$

$$320 \times 400 = 128000$$

$$80 \times 400 = 32000$$

$$90 \times 400 = 36000$$

$$125 \times 400 = 50000$$

$$150000 + 10000 = 250000$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$506000$$

$$506000 - 10000 = 496000$$

هزینه های سربار

49200	51200
—————	—————
2000	مانده

هزینه حقوق و دستمزد

496000	506000
—————	—————
10000	مانده

هزینه های اداری

250000	15000
—————	—————
265000	مانده

بانک

105000
—————

هزینه های بازار یابی

40000
—————

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۵۴) :

کار در جریان لکه
گیری

	۵۰۰۰
۱۳۶۵۰۰	۷۶۵۰۰
	۱۰۰۰
.	.

کار در جریان
رفوکاری

	۳۶۰۰
۶۰۷۰۰	۱۷۵۰۰
	۷۲۰۰
.	.

کار در جریان آبشویی

	۳۲۰۰
۱۹۵۹۰۰	۱۵۷۵۰۰
	۶۴۰۰
.	.

کار در جریان خشکشتویی

	۱۲۸۰۰
۲۶۱۱۰۰	۱۰۷۵۰۰
	۲۵۶۰۰
.	.

درآمد حاصل از
خدمات

	۱۰۵۰۰۰
.	.

بهای تمام شده خدمات

	۶۵۴۲۰۰
.	.

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۵۴) :

ب) شرکت خدمات رفاه ، صورت سود و زیان ، برای سال مالی منتهی به
در آمد حاصل از خدمات کسر می شود بهای تمام شده خدمات

۳۹۵۸۰۰

سود ناویژه

کسر می شود :

۲۰۵۰۰۰
۹۰۸۰۰

هزینه های اداری
۴۰۰۰

هزینه های بازاریابی

سود ویژه عملیاتی
سایر درآمدها و هزینه ها :

$۱۰۰۰۰ + ۲۰۰۰ = ۱۲۰۰۰$

۱۲۰۰۰
۷۸۸۰۰

هزینه های جذب نشده
سود ویژه قبل از مالیات

حل تمرین ۲ (صفحه ۵۵) :

(۱) هزینه حقوق و دستمزد

حقوق و دستمزد پرداختنی

کار در جریان خشکشویی

کار در جریان آبشویی

کار در جریان رفوکاری

کار در جریان لکه گیری

هزینه های اداری

هزینه حقوق و دستمزد

کار در جریان خشکشویی

کار در جریان آبشویی

کار در جریان رفوکاری

کار در جریان لکه گیری

مواد

ملزومات

هزینه های پرداختنی

اجاره پرداختنی

(۴) هزینه های سربار

حسابهای مختلف

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۵۵) :

۲۵۶۰۰	۵) کار در جریان خشکشویی
۶۴۰۰	کار در جریان آبشویی
۷۲۰۰	کار در جریان رفوکاری
۱۰۰۰۰	کار در جریان لکه گیری
۴۹۲۰۰	هزینه های سربار
۴۰۰۰۰	۶) هزینه های بازاریابی
۱۵۰۰۰	هزینه های اداری
۵۵۰۰۰	حسابهای پرداختنی

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۵۵) :

۶۵۴۲۰۰	۷) بهای تمام شده خدمات
۲۶۱۱۰۰	کار در جریان خشکشویی
۱۹۵۹۰۰	کار در جریان آبشویی
۶۰۷۰۰	کار در جریان رفوکاری
۱۳۶۵۰۰	کار در جریان لکه گیری
۱۰۵۰۰۰	۸) نقد
۱۰۵۰۰۰	در آمد حاصل از خدمات

فصل چهارم

بهای تمام شده کالا در موسسات بازرگانی

هدف های فرآگیری آشنایی با : نحوه محاسبه بهای تمام شده کالا در موسسات بازرگانی ، نظام های ادواری و دائمی نگهداری اطلاعات بهای تمام شده موجودیها

بهاي تمام شده کالا (مال التجاره) در موسسات بازرگاني :

بهاي تمام شده کالا در موسسات بازرگانی شامل بهاي خريد کالا ، هزينه حمل کالاي خريداری شده و ديگر هزينه هايي است که کالا را آماده فروش می سازد .

اطلاعات بهاي تمام شده کالا در موسسات بازرگانی بر اساس يکی از نظام های ادواری و یا دائمی نگهداری می شود .

بر اساس نظام ادواری ، حساب موجودی کالا در طی دوره مالی فعالیت ندارد و در پایان دوره مالی با استفاده از حساب خلاصه سود و زیان اصلاح می شود .

در طی دوره مالی ، حساب خرید و حساب های وابسته به آن (برگشت از خرید و تخفیفات ، تخفیفات نقدی خرید و هزینه حمل کالای خریداری شده) در حسابهای خاص خود ثبت و در پایان دوره مالی به حساب خلاصه سود و زیان بسته می شوند .

بر اساس نظام دائمی ، حساب موجودی کالا در طی دوره مالی فعالیت دارد و فعالیت های خرید و بهای تمام شده کالای فروش رفته در این حساب ثبت می شود .

به دیگر سخن در نظام دائمی ، نگهداری اطلاعات بهای تمام شده موجودی کالا ، حساب موجودی کالا در طی دوره مالی ، مانده موجودی کالا در انبار را نشان می دهد و نظم کنترلی نیز نسبت به نظام ادواری بهای تمام شده ، این مزیت را دارد که کنترل بیشتری را بر موجودی کالا در انبار اعمال می نماید . چرا که در نظام ادواری نگهداری اطلاعات بهای تمام شده ، ما به التفاوت بهای تمام شده کالای آماده برای فروش و موجودی کالای آخر دوره به عنوان بهای تمام شده کالای فروش رفته تلقی شده و در صورتحساب سود و زیان از درآمد حاصل از فروش کسر می شود در حالی که ممکن است بخشی از کالا در طی دوره مالی به سرقت رفته باشد .

حل مسائل نمونه

از

منبع درس

حل تمرین ۱ (صفحه ۶۹) :

(الف)

موجودی کالا	_____
مانده اول دوره	۳۱۴۰۰

۹۷۱۰۰	بهای خرید	ب) بهای تمام شده کالای خریداری شده :
	اضافه می شود :	
۲۶۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده	
<u>۹۹۷۰۰</u>		

(ج)

هزینه حمل کالای خریداری شده	_____	خرید	_____
	۲۶۰۰۰		<u>۹۷۱۰۰</u>

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۶۹) :

د) تعیین بهای تمام شده کالای فروش رفته :	
موجودی کالای اول دوره	
خرید کالا در طی دوره	
اضافه می شود هزینه حمل	
بهای تمام شده کالای خریداری شده	
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	
کسر می شود موجودی کالای آخر دوره	
بهای تمام شده کالای فروش رفته	

$$\begin{array}{r} ۳۱۴۰۰ \\ - ۹۷۱۰۰ \\ \hline ۲۶۰۰ \\ - ۹۹۷۰۰ \\ \hline ۱۳۱۱۰۰ \\ - (۲۹۷۰۰۰) \\ \hline ۱۰۱۴۰۰ \end{array}$$

حل تمرین ۲ (صفحه ۷۰) :

الف) :

۱) هزینه های بازاریابی ۱۹۷۰۰۰ حسابهای پرداختنی

۱۹۷۰۰۰ ۹۷۱۰۰۰ خرید

۲) هزینه حمل حسابهای پرداختنی

۲۶۰۰۰ حسابهای پرداختنی

۳) هزینه های اداری ۴۰۰۰۰ حسابهای پرداختنی

۴) هزینه های سود و زیان ۳۱۴۰۰۰ موجودی کالا

۵) خلاصه حساب سود و زیان ۳۱۴۰۰۰ موجودی کالا

۶) حسابهای دریافتی ۲۹۷۰۰۰ خلاصه حساب سود و زیان

۱۸۵۰۰۰ فروش

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۷۰) :

ب) شرکت صوت تهران - صورت سود و زیان ، برای دوره مالی منتهی به

۱۸۵۰۰۰

(۱۰۱۴۰۰۰)
۸۳۶۰۰۰

کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته

سود ناویژه

کسر می شود :

۱۹۷۰۰۰

۵۹۷۰۰۰

۲۳۹۰۰۰

هزینه های بازاریابی

هزینه های اداری

سود ویژه

۴۰۰۰۰

فصل پنجم

بهای تمام شده کالا در موسسات تولیدی ، روش ادواری

هدف های فراگیری آشنایی با : نظام ادواری تعیین بهای تمام شده کالای ساخته شده در موسسات تولیدی و صورتحساب تولید .

بهاي تمام شده کالا در موسسات توليدی - نظام ادواری :

در موسسات تولیدی که از نظام ادواری نگهداری حساب موجودیها ، برای تعیین بهاي تمام شده کالاي ساخته شده استفاده می نمایند ، نحوه عمل به اين صورت است که حسابهای « موجودی مواد » ، « موجودی کالاي در جريان ساخت » و « موجودی کالاي ساخته شده » در طی دوره مالي فعالیت ندارند و در پایان دوره مالي اصلاح می شوند .

اصلاح حسابهای « موجودی مواد » و « موجودی کالای در جریان ساخت » با استفاده از « خلاصه حساب تولید » صورت می گیرد .

اصلاح حساب « موجودی کالای ساخته شده » با استفاده از « خلاصه حساب سود و زیان » انجام می گیرد .

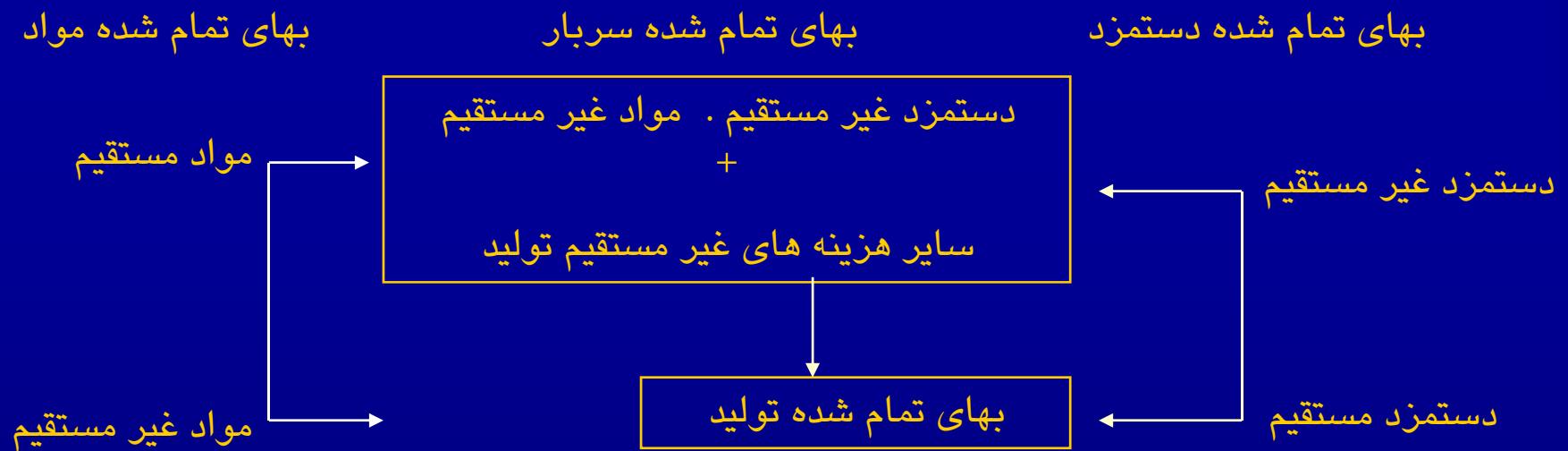
پس از اصلاح حسابهای موجودیهای جنسی ، حسابهای تولیدی (خرید و حسابهای وابسته به خرید ، دستمزد مستقیم و سربار ساخت) به « خلاصه حساب تولید » بسته می شوند .

در این مرحله « خلاصه حساب تولید » قیمت تمام شده کالای ساخته شده را طی دوره مالی نشان می دهد که به « خلاصه حساب سود و زیان » بسته می شود . با بسته شدن حساب فروش و حسابهای وابسته به فروش و نیز حسابهای هزینه های عملیاتی به « خلاصه حساب سود و زیان » ، سود یا زیان دوره مالی مشخص می شود .

در پایان دوره مالی صورت حساب تولید (صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده) بر اساس اطلاعات مندرج در «خلاصه حساب تولید» تنظیم می شود.

به این ترتیب که ابتدا مواد مستقیم مصرفی محاسبه می شود و به همراه دستمزد مستقیم و هزینه های غیر مستقیم تولید (سربار) به موجودی کالای در جریان ساخت اول دوره اضافه می گردد تا اینکه کالای ساخت طی دوره بدست آید. سپس موجودی کالای در جریان ساخت آخر دوره کسر می شود تا اینکه بهای تمام شده کالای ساخته شده در طی دوره مشخص گردد

نمودار ۱-۵ نحوه گردش اقلام بهای تمام شده در نظام هزینه یابی ادواری را نشان می دهد :

(+) کار در جریان اول دوره

(=) بهای تمام شده کالای در جریان ساخت کلی دوره

(-) کالای در جریان ساخت آخر دوره

(=) بهای تمام شده کالا - ساخته شده

حل مسائل نمونه

از

هنیع درس

حل تمرین ۱ (صفحه ۱۰۴) :

شرکت تولیدی مهتاب ، صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته ، برای سال مالی
منتهی به...

۶۰۰۰	موجودی مواد مستقیم اول دوره
۱۸۰۰۰	اضافه می شود خرید مواد در طی دوره
۲۴۰۰۰	مواد آماده برای مصرف
(۴۰۰۰)	کسر می شود موجودی مواد مستقیم آخر دوره
۲۰۰۰۰	مواد مصرفی
۲۴۰۰۰	دستمزد مستقیم
۱۱۲۰۰	هزینه سربار
۵۵۲۰۰	هزینه های تولید
۶۸۰۰	اضافه می شود کالای در جریان ساخت اول دوره
۶۲۰۰۰	کالای در جریان ساخت طی دوره

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۱۰۴) :

(۲۸۰۰۰)	کسر می شود کالای در جریان ساخت آخر دوره
۳۴۰۰۰	بهای تمام شده کالای ساخته شده
۱۰۰۰۰	اضافه می شود کالای ساخته شده اول دوره
۴۴۰۰۰	کالای آماده برای فروش
(۸۰۰۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده آخر دوره
۳۶۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

تذکر : صورت بهای تمام شده کالای فروش رفته از پائین به بالا تکمیل شده است .

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۱۰۴) :

شرکت تولیدی مهتاب ، صورت سود و زیان ، برای سال مالی منتهی به ...

۶۰۰۰۰	فروش
(۳۶۰۰۰)	کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲۴۰۰۰	سود ناویژه
۱۰۰۰۰	کسر می شود هزینه بازاریابی
۱۸۰۰۰	هزینه های اداری
۶۰۰	سود ویژه

حل تمرین ۲ (صفحه ۱۰۴) :

الف)

سود ناویژه - درآمد فروش = بهای تمام شده کالای فروش رفته

۴۰۰۰۰ - ۱۳۵۰۰۰ = بهای تمام شده کالای فروش رفته

۹۵۰۰۰ = بهای تمام شده کالای فروش رفته

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۱۰۴) :

(ب)

بهای تمام شده کالای فروش رفته = موجودی کالای ساخته شده آخر دوره - کالای ساخته طی دوره \div موجودی کالای ساخته شده اول دوره

$$950000 - 300000 + 800000 = \text{موجودی اول دوره}$$

$$950000 + 50000 = \text{موجودی اول دوره}$$

$$\text{موجودی کالای ساخته شده اول دوره} = 45000$$

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۱۰۴) :

(ج)

بهای تمام شده کالای ساخته شده =

کار در جریان ساخت آخر دوره - کار در جریان ساخت اول دوره + هزینه های تولید طی

دوره ۲۰..... - ۱۵..... + هزینه های تولید طی دوره = ۸۰.....

هزینه ای تولید طی دوره = ۸۵.....

سربار ساخت + دستمزد مستقیم + مواد مستقیم مصرفی = هزینه های تولید طی دوره

۸۵..... $(375 \times 5000) + 7500$ مواد مستقیم مصرفی =

مواد مستقیم مصرفی = ۵۸۷۵۰۰

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۱۰۴) :

(د)

مواد مستقیم مصرفی =

موجودی مواد آخر دوره - خرید مواد + موجودی مواد اول دوره

موجودی مواد آخر دوره - $140000 + 525000 - 587500 = 77500$

موجودی مواد آخر دوره

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۱۰۴) :

ه) شرکت تولیدی تابش ، صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده ، برای سال مالی منتهی به ...	۱۴۰۰۰	موجودی مواد اول
	۵۲۵۰۰	اضافه می شود خرید مواد در طی دوره
	۶۶۵۰۰	مواد آماده برای مصرف
	۷۷۵۰۰	کسر می شود موجودی مواد آخر دوره
	۵۸۷۵۰	مواد مصرفی
	۱۸۷۵۰	دستمزد مستقیم
	۷۵۰۰	هزینه سربار
	۸۵۰۰۰	هزینه های تولید طی دوره
	۱۵۰۰۰	اضافه می شود کار در جریان ساخت اول دوره
	۱۰۰۰۰	کار در جریان ساخت طی دوره
	(۲۰۰۰۰)	کسر می شود کار در جریان ساخت آخر دوره
	۸۰۰۰۰	بهای تمام شده کالای ساخته شده

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۱۰۴) :

۱۳۵۰۰۰

در آمد فروش

کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته :

۴۵۰۰۰

موجودی کالای ساخته شده اول دوره

۸۰۰۰۰

اضافه می شود کالای ساخته شده طی دوره

۱۲۵۰۰۰

کالای آماده برای فروش

۹۵۰۰۰

۳۰۰۰۰

کسر می شود کالای ساخته شده آخر دوره

۴۰۰۰۰

سود ناویژه

۳۰۰۰۰

کسر می شود هزینه های اداری و بازاریابی

۱۰۰۰۰

سود عملیاتی

هزینه های اداری و بازاریابی بصورت مابه التفاوت محاسبه شده است .

حل تمرین ۳ (صفحه ۱۰۵) :

الف) بهای تمام شده موجودی کار در جریان ساخت در تاریخ ۴/۳۰:

۲۶۰۰۰

مواد

$$300 \times 600 = 180000$$

۱۸۰۰۰

دستمزد

$$300 \times 300 = 90000$$

۹۰۰۰

سربار

—
53000

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۱۰۵) :

(ب)

حسابهای پرداختنی

پرداخت شده طی دوره	۴۲۰۰۰۰
مانده نقل به زیر	۹۰۰۰۰
	۵۱۰۰۰۰
مانده آخر دوره نقل از بالا	۹۰۰۰۰
خرید مواد در طی دوره	۴۵۰۰۰۰

بنابراین جمع مواد خریداری شده طی تیرماه ۴۵۰۰۰۰ ریال است که به صورت مابه التفاوت محاسبه شده است.

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۱۰۵) :

$$\text{ج) } ۳۰۰ \times ۵۲۰۰ = ۱۵۶۰۰۰$$

(د) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته :

۱۸۰۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده اول دوره
<u>۸۹۰۰۰۰</u>	اضافه می شود کالای ساخته شده طی دوره
۱۰۷۰۰۰۰	کالای آماده برای فروش
(۱۱۰۰۰۰)	کسر می شود موجودی کالای ساخته شده آخر دوره
۹۶۰۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

حل تمرین ۴ (صفحه ۱۰۶) :

شرکت تولیدی ، تابان ، صورت قیمت تمام شده کالای ساخته شده ، برای دوره مالی منتهی به ...

۶۴.....

مواد مستقیم مصرفی

۲۲.....

دستمزد مستقیم

هزینه های سربار :

۳۰.....

مواد غیر مستقیم

۱۸.....

دستمزد غیر مستقیم

۸۲.....

۳۴.....

هزینه آب و برق و سوخت

۱۶۸.....

هزینه های تولید در طی دوره

۹۵.....

اضافه می شود کار در جریان ساخت اول دوره

(۱۲.....)

کسر می شود کار در جریان ساخت آخر دوره

۱۶۵۵.....

بهای تمام شده تولیدات

حل تمرین ۵ (صفحه ۱۰۷) :

الف)

۵ مهر : خرید مواد

۱۳۵۰۰۰

بانک

۱۳۵۰۰۰

۸ مهر : در سیستم ادواری ، مصرف مواد ثبت نمی شود .

۱۵ مهر : دستمزد مستقیم

دستمزد غیر مستقیم

بانک

۱۷۷۰۰۰

۲۶ مهر : هزینه برق و گاز

هزینه تعمیرات

۱۸۵۰۰

۱۰۴۰۰

حسابهای پرداختنی

۲۸۹۰۰

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۱۰۷) :

ب) در سیستم ادواری ، رویداد تکمیل کالا و انتقال آن به انبار کالای ساخته شده ثبت نمی شود .

ج) در سیستم ادواری ، بابت بھای تمام شده کالای فروش رفته ثبتی در دفتر صورت نمی گیرد اما بابت فروش ثبت زیر انجام می شود :

بانک ۱۰۰۰۰۰
فروش ۱۰۰۰۰۰

حل تمرین ۶ (صفحه ۱۰۷) :

۱/۲ - خرید مواد ۸۵۰۰۰

حسابهای پرداختنی ۸۵۰۰۰

۲/۴/ - در سیستم ادواری ، مصرف مواد ثبت نمی شود

۳۰۰۰۰ ۱۵/۲ - دستمزد مستقیم

دستمزد غیر مستقیم ۲۲۰۰۰

۵۲۰۰۰ دستمزد پرداختنی

۵۲۰۰۰ ۱۷/۲ / دستمزد پرداختنی

۵۲۰۰۰ بانک

۱۹۴۰۰ ۲۵/۲ / هزینه استهلاک ماشین آلات

۱۹۴۰۰ استهلاک انباشتہ ماشین آلات

۴۷۰۰۰ ۲۶/۲ / با فرض نظام ادواری : حسابهای دریافتی

۴۷۰۰۰ فروش

۲۵۰۰۰ ۲۶/۲ / با فرض نظام دائمی : بهای تمام شده کالای فروش رفته

۲۵۰۰۰ موجودی کالای ساخته شده

۴۷۰۰۰ حسابهای دریافتی

۴۷۰۰۰ فروش

حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

(۱)

مواد غیر مستقیم		مواد مستقیم	
۲۹/۱۲/۱۴۰۰۰	۱/۱/۱۴۰۰۰	۲۹/۱۱/۱۱۰۰۰	۱/۱/۱۱۰۰۰
	۲۹/۱۲/۱۱۰۰۰		۲۹/۱۲/۲۰۰۰۰
۱۱۰۰۰ مانده		۱۲۰۰۰ مانده	

کالای ساخته شده		کالای در جریان ساخت	
۲۹/۱۲/۲۴۰۰۰	۱/۱/۲۴۰۰۰	۲۹/۱۲/۷۰۰۰۰	۱/۱/۷۰۰۰۰
	۲۹/۱۲/۱۷۵۰۰		۲۹/۱۲/۱۰۵۰۰
۱۷۵۰۰۰ مانده		۱۰۵۰۰۰ مانده	

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

دستمزد مستقیم

۹۵۰۰۰

خرید مواد غیر مستقیم

۲۱۷۰۰۰

خرید مواد مستقیم

۸۰۰۰۰

دستمزد غیر مستقیم

۵۰۰۰۰

برگشت از خرید مواد مستقیم

۴۰۰۰

هزینه حمل مواد مستقیم

۱۲۰۰

هزینه استهلاک ماشین آلات
تولیدی

۸۵۰۰۰

هزینه استهلاک ساختمانهای
تولیدی

۱۱۲۰۰

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

هزینه تعمیرات

۵۶۰۰۰

هزینه آب و برق و گاز

۱۲۴۰۰۰

برگشت از فروش و تخفیفات

۸۲۰۰۰

فروش

۵۰۰۰۰

هزینه متفرقه تولیدی

۲۸۰۰۰

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

۱۱۰۰۰	مواد مستقیم	۱۹۴۰۰۰	حساب تولید	(۲)
۱۴۰۰۰	مواد غیر مستقیم			
۷۰۰۰	کالای در جریان ساخت			
۱۲۰۰۰	مواد مستقیم			
۱۱۰۰۰	مواد غیر مستقیم			
۱۰۵۰۰۰	کالای در جریان ساخت			
۲۳۶۰۰۰	حساب تولید			

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

حساب تولید	۲۸۸۴۰۰
خرید مواد مستقیم	۸۰۰۰۰
هزینه حمل مواد مستقیم	۱۲۰۰۰
خرید مواد غیر مستقیم	۲۱۷۰۰۰
دستمزد مستقیم	۹۵۰۰۰
دستمزد غیر مستقیم	۵۰۰۰۰
هزینه استهلاک ساختمانهای تولیدی	۱۲۰۰۰
هزینه استهلاک ماشین آلات تولیدی	۵۰۰۰
هزینه آب و برق و گاز	۱۲۴۰۰۰
هزینه تعمیرات	۵۶۰۰۰
هزینه متفرقه تولیدی	۲۸۰۰۰
برگشت از خرید مواد مستقیم	۴۰۰۰
حساب تولید	۴۰۰۰

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

حساب تولید	
۲۳۶۰۰۰	۱۹۴۰۰۰
۴۰۰۰	۲۸۸۴۰۰۰
۲۸۰۲۰۰۰ بستن حساب	۲۸۰۲۰۰۰ مانده
	.

حساب عملکرد ۲۸۰۲۰۰۰

حساب تولید ۲۸۰۲۰۰۰

۲۸۰۲۰۰۰

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

			۵۰۰۰۰۰	۳) فروش
		۵۰۰۰۰۰	عملکرد	
			۸۲۰۰۰	عملکرد
	۸۲۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات		
۲۴۰۰۰	کالای ساخته شده		۲۴۰۰۰۰	عملکرد
	حساب عملکرد			
			۲۸۰۲۰۰	
	۵۰۰۰۰۰			
			۸۲۰۰۰	
	۱۷۵۰۰۰		۲۴۰۰۰	
	۲۰۵۱۰۰۰	مانده		
			۱۷۵۰۰	کالای ساخته شده
			۱۷۵۰۰	عملکرد

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

(۴)

بهای تمام شده هر واحد کالای تولید شده $1401 = 2000 + 2000$
 هزینه های تولیدی طی دوره واحد کل مواد مستقیم مصرفی :

موارد موجودی مواد مستقیم اول دوره 11000 خرید مواد مستقیم 80000

هزینه حمل 1200 بهای تمام شده خرید 812000

برگشت از خرید (4000) مواد مستقیم آماده برای مصرف 772000

کسر می شود موجودی مواد مستقیم آخر دوره (120000) $\underline{882000}$

$762000 = 381$ دستمزد مستقیم 95000

$$95000 \div 2000 = 475$$

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۱۰۸) :

۱۴۰۰۰	موجودی مواد غیر مستقیم اول دوره
<u>۲۱۷۰۰۰</u>	خرید مواد غیر مستقیم
۲۳۱۰۰۰	مواد غیر مستقیم آماده برای مصرف
(۱۱۰۰)	کسر می شود موجودی مواد غیر مستقیم آخر دوره
۲۲۰۰۰	مواد غیر مستقیم مصرفی
۵۰۰۰۰	دستمزد غیر مستقیم
۱۱۲۰۰	هزینه استهلاک ساختمانهای تولیدی
۸۵۰۰۰	هزینه استهلاک ماشین آلات تولیدی
۱۲۴۰۰	هزینه آب و برق و گاز
۵۶۰۰۰	هزینه تعمیرات
$۱۱۲۵۰۰۰ \div ۲۰۰۰ = ۵/۵۶۲$	هزینه متفرقه تولیدی

حل تمرین ۸ (صفحه ۱۰۹) :

۴۵۰۳۲۰۰	خلاصه حساب سود و زیان	۴۵۰۳۲۰۰
۵۱۹۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده	۵۱۹۰۰۰
۴۵۰۳۲۰۰	موجودی کالای ساخته شده	۴۵۰۳۲۰۰
۵۱۹۰۰۰	خلاصه حساب سود و زیان	۵۱۹۰۰۰
۷۰۵۴۰۰۰	خلاصه حساب تولید	۷۰۵۴۰۰۰
۷۰۵۴۰۰۰	موجودی کالای در جریان ساخت	۷۰۵۴۰۰۰
۶۴۰۰۰۰	موجودی کالای در جریان ساخت	۶۴۰۰۰۰
۶۴۰۰۰۰	خلاصه حساب تولید	۶۴۰۰۰۰
۶۰۹۰۰۰۰	خلاصه حساب تولید	۶۰۹۰۰۰۰
۶۰۹۰۰۰۰	موجودی مواد	۶۰۹۰۰۰۰
۷۳۴۰۰۰۰	موجودی مواد	۷۳۴۰۰۰۰
۷۳۴۰۰۰۰	خلاصه حساب تولید	۷۳۴۰۰۰۰
	خلاصه حساب تولید	

ادامه حل تمرین ۸(صفحه ۱۰۹) :

خلاصه حساب تولید	
۱۰۲۹۶۰۰	خرید
۱۰۵۰۵۴۰۰	دستمزد مستقیم
۱۵۰۱۹۷۰۰	دستمزد غیر مستقیم
۱۰۵۰۴۵۰۰	آب و برق و گاز
۵۰۰.....	

خلاصه حساب سود و زیان	
۱۰۳۹۲۰۰	خلاصه حساب تولید
۴۱۰۳۹۲۰۰	

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۱۰۹) :

درآمد فروش	۲۸۸۵۰۴۰۰۰	خلاصه حساب سود و زیان
خلاصه حساب سود و زیان	۸۳۶۶۴۰۰۰	هزینه های فروش و تبلیغات
هزینه های اداری	۲۶۶۶۴۰۰۰	هزینه های اداری
مالیات بر درآمد	۳۷۰۰۰۰۰	مالیات بر درآمد
سود انتباشت	۱۰۶۲۳۸۸۰۰	خلاصه حساب سود و زیان
سود انتباشت	۵۴۰۰۰۰	سود سهام پرداختی

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۱۰۹) :

موجودی کالای در جریان ساخت

	مانده	۶۴۰۰۰
	بستن حساب	۷۰۵۴۰۰۰
		۷۰۵۴۰۰۰
	مانده	
		۷۰۵۴۰۰۰

موجودی مواد

	مانده	۷۳۴۰۰۰
	بستن حساب	
		۶۵۹۰۰۰
	مانده	
		۶۵۹۰۰۰

موجودی کالای ساخته شده

	مانده	۵۱۹۰۰۰
	بستن حساب	
		۴۵۰۳۲۰۰
	مانده	
		۴۵۰۳۲۰۰

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۱۰۹) :

خلاصه حساب تولید

مواد اول دوره	۷۳۴۰۰۰
کالای در جریان اول دوره	۶۴۰۰۰۰
هزینه های تولیدی	۴۱۰۲۹۶۰۰
مانده = قیمت تمام شده	۴۱۰۳۹۲۰۰
بستن حساب	۴۱۰۳۹۲۰۰
مواد اول دوره	۶۵۹۰۰۰
کالای در جریان آخر دوره	۷۰۵۴۰۰
هزینه های تولیدی	۴۱۰۲۹۶۰۰
مانده = قیمت تمام شده	۴۱۰۳۹۲۰۰

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۱۰۹) :

خلاصه سود و زیان

۴۵۰۳۲۰۰ موجودی کالای ساخته شده	۵۱۹۰۰۰۰ اول دوره
آخر دوره	کالاس ساخته شده طی دوره
۳۸۸۵۰۴۰۰ فروش	۴۱۰۳۹۲۰۰ هزینه ها
۱۰۶۲۲۸۸۰۰ بستن حساب	۱۰۶۲۲۸۸۰۰ مانده = زیان ویژه

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۱۰۹) :

سود انباشته

۳۵۳۵۲۰۰۰ مانده اول دوره

۱۰۶۲۳۸۸۰۰

۵۴۰۰۰

مانده ۷۶۲۸۶۸۰۰

صورتحساب شرکت تولیدی استیل تولید (صورت قیمت تمام شده کالای ساخته شده)
برای سال مالی منتهی به ۱۲-۲۹/۱۳

۷۳۴۰۰۰

موجودی مواد اول دوره

۱۰۵۰۵۴۰۰

اضافه می شود خرید مواد

۱۱۲۲۹۴۰۰۰

مواد آماده برای مصرف

(۶۵۹۰۰۰)

کسر می شود موجودی مواد آخر دوره

۱۰۵۸۰۴۰۰

مواد مصرفی

۱۵۰۱۹۷۰۰

دستمزد مستقیم

هزینه های سربار :

۱۰۵۰۴۵۰۰

دستمزد غیر مستقیم

۱۵۵۰۴۵۰۰

۵۰۰۰۰۰

آب و برق و گاز

۴۱۱۰۴۶۰۰

هزینه های تولید طی دوره

۶۴۰۰۰۰

اضافه می شود موجودی کالای در جریان اول دوره

۴۱۱۷۴۴۶۰۰

کالای در جریان ساخت طی دوره

(۷۰۵۴۰۰۰)

کسر می شود کالای در جریان ساخت آخر دوره

۴۱۰۳۹۲۰۰

قیمت تمام شده کالای ساخته شده

شرکت تولیدی استیل ، صورتحساب سود و زیان ، برای سال مالی منتهی به ۱۳ - ۲۹/۱۲

۳۸۸۵۰۴۰۰

فروش

کسر می شود قیمت تمام شده کالای فروش رفته :

۵۱۹۰۰۰

موجودی کالای ساخته شده اول دوره

۴۱۰۳۹۲۰۰

اضافه می شود کالای ساخته شده طی دوره

۴۱۵۵۸۲۰۰

کالای آماده برای فروش

۴۱۱۰۷۸۸۰۰

(۴۵۰۳۲۰۰)

کسر می شود موجودی کالای ساخته شده آخر دوره

(۲۲۵۷۴۸۰۰)

سود (زیان) ناویژه

کسر می شود هزینه های عملیاتی :

۳۷۰۰۰۰۰

هزینه های فروش

(۶۳۶۶۴۰۰)

۲۶۶۶۴۰۰

هزینه های اداری

(۸۶۲۳۸۸۰۰)

سود (زیان) قبل از مالیات

(۲۰۰۰۰۰)

کسر می شود مالیات

(۱۰۶۲۳۸۸۰۰)

سود (زیان) ویژه

شرکت تولیدی استیل ، صورت سود انباشته ، برای سال مالی منتهی به ۱۲/۲۹ - ۱۳

۳۵۳۵۲...

(۱۰۶۲۳۸۸۰۰)

(۷۰۸۸۶۸۰۰)

سود انباشته اول دوره

اضافه می شود سود (زیان) سال جاری

سود (زیان) قابل تخصیص

تخصیص سود :

سود سهام پرداختی

مانده سود انباشته در پایان سال

(۵۴۰۰۰۰)

۷۶۲۸۶۸۰۰

شرکت تولیدی استیل ، ترازنامه ۱۲ - ۲۹ / ۱۳

بدهی های جاری :		دارائی های جاری :
حسابهای پرداختنی ۱۳۰۵۰۰۰	۱۹۷۵۰۰۰	وجه نقد
مالیات پرداختنی ۲۰۰۰۰۰	۵۱۷۵۰۰۰	حسابهای دریافتی
۳۳۰۵۵۰۰	۲۳۳۲۵۰۰	ذخیره م . م . (۱۸۵۰۰۰)
جمع بدهی های جاری	۶۵۹۰۰۰	موجودی مواد :
حقوق صاحبان سهام :		موجودی کالای در جریان
سرمایه سهام عادی ۱۱۰۰۰۰۰	۴۵۰۳۲۰	ساخت ۷۰۵۴۰۰۰
صرف سهام عادی ۲۰۰۵۰۰۰		موجودی کالای ساخته شده

		جمع دارائیهای جاری
		دارائیهای غیر جاری :
۷۶۲۸۶۸۰۰	سود (زیان) انباشته	۶۱۲۲۲۴۰۰
۵۳۷۶۳۲۰۰	جمع حقوق صاحبان سهام	۱۰۴۰۰۰
۸۶۸۱۸۲۰۰	جمع بدھی ها و حقوق صاحبان سهام	۲۵۵۹۶۰۰
		جمع دارائی های غیر جاری
		جمع دارائیها

حل تمرین ۹ (صفحه ۱۱۱) :

شرکت تولیدی مهران ، صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده ، برای دوره مالی

۱۸۰۰۰۰

موجودی مواد اول دوره

۸۰۰۰۰۰

اضافه می شود خرید مواد در طی دوره

۹۸۰۰۰۰

مواد آماده برای مصرف

(۲۴۰۰۰۰)

کسر می شود موجودی مواد آخر دوره

۷۴۰۰۰۰

مواد مصرفی

۳۸۰۰۰۰

دستمزد مستقیم

هزینه های سربار:

۳۴۰۰۰۰

دستمزد غیر مستقیم

۸۴۰۰۰۰

۵۰۰۰۰۰

برق و گاز مصرفی

ادامه حل تمرین ۹ (صفحه ۱۱۱) :

۱۹۶۰۰۰۰

هزینه های تولید طی دوره

۱۰۰۰۰۰

اضافه می شود کار در جریان ساخت اول دوره

۲۰۶۰۰۰۰

کار در جریان ساخت طی دوره

(۱۴۰۰۰۰)

کسر می شود کار در جریان ساخت آخر دوره

۱۹۲۰۰۰۰

بهای تمام شده کالای ساخته شده

تذکر : کار در جریان ساخت اول دوره بصورت مابه التفاوت محاسبه شده است .

ادامه حل تمرین ۹(صفحه ۱۱۱) :

شرکت تولیدی مهران ، صورتحساب سود و زیان ، برای دوره مالی منتهی به ...

۲۵۰۰۰۰۰

فروش

کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته :

۵۰۰۰۰۰

موجودی کالای ساخته شده اول دوره

۱۹۲۰۰۰۰

کالای ساخته شده طی دوره

۲۴۲۰۰۰۰

کالای آماده برای فروش

۲۴۲۰۰۰۰

کسر می شود موجودی کالای ساخته شده آخر دوره

۸۰۰۰۰

سود ناویژه

(۲۲۰۰۰۰)

کسر می شود هزینه های عمومی ، اداری و فروش

(۱۴۰۰۰۰)

سود (زیان) ویژه

تذکر : موجودی کالای ساخته شده آخر دوره صفر فرض شده است .

فصل ششم

حسابداری مواد

هدف های فرآگیری آشنایی با :
نظام های ادواری و دائمی نگهداری حساب
موجودی ها و روش های مختلف تعیین بهان تمام شده مواد .

حسابداری مواد و بھای تمام شده آن :

برای نگهداری حساب « موجودی مواد» در دفتر کل می توان از نظام ادواری و یا دائمی استفاده نمود .

- بر اساس نظام ادواری ، «حساب موجودی مواد» در هر سال مالی فعالیت ندارد و فعالیت های خرید مواد ، برگشت از خرید و تخفیفات ف تخفیفات نقدي خرید مواد و هزینه های حمل مواد خریداری شده در حسابهای مربوط ثبت و در پایان دوره مالی «حساب موجودی مواد» با استفاده از « خلاصه حساب تولید » اصلاح می شود .

در این نظام مواد مصرف شده در طی دوره محاسبه و ثبت نمی شود بلکه در پایان دوره مالی محاسبه و در « صورت بهای تمام شده کالای ساخته شده » منعکس می شود .

بر اساس نظام دائمی ، فعالیت های مرتبط با خرید مواد در « حساب مواد » منعکس می شود . بنابراین « حساب مواد » در این نظام در هر سال مالی فعالیت دارد .

برای تعیین بهای تمام شده مواد در نظام های نگهداری « حساب مواد » می توان از روش های زیر استفاده نمود :

۱- روش شناسایی ویژه :
در این روش بهای تمام شده هر واحد مواد مصرف شده از کارت حسابداری مواد شناسایی و استخراج می شود .

۲- روش میانگین ساده :
در این روش بهای تمام شده هر واحد مواد مصرف شده بر اساس متوسط قیمت های خرید مواد در دفعات مختلف محاسبه می شود .

۳- روش میانگین موزون :

در این روش میانگین موزون بهای تمام شده هر واحد مواد مصرف شده بر اساس قیمت های خرید مقادیر مواد خریداری شده محاسبه می شود .

۴- روش اولین صادره از اولین واردہ (FIFO) :

در این روش فرض بر این است که واحد هایی که زودتر وارد انبار مواد شده اند زودتر مصرف می شوند . بنابراین بهای تمام شده مواد مصرف شده به ترتیب تاریخ خرید مواد از ابتدا محاسبه می شود .

۵- روش اولین صادره از آخرین واردہ (LIFO) :

در این روش فرض بر این است که واحد هایی که دیرتر وارد انبار مواد شده اند زودتر مصرف می شوند . بنابراین بهای تمام شده مواد مصرف شده به ترتیب تاریخ خرید از انتهای محاسبه می شود

حل مسائل نمونه

از

مذبح درسی

حل تمرین ۶ (صفحه ۱۴۲) :

در هر مورد از صدور مواد ثبت زیر در دفتر روزنامه منعکس می شود : کالای در جریان ساخت ×
الف) روش شناسایی ویژه :

تاریخ	وارده	صادره	موجودی		
	تعداد	فی	تعداد	فی	مبلغ
			۴۰۰....	۲۰۰	۲۰۰
				۲۰۰	۲۰۰
/۱/۶			۱۵۵....	۲۲۰	۵....
				۲۰۰	۱۰۰
/۱۲/۶	۱۱۵....	۲۳۰	۲۰....	۲۰۰	۱۰۰
			۱۳۵....	۲۲۰	۵....
				۲۰۰	۱۰۰
/۱۵/۶	۹۷۰....	۲۴۰	۲۰....	۲۰۰	۱۰۰
			۲۲۰	۵....	
/۲۳/۶	۹۷۰....	۲۴۰	۲۳۰	۴....	
			۲۳۱....	۲۴۰	۴....
				۲۳۰	۴....
/۲۴/۶	۱۸۸....	۲۴۰	۱۸۸....	۲۲۰	۱۰۰
			۴۳۰....	۲۲۰	۱۰۰

ادامه حل تمرین ٦(صفحه ١٤٢) :

ب) روش میانگین ساده متحرک :

تاریخ	واردہ	صادره	موجودی		
	تعداد	فی مبلغ	تعداد	فی مبلغ	مبلغ
/١٦			٤٠٠٠٠	٢٠٠	٢٠٠
/١٢/٦	١١٥٠٠٠	٢٣٠	١٥٥٠٠٠	٢١٥	٧٠٠
/١٥/٦	٩٦٠٠٠	٢٤٠	١٢٩٠٠٠	٢١٥	٦٠٠
/٢٣/٦	١٧٨٦٦٦٦	٣/٢٢٣	٢٢٣٣٣٣	٣٣/٢٢٣	١٠٠٠
/٢٤/٦			٤٤٦٦٦٦	٣/٢٢٣	٢٠٠٠

ادامه حل تمرین ٦(صفحه ١٤٢) :

ج) روش میانگین موزون حرکت :

موحدی	صادرہ	واردہ	تاریخ
مبلغ	مبلغ	مبلغ	
تعداد	تعداد	تعداد	
٤٠٠٠٠	٢٠٠	٢٠٠	/٨/٦
١٥٥٠٠٠	٤٣/٢٢١	٧٠٠	١١٥٠٠٠ /١٢/٦
١٣٢٨٥٧٠	٤٣/٢٢١	٦٠٠	٢٢١٤٣٠ /١٥/٦
٢٢٨٨٥٧٠	٨٥٧/٢٢٨	١٠٠٠	٩٦٠٠٠ /٢٢/٦
٤٥٧٧٧١٤	٨٥٧/٢٢٨	٢٠٠	١٨٣٠٨٥٦ /٢٤/٦

ادامه حل تمرین ٦(صفحه ١٤٢) :

د) روش اولین صادره از آخرين واردہ :

تاریخ	واردہ	صادره	موجودی
	تعداد	تعداد	تعداد
	مبلغ	مبلغ	مبلغ
			٤٠٠.... ٢٠٠ ٢٠٠
/١١/٦			٢٠٠ ٢٠٠
			١٥٥٠.... ٢٣٠ ٥٠٠
/١٢/٦	١١٥٠.... ٢٣٠ ٥٠٠		
			٢٠٠ ١٠٠
/١٥/٦		٢٠..... ٢٠٠ ١٠٠	
			١٣٥٠.... ٢٣٠ ٥٠٠
/٢٣/٦	٩٦٠.... ٢٤٠ ٤٠٠		
			٢٣٠ ٥٠٠
/٢٤/٦			٢٣١٠.... ٢٤٠ ٤٠٠
			٢٠٠ ١٠٠
			٢٣٠ ٥٠٠
			٤٨٠.... ٢٤٠ ٢٠٠
		١٨٣٠.... ٢٤٠ ٢٠٠	

ادامه حل تمرین ۶(صفحه ۱۴۲) :

ه) روش اولین صادره از آخرین واردہ:

موجودی	صادره	وارده	تاریخ
مبلغ	فى	تعداد	
٤٠٠٠٠	٢٠٠	٢٠٠٠	/١٦
٢٠٠	٢٠٠		١١٥٠٠٠
			٢٣٠
٥٠٠			٥٠٠
			/١٢/٦
١٥٥٠٠٠	٢٣٠	٥٠٠	
٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠٠٠	
		٢٠٠	
		١٠٠	/١٥/٦
١٣٢٠٠٠	٢٣٠	٤٠٠	
٢٠٠	٢٠٠		٩٦٠٠٠
			٢٤٠
٤٠٠			٤٠٠
			/٢٣/٦
٢٣٠	٤٠٠		
٤٠٠			
٢٢٨٠٠٠	٢٤٠	٤٠٠	
٢٣٠	٤٠٠		
٤٠٠			
٤٠٠٠٠	٢٠٠	٢٠٠	/٢٤/٦
١٨٨٠٠٠		٢٤٠	
		٢٠٠	

حل تمرین ۱ (صفحه ۱۴۳) :

(الف)

۱۰/۱ مواد

بانک ۱۶۵۰۰

۱۶/۱ کالای در جریان ساخت ۱۵۰۰۰

مواد ۱۵۰۰۰

۲۶/۱ کالای در جریان ساخت ۳۷۷۵۰

مواد ۳۷۷۵۰

۲۸/۱ مواد ۲۴۰۰۰

بانک ۲۴۰۰۰

۳۱/۱ کالای در جریان ساخت ۱۹۷۵۰

مواد ۱۹۷۵۰

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۱۴۳) :

$$300 \times 50 = 1500$$

$$700 \times 50 = 3500$$

$$250 \times 50 = 1250$$

$$400 - 100 = 300$$

$$300 \times 60 = 1800$$

ب) بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۱۶/۱

بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۲۶/۱

$$50 \times 55 = 2750$$

$$= 37750$$

بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۳۱/۱

$$100 \times 60 = 600$$

$$= 19750$$

تعداد واحدهای موجودی کالای آخر دوره

بهای تمام شده موجودی کالای آخر دوره

حل تمرین ۲ (صفحه ۱۴۳) :

(الف)

مواد / ۹/۶

بانک

۴۷۵۰

۴۷۵۰

۳۷۵۰ کالای در جریان ساخت

مواد

۱۵۰۰۰ کالای در جریان ساخت

مواد

۷۵۰۰ مواد / ۲۵/۶

بانک

۷۵۰۰

۱۱۰۰۰ کالای در جریان ساخت

مواد

۱۱۰۰۰

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۱۴۳) :

ب) بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۱۶/۶ $50 \times 75 = 3750$

بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۲۰/۶ $200 \times 750 = 150000$

$$50 \times 75 = 3750$$

$$50 \times 95 = 4750$$

$$25 \times 100 = 2500$$

بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۳۰/۶

تعداد واحد های موجودی کالای آخر دوره

بهای تمام شده موجودی کالای آخر دوره

۱۱۰۰۰

$$75 - 25 = 50$$

$$50 \times 100 = 5000$$

حل تمرین ۳ (صفحه ۱۴۴) :

الف)

۹/۶ مواد

بانک

۴۷۵۰

۴۷۵۰

۱۶/۶ کالای در جریان ساخت

مواد

۴۷۵۰

۴۷۵۰

۲۰/۶ کالای در جریان ساخت

مواد

۱۵۰۰۰

۱۵۰۰۰

۲۵/۶ مواد

بانک

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۳۰/۶ کالای در جریان ساخت

مواد

۱۱۲۵۰

۱۱۲۵۰

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۱۴۴) :

$$50 \times 95 = 4750$$

ب) بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۱۶/۶/

$$200 \times 75 = 15000$$

بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۰۰/۶/۲

$$75 \times 100 = 7500$$

$$50 \times 75 = 3750$$

$$\underline{11250}$$

بهای تمام شده مواد صادره در تاریخ ۳۰/۶/

$$300 - 200 - 50 = 50$$

تعداد واحد های موجودی آخر دوره

$$50 \times 75 = 3750$$

بهای تمام شده موجودی آخر دوره

فصل هفتم

حسابداری دستمزد

هدف های فراگیری آشنایی با : نحوه حسابداری دستمزد مستقیم و غیر مستقیم

پس از گردآوری اقلام بهای تمام شده دستمزد ، « حساب کنترل دستمزد » بدھکار و « حساب دستمزد پرداختنی » بستانکار می شود . سپس دستمزد مستقیم به « حساب کالای در جریان ساخت » و دستمزد غیر مستقیم به « حساب سربار » منتقل می شود و ثبت زیر در دفتر روزنامه عمومی منعکس می شود :

کالای در جریان ساخت ××

هزینه های سربار ××

کنترل دستمزد ×

برای گردآوری اقلام بھای تمام شده دستمزد (نیروی کار) می توان از کارت ساعت و برگه ساعت کار استفاده نمود .

در کارت ساعت ، ساعات ورود و خروج کارکنان توسط ساعت های مخصوص ثبت شده و اطلاعات مورد نیاز برای محاسبه جمع ساعات کار و اضافه کاری کارکنان فراهم می شود .

از برگه ساعت کار نیز جهت مشخص نمودن ساعات صرف شده برای هر سفارش توسط هر یک از کارکنان استفاده می شود .

حل مسائل نمونه

از

منبع درسی

حل تمرین ۱ (صفحه ۱۵۵) :

$$39 \times 650 = 25350$$

$$35 \times 725 = 25375$$

$$38 \times 575 = 21850$$

$$30 \times 600 = 18000$$

$$36 \times 520 = 18720$$

$$\overline{109290}$$

$$1 \times 650 = 650$$

$$3 \times 725 = 21750$$

$$8 \times 600 = 4800$$

$$\overline{7620}$$

(الف)

دستمزد مستقيم

دستمزد غير مستقيم

ادامه حل تمرین ۱(صفحه ۱۵۵) :

$$\begin{array}{r} 109295 \times 7625 = 116920 \\ 116920 \\ 116920 \end{array}$$

دستمزد پرداختنی
کنترل دستمزد
دستمزد پرداختنی

$$\begin{array}{r} 109295 \\ - 7625 \\ \hline 116920 \end{array}$$

کالای در جریان ساخت
هزینه سربار
کنترل دستمزد

حل تمرین ۲ (صفحه ۱۵۵) :

$$25 \times 435 = 10875$$

دستمزد غیر مستقیم

$$140 \times 435 = 60900$$

کل دستمزد

$$60900 - 10875 = 50025$$

دستمزد مستقیم

$$60900 \quad \text{کنترل دستمزد}$$

$$60900$$

دستمزد پرداختنی

$$50025$$

کالای در جریان ساخت

$$1087$$

هزینه سربار

$$60900$$

کنترل دستمزد

حل تمرین ۳ (صفحه ۱۵۵) :

دستمزد دو نفر از کارگران که تمام وقت با دستگاههای جوش و اتصال قطعات کار می کنند به عنوان دستمزد مستقیم تلقی می شود. اما برای دو نفر دیگر ، باید برگه ساعت کار اختصاص داد تا اینکه ساعات کار خود را که صرف ارائه خدمات حمل قطعات به پایی دستگاه جوش و نظافت محوطه کارگاه می کنند را به تفکیک مشخص نمایند . پس از مشخص شدن ساعت خدمات مربور ، دستمزد ساعت کار صرف شده برای حمل قطعات به پایی دستگاه جوش به عنوان دستمزد مستقیم و دستمزد ساعت کار صرف شده برای نظافت محوطه کارگاه به عنوان دستمزد غیر مستقیم تلقی می شود .

فصل هشتم

حسابداری

هزینه های سربار

هدف های فراگیری آشنایی با : نحوه گردآوری اقلام بهای تمام شده سربار ،
نحوه محاسبه نرخ جذب سربار و بستن مغایرت سربار واقعی و جذب شده .

حسابداری هزینه های سربار :

شرکت تولیدی می تواند در ابتدای سال مالی کل هزینه های سربار دوره مالی را برآورد نماید . پس از تخمین هزینه های سربار دوره مالی ، مبنای جذب سربار انتخاب می شود .

مبنای جذب سربار با توجه به نوع محصول و تکنولوژی تولید می تواند بصورت یکی از موارد زیر انجام گیرد :

- مقدار تولید
- بهای تمام شده دستمزد مستقیم
- ساعات کار مستقیم
- ساعات کار ماشین

پس از انتخاب مبنای جذب سربار ، از تقسیم سربار برآورده به مبنای جذب سربار، نرخ جذب (تخصیص) سربار دوره مالی مشخص می شود به صورت زیر :

$$\frac{\text{سربار برآورده دوره مالی}}{\text{مبنای جذب سربار}} = \text{نرخ جذب (تخصیص) سربار}$$

در طی دوره مالی با تخصیص هزینه های سربار بر اساس نرخ جذب سربار و مبنای واقعی جذب سربار ، قیمت تمام شده محصول ساخته شده در طی دوره مالی مشخص می شود .
(مبنای واقعی جذب سربار) نرخ جذب سربار = سربار جذب شده (تخصیص یافته)

مثلًا ساعات کار واقعی ماشین

سربار جذب شده در طی دوره مالی می تواند به بستانکار « حساب هزینه های سربار » ثبت شود و یا در سرفصل جداگانه تحت عنوان « سردار جذب شده » در دفتر کل منعکس گردد .

در صورتی که سردار جذب شده تحت سرفصل جداگانه ثبت شود ، در پایان دوره مالی در مقابل هزینه های سردار واقعی که در « حساب هزینه های سردار » گردآوری شده اند بسته شده و هرگونه ما به التفاوت در حساب « اضافه یا کسر جذب سردار » ثبت می شود .

اضافه و یا کسر جذب سربار می تواند به « حساب سود و زیان » یا « حساب قیمت تمام شده کالای فروش رفته » بسته شود و یا ممکن است بین سه حساب « موجودی کالای در جریان ساخت » ، « موجودی کالای ساخته شده » و « قیمت تمام شده کالای فروش رفته » تسهیم می گردد .

حل مسائل نمونه

از

هنیع درسی

حل تمرین ۲ (صفحه ۱۸۳) :

هزینه سربار برآورده سال 13×5 :

اقلام ثابت 100250000

اقلام متغیر 125750000

اقلام نیمه متغیر 1700000

جمع $\underline{\underline{24300000}}$

نرخ جذب سربار بر اساس مبانی مختلف :

نرخ جذب سربار بر اساس میزان تولید

نرخ جذب سربار بر اساس ساعت کار ماشین

نرخ جذب سربار بر اساس ساعت کار مستقیم

نرخ جذب سربار بر اساس مواد مستقیم

نرخ جذب سربار بر اساس دستمزد مستقیم

$$\frac{24300000}{175000} = 1388 \text{ ریال}/57$$

$$\frac{24300000}{180000} = 135 \text{ ریال}$$

$$\frac{24300000}{36400} = 6675 \text{ ریال}/8$$

$$\frac{24300000}{2650000} = 92/0$$

$$\frac{24300000}{17264000} = 1/4$$

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۱۸۳) :

سریار قابل جذب بر اساس مبانی مختلف در فروردین ماه :

الف) ریال $12000 \times 57/1388 = 16662840$

ب) $24020000 \times 92/0 = 40498400$

ج) $5000 \times 8/6675 = 33379000$

د) $18000000 \times 4/1 = 25200000$

ه) $25000 \times 1350 = 33750000$

حل تمرین ۳ (صفحه ۱۸۴) :

$$\frac{456120}{81400} = 6/5$$

الف) نرخ جذب سربار برای هر ساعت کار ماشین

$$84500 \cdot 6/5 = 473200$$

سربار جذب شده

۱) کالای در جریان ساخت ۴۷۳۲۰۰

سربار جذب شده

۲) هزینه های سربار ۴۷۰۸۰۰

حسابهای مختلف

۳) سربار جذب شده ۴۷۳۲۰۰

هزینه های سربار ۴۷۰۸۰۰

اضافه یا کسر جذب سربار ۲۴۰۰

ادامه حل تمرین ۳(صفحه ۱۸۴) :

(ب)

$$2400 \times \frac{85725}{19000} = 1080$$

اضافه یا کسر جذب سربار

بهای تمام شده کلای فروش رفته

$$2400 \times \frac{57150}{19000} = 720$$

موجودی کالای ساخته شده

$$2400 \times \frac{47625}{19000} = 600$$

موجودی کالای در جریان ساخت

حل تمرین ۳ (صفحه ۱۸۶) :

حالت اول : با فرض استفاده از حساب سربار جذب شده :

الف) ثبت سربار جذب شده :

$$420 \times 395 = 165900$$

$$550 \times 210 = 115000$$

$$275 \times 400 = 100000$$

$$165900$$

$$115000$$

$$100000$$

$$165900$$

$$115000$$

$$100000$$

کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۱

کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۲

کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۳

سربار جذب شده کارگاه شماره ۱

سربار جذب شده کارگاه شماره ۲

سربار جذب شده کارگاه شماره ۳

ادامه حل تمرین ۳(صفحه ۱۸۶) :

ب) ثبت سربار واقعی

۱۵۴۵۰۰

هزینه های سربار کارگاه شماره ۱

۱۱۹۵۰۰

هزینه های سربار کارگاه شماره ۲

۱۴۵۰۰۰

هزینه های سربار کارگاه شماره ۳

۴۱۹۰۰۰

حسابهای مختلف

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۱۸۶) :

ج) بستن سربار جذب شده به حساب کنترل سربار :

سربار جذب شده کارگاه شماره ۱	۱۶۵۹ ..
سربار جذب شده کارگاه شماره ۲	۱۱۵۵ ..
سربار جذب شده کارگاه شماره ۳	۱۵.....
هزینه سربار کارگاه شماره ۱	۱۶۵۹ ..
هزینه سربار کارگاه شماره ۲	۱۱۵۵ ..
هزینه سربار کارگاه شماره ۳	۱۵.....

ادامه حل تمرین ۳(صفحه ۱۸۶) :

هزینه سربار کارگاه شماره
۳

۱۵۰۰۰	۱۴۵۰۰
۵۰۰	۵۰۰

مانده بستن حساب

هزینه سربار کارگاه شماره
۲

۱۱۵۰۰	۱۱۹۵۰
۴۰۰	۴۰۰

کسر جذب = بستن حساب
مانده

هزینه سربار کارگاه
شماره ۱

۱۷۵۹۰	۱۵۴۵۰
۱۱۴۰۰	۱۱۴۰۰

بستن حساب مانده = اضافه جذب سربار

ادامه حل تمرین ۳(صفحه ۱۸۶) :

د) تسهیم اضافه یا کسر جذب سربار :

$$۹۰\ldots\ldots + ۲۳\ldots\ldots + ۵۴\ldots\ldots = ۱۶۷\ldots\ldots$$

$$\begin{array}{r} ۱۱۴۰۰ * ۹\ldots\ldots = ۶۱۴۴ \\ \hline ۱۶۷\ldots\ldots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۱۴۰۰ * ۲۳\ldots\ldots = ۱۵۷۰ \\ \hline ۱۶۷\ldots\ldots \end{array}$$

$$۱۱۴۰۰ * \underline{\underline{۹\ldots\ldots}} = ۳۶۸۶۰$$

۱۱۴۰۰

۶۱۴۴

۱۵۷۰

۳۶۸۶

هزینه سربار کارگاه شماره ۱
بهای تمام شده کالای فروش رفته
کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۱
کالای ساخته شده

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۱۸۶) :

$$۸۷۵\cdots + ۱۷۶\cdots + ۲۸\cdots = ۱۳۳۱\cdots$$

$$\begin{array}{r} 4\cdots * 875\cdots \\ \hline 1331\cdots \end{array} = 2630$$

$$\begin{array}{r} 4\cdots * 176\cdots \\ \hline 1331\cdots \end{array} = 529$$

$$\begin{array}{r} 4\cdots * 28\cdots \\ \hline 1331\cdots \end{array} = 841$$

بهای تمام شده کالای فروش رفته

کالای در جریان ساخت کارگاه شماره شده

کالای ساخته

هزینه سربار کارگاه شماره ۲

$$705\cdots + 94\cdots + 10\cdots = 949\cdots$$

$$\begin{array}{r} 5\cdots * 405\cdots \\ \hline 949\cdots \end{array} = 2710$$

$$\begin{array}{r} 5\cdots * 94\cdots \\ \hline 949\cdots \end{array} = 495$$

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۱۸۶) :

هزینه های سریار کارگاه شماره ۳

۳۷۱۵ بهای تمام شده کالای فروش رفته

کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۴۹۵۳۲

کالای ساخته شده

ادامه حل تمرین ۳(صفحه ۱۸۶) :

حالت دوم : با فرض عدم استفاده از حساب سربار جذب شده :

الف) ثبت سربار جذب شده :

کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۱	۱۶۵۹۰۰
کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۲	۱۱۵۵۰۰
کالای در جریان ساخت کارگاه شماره ۳	۱۵۰۰۰۰
هزینه های سربار کارگاه شماره ۱	۱۶۵۹۰۰
هزینه های سربار کارگاه شماره ۲	۱۱۵۵۰۰
هزینه های سربار کارگاه شماره ۳	۱۵۰۰۰۰

ادامه حل تمرین ۳(صفحه ۱۸۶) :

ب) ثبت سربار واقعی :

۱۵۴۵۰۰

هزینه های سربار کارگاه شماره ۱

۱۱۹۵۰۰

هزینه های سربار کارگاه شماره ۲

۱۴۵۰۰۰

هزینه های سربار کارگاه شماره ۳

۴۱۹۰۰۰

حسابهای مختلف

تذکر : ثبت سربار واقعی (مورد ب) در حالت های اول و دوم یکسان است .

ج) بستن سربار جذب شده به حساب کنترل سربار :

در این حالت مورد ندارد .

د) تسهیم اضافه یا کسر جذب سربار :

ثبت های مربوط به تسهیم اضافه یا کسر جذب سربار در حالت های اول و دوم یکسان است .

فصل نهم

هزینه یابی سفارشات

هدف های فرآگیری آشنایی با :

سیستم هزینه یابی سفارش کار

هزینه یابی سفارش کار :

هزینه یابی سفارش کار روشی از هزینه یابی است که براساس آن بهای تمام شده هر سفارش بطور مجزا محاسبه می شود . و این امر زمانی مناسب خواهد بود که تولید محصول با توجه به سلیقه مشتری تغییر یابد .

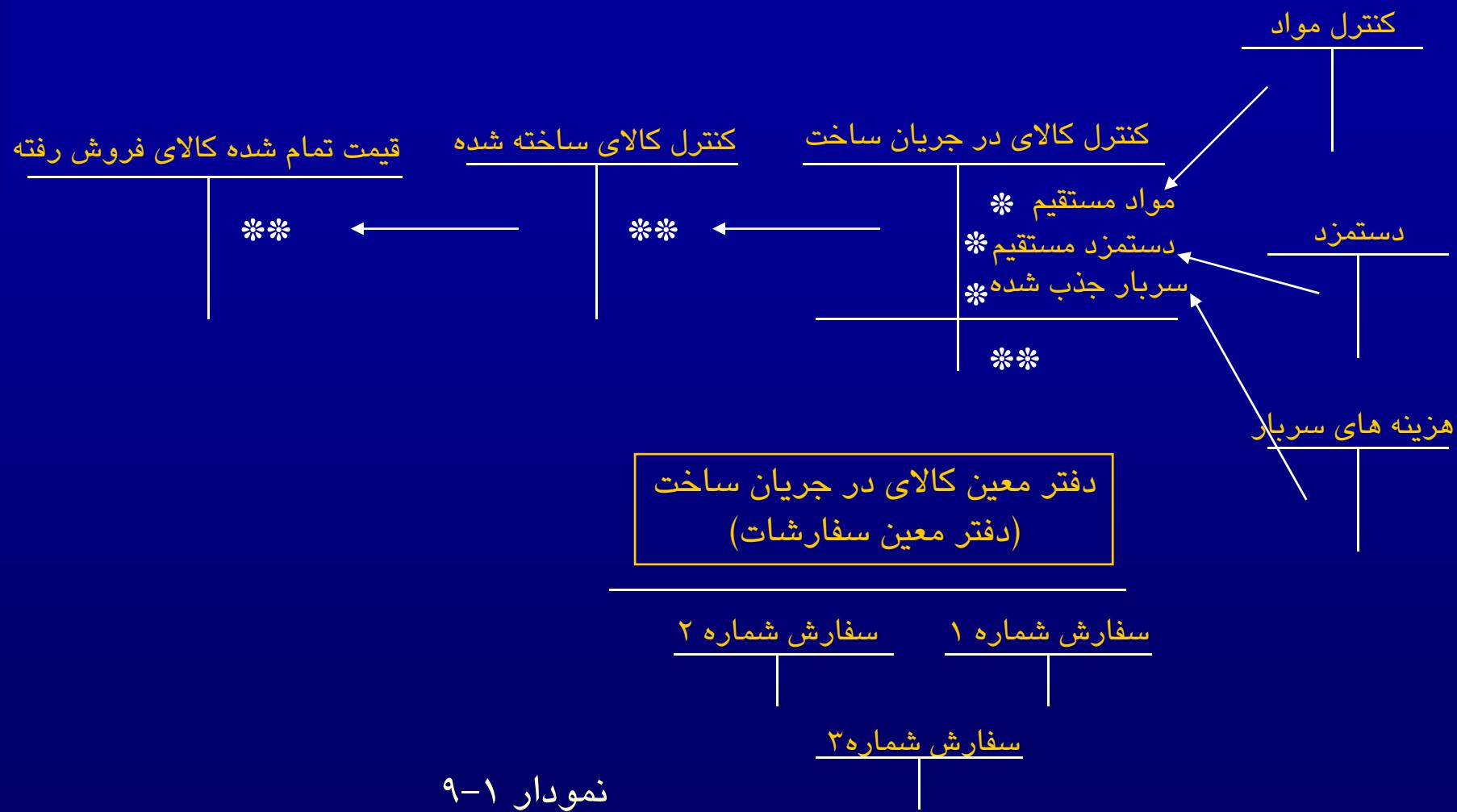
در این روش ، از هزینه های عادی یا نرمال (مواد واقعی ، دستمزد واقعی ، سربار جذب شده) برای تعیین قیمت تمام شده محصول استفاده می شود .

در هزینه یابی سفارش کار از نظام دائمی نگهداری حساب موجودیهای جنسی (مواد ، کالای در جریان ساخت و کالای ساخته شده) استفاده می شود .

حساب کالای در جریان ساخت در این روش از هزینه یابی ، یک حساب کنترل است و بهای تمام شده هر سفارش بطور مجزا در دفتر معین کالای در جریان ساخت (دفتر معین سفارشات) مشخص می شود .

در این روش از هزینه یابی ، معمولا در ابتدای هر دوره مالی ، کل هزینه های سربار ثابت و متغیر دوره مالی برآورده می شود . سپس مبنای منطقی جذب سربار (تخصیص سربار) از بین مبانی مختلف (میزان تولید ، ساعات کار مستقیم ، ساعات کار ماشین ، مواد مستقیم ، دستمزد مستقیم و یا هزینه های مستقیم) انتخاب و میزان آن برای کل دوره مالی تعیین می گردد . از تقسیم هزینه های سربار برآورده بر مبنای برآورده جذب سربار ، نرخ جذب سربار مشخص می شود . در طول دوره مالی براساس مبنای واقعی جذب سربار ، سهم هر سفارش از هزینه های سربار واقعی مشخص شده و ثبت لازم جهت جذب سربار در دفاتر منعکس می شود . و به این ترتیب بهای تمام شده سفارش مشخص می گردد .

نمودار ۹-۱ جریان هزینه را در نظام هزینه یابی سفارش کار نشان می دهد :

نمودار ۹-۱

به هنگام تولید کالای مورد سفارش گاه ضایعاتی در جریان تولید پیش می آید که موجب به هدر رفتن مواد محرف شده ، دستمزد پرداخت شده و انواع هزینه های عمومی کارخانه می شود .

در هر حال وقوع این ضایعات در صورتی که عادی تلقی شود و ناشی از اشکال منحصر به فرد و یا استثنائی در روند تولید محصول نباشد ، موجب افزایش بهای تمام شده سفارش یا سفارات در دست اقدام می شود . طبعاً بهای تمام شده مواد ، دستمزد و سربار موجود در کالای ضایع شده به طور عادی در طرف راست حساب کار در جریان منظور شده و در بهای تمام شده سفارش یا سفارشات مربوط منظور گردیده اما به هنگام ارسال کالای تکمیل شده به انبار و لزوم تعیین بهای تمام شده سفارش تکمیل شده ، دو حالت محتمل الوقوع است :

حالت اول

کالای خرید شده و منظور شده به بدهکار حساب کار در جریان کلا از بین رفته تلقی می شود و هیچ گونه ارزش قابل بازیافتی ندارد .

در این حالت جمع کل ارقام بدهکار شده به حساب سفارش ، تشکیل دهنده بهای تمام شده آن سفارش است و به روشهای ذکر شده قبلی باید از این حساب خارج و به حساب موجودی کالای ساخته شده منظور گردد .

حالت دوم

کالای ضایع شده دارای ارزش قابل بازیافت می باشد و به عبارت دیگر می توان آن را به فروش رساند .

در این حالت بهای قابل بازیافت این کالاهای (هرچند تخمینی) باید از بهای تمام شده سفارش خارج شده و به عنوان یک دارائی تا هنگام فروش آنها نگهداری شود (مثلا در حسابی با عنوان موجودی ضایعات قابل فروش) . ثبتهای لازم به هنگام انتقال کالای تکمیل شده به انبار و فروش ضایعات مربوطه در روزها یا ماههای بعد به صورت زیر خواهد بود :

• موجودی کالای ساخته شده
ضایعات قابل دریافت ۹۰۰
کار در جریان ساخت _ سفارش X ۵۰

ثبت انتقال کالای ساخته شده (سفارش تکمیل شده به انبار و تشخیص ۵۰
ریال کالای ضایع شده قابل بازیافت)

• بانک
ضایعات قابل بازیافت ۷۰
درآمدهای متفرقه ۵۰
ثبت فروش ضایعات به ۲۰ ریال بیش از ارزش قابل بازیافت تخمینی ۲۰

حل مسائل نمونه

از

منبع درس

حل تمرین ۱ (صفحه ۲۰۸) :

کالای ساخته شده	
۱۷۵.....	۱۷۵.....

کالای در جریان ساخت	
۱۷۵.....	مواد مستقیم
	۱۵.....
	دستمزد مستقیم
	۱۲.....
	سربار جذب شده
	۱۰۸.....

مواد	
۱۸۰.....	۲۲۰.....

قیمت تمام شده کالای فروش رفته

۱۷۵.....	

دفتر معین سفارشات

سفارش شماره ۳۰	
۱۷۵.....	۱۵.....
	۱۲.....
	۱۰۸.....

حسابهای پرداختنی

۲۲۰.....	

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۰۸) :

استهلاک انباشته ساختمان کارخانه

	۱۶۰۰۰
--	-------

دستمزد پرداختنی

	۱۷۰۰۰
--	-------

هزینه های سربار

	۳۰۰۰۰
	۵۰۰۰۰
	۱۶۰۰۰۰
	۲۴۰۰۰
	۱۵۰۰۰

استهلاک انباشته ماشین آلات

	۱۵۰۰۰
--	-------

حسابهای دریافتی

	۲۰۰۰۰
--	-------

اجاره پرداختنی

	۲۴۰۰۰
--	-------

فروش

	۲۰۰۰۰
--	-------

$$۱۲۰۰۰ \times \% ۹۰ = ۱۰۸۰۰۰$$

حل تمرین ۲ (صفحه ۲۰۸) :

کالای در جریان ساخت	
	مانده ۱۲۵.....
	مواد مستقیم ۸۰.....
	دستمزد مستقیم ۲۴.....
۵۲.....	سربار جذب شده ۲۰۴.....
	مانده ۱۲۹.....

$$240000 \times \%85 = 204000$$

۱) مواد	۱۵۰.....	حسابهای پرداختنی
۲) کالای در جریان ساخت	۱۵۰.....	۸۰.....
هزینه سربار	۳۰.....	مواد
۳) کالای در جریان ساخت	۲۴.....	۱۱۰.....
هزینه سربار	۱۲۰.....	دستمزد پرداختنی
۴) هزینه سربار	۴۲۰.....	حسابهای مختلف

۵) کالای در جریان ساخت	۲۰۴.....	هزینه سربار
۶) کالای ساخته شده	۵۲.....	کالای در جریان ساخت
۷) بهای تمام شده کالای فروش رفته	۷۶.....	کالای ساخته شده
		حسابهای دریافتی
	۹۸۸.....	فروش

$$760000 \times ۲/۱ = ۹۸۸000$$

حل تمرین ۳ (صفحه ۲۰۸) :

۱) ۱۶/۲ / مواد مستقیم	۱۴۵۰۰۰
مواد غیر مستقیم	۵۰۰۰
حسابهای پرداختنی	۱۵۰۰۰۰
۲) ۱۶/۲ / کالای در جریان ساخت	۱۱۴۸۰۰۰
مواد مستقیم	۱۱۴۸۰۰۰
۴) ۱۸/۲ / هزینه های سربار	۴۰۰۰
مواد غیر مستقیم	۴۰۰۰
۳) کالای در جریان ساخت	۴۴۹۵۰۰
هزینه های سربار	۷۰۰۰
دستمزد پرداختنی	<u>۵۱۹۵۰۰</u>

کالای در جریان ساخت	۱۵۰۰۰
هزینه های سربار	۱۰۰۰۰
دستمزد پرداختنی	<u>۲۵۰۰۰</u>

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۲۰۸) :

۴) هزینه های سربار	۲۸۷۵۰۰
حسابهای مختلف	۲۸۷۵۰۰
سفارش ۶۶	$42500 \times \%75 = 31875$
سفارش ۶۷	$12000 \times \%75 = 9000$
سفارش ۶۷	$15000 \times \%75 = 11250$
سفارش سفارش ۶۶	$33000 + 31875 = 361875$
سفارش سفارش ۶۷	$144000 + 9000 + 11250 = 164250$
	<u>۵۲۶۱۲۵</u>
۵) کالای در جریان ساخت	۵۲۶۱۲۵
هزینه های سربار	۵۲۶۱۲۵
۶) ۲۷/۲ کالای ساخته شده	۱۷۲۹۳۷۵
کالای در جریان ساخت	۱۷۲۹۳۷۵
۳۰/۲ کالای ساخته شده	۴۰۹۲۵۰
کالای در جریان ساخت	۴۰۹۲۵۰

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۲۰۸) :

کالای در جریان ساخت

مواد مستقیم	۱۱۴۸۰۰
دستمزد مستقیم	۴۴۹۵۰۰
دستمزد غیر مستقیم	۱۵۰۰۰
سربار	۵۲۶۱۲۵
	۴۰۹۲۵۰
	۱۷۲۹۳۷۵

سفارش ۶۷

۹۸۰۰
۱۳۲۰۰
۱۵۰۰۰
۱۶۴۲۵۰
۴۰۹۲۵۰

سفارش ۶۶

۱۰۵۰۰
۳۱۷۵۰۰
۳۶۱۸۷۵
۱۷۲۹۳۷۵

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۲۰۸) :

۱۷۲۹۳۷۵	کالای ساخته شده	۱۷۲۹۳۷۵	قیمت تمام شده کالای فروش رفته	(۷) ۲۸/۲
۲۵۰۰۰				۲۸/۳ بانک
۲۵۰۰۰	فروش			
۴۰۹۲۵۰	کالای ساخته شده	۴۰۹۲۵۰	قیمت تمام شده کالای فروش رفته	(۲) ۳۰/۲
۴۲۰۰۰				۳۰/۲ حسابهای دریافتی
۴۲۰۰۰	فروش			

حل تمرین ۴ (صفحه ۲۱۰)

(۱) مواد	۵۶۰۰۰۰	
حسابهای پرداختنی	۵۶۰۰۰۰	
(۲) کالای در جریان ساخت	۳۲۰۰۰۰	
هزینه های سربار	۶۰۰۰۰	
مواد	۳۸۰۰۰۰	
(۳) کالای در جریان ساخت	۴۴۰۰۰۰	
هزینه های سربار	۱۲۰۰۰۰	
دستمزد پرداختنی	۵۶۰۰۰۰	
(۴) هزینه های سربار	۴۵۵۰۰۰	
اجاره پرداختنی	۲۰۰۰۰۰	
استهلاک انباشته ساختمان	۸۰۰۰۰۰	
استهلاک انباشته تجهیزات	۱۷۵۰۰۰	
(۵)	$۴۴۰۰۰۰ \times ۷۵\% = ۳۳۰۰۰۰$	
کالای در جریان ساخت	۳۳۰۰۰۰	
هزینه های سربار	۲۳۰۰۰۰	
(۶) کالای ساخته شده	۳۰۰۰۰۰	
کالای در جریان ساخت	۳۰۰۰۰۰	
قیمت تمام شده کالای فروش رفته	۳۰۰۰۰۰	
کالای ساخته شده	۳۰۰۰۰۰	
بانک	۴۰۰۰۰۰	
فروش	۴۰۰۰۰۰	

کالای ساخته شده	کالای در جریان ساخت	مواد
۳.....	۲۲..... ۳..... ۴۴..... ۳۳..... ۹۷.....	۳۸..... ۵۶..... ۱۸.....
هزینه های سربار	حسابهای پرداختنی	قیمت تمام شده کالای فروش رفته
۳۳۰۰۰ ۶۰۰۰۰ ۱۲۰۰۰ ۴۵۵۰۰ 845000	۵۶۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰
استهلاک ابیاشته ساختمان	اجاره پرداختنی	دستمزد پرداختنی
۸۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۵۶۰۰۰۰
فروش	بانک	استهلاک ابیاشته تجهیزات
۴.....	۴.....	۱۷۵۰۰۰

شرکت شادی ، تراز آزمایشی ۱۳×۳۱/۵/۹

عنوان حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
بانک	۴۰۰۰۰	
مواد	۱۸۰۰۰۰	
کالای در جریان ساخت	۹۷۰۰۰	
کالای ساخته شده		۸۰۰۰۰
استهلاک انباشته ساختمان		۱۷۵۰۰
استهلاک انباشته تجهیزات		۵۶۰۰۰۰
حسابهای پرداختنی		۵۶۰۰۰
دستمزد پرداختنی		۲۰۰۰۰
اجاره پرداختنی		۴۰۰۰
فروش		۳۰۰۰۰
قیمت تمام شده کالای فروش رفته		۸۴۵۰۰۰
هزینه های سربار		۱۰۶۱۵۰۰
		۱۰۶۱۵۰۰

حل تمرین ۵ (صفحه ۲۱۱) :

مواد مستقیم	۳۷۰۰۰
دستمزد مستقیم	۳۶۰۰۰
هزینه های سربار	۲۷۰۰۰
هزینه های تولید	۱۰۰۰۰
اضافه می شود کار در جریان طی دوره	
کسر می شود کار در جریان آخر دوره	
بهای تمام شده کالای تولید شده	
هزینه سربار	
۱۱۲۰۰۰	
(۱۵۰۰۰)	
۹۷۰۰۰	
$100000 \times \% ۲۷ = ۲۷۰۰۰$	

ادامه حل تمرین ۵(صفحه ۲۱۱) :

$$\begin{array}{r} 270000 \\ - 260000 \\ \hline 10000 \\ + 75/0 \\ \hline 270000 \end{array} = \text{دستمزد مستقیم}$$

$$370000 = \text{مواد مستقیم}$$

بهای تمام شده کالای ساخته شده ، کار در جریان ساخت آخر دوره ، کار در جریان ساخت اول دوره ، هزینه های تولید طی دوره

$$970000 + \text{کار در جریان ساخت آخر دوره} = \text{کار در جریان ساخت اول دوره} + 1000000$$

$$970000 + \text{کار در جریان ساخت آخر دوره} = 8/0 \cdot \text{کار در جریان ساخت آخر دوره} + 1000000$$

$$8/0 \cdot \text{کار در جریان ساخت آخر دوره} - \text{کار در جریان ساخت آخر دوره} = 970000 - 1000000$$

$$2/0 \cdot \text{کار در جریان ساخت آخر دوره} = 300000$$

$$150000 + 970000 = \text{کار در جریان ساخت اول دوره} + 1000000$$

$$120000 = \text{کار در جریان ساخت اول دوره}$$

فصل دهم

هزینه یابی مرحله ای

هدف های فراگیری آشنایی با : سیستم هزینه یابی مرحله ای و گزارش بهای تمام شده تولید (گزارش هزینه های تولید)

هزینه یابی مرحله ای روشی از هزینه یابی است که بر اساس آن ، بهای تمام شده محصول در هر مرحله تولیدی تعیین می شود . و زمانی مناسب است که محصول جهت تکمیل از چند مرحله تولیدی گذر نماید و تولید سری یا انبوه باشد .

در این روش از هزینه یابی ، از نظام دائمی نگهداری حساب موجودیهای جنسی (مواد ، کالای در جریان ساخت و کالای ساخته شده) استفاده می شود ، بهای تمام شده محصول با استفاده از هزینه های واقعی (مواد واقعی ، دستمزد واقعی و سربار واقعی) و یا هزینه های عادی (مواد واقعی ، دستمزد واقعی و سربار جذب شده) تعیین می شود .

در پایان دوره مالی و یا پایان هر ماه برای هریک از مراحل تولیدی،
گزارشی تحت عنوان «گزارش هزینه های تولید» یا «گزارش بهای
تمام شده تولید» تنظیم می گردد که بهای تمام شده واحد های تکمیل
شده و منتقل شده هر یک از دوایر تولیدی را نشان می دهد.

گزارش بهای تمام شده تولید دارای چهار بخش مجزا به ترتیب زیر
است:

الف - جدول مقداری تولید : در این بخش ، اطلاعات مندرج در گزارش تولید دریافتی از دایرہ تولیدی منعکس می شود .

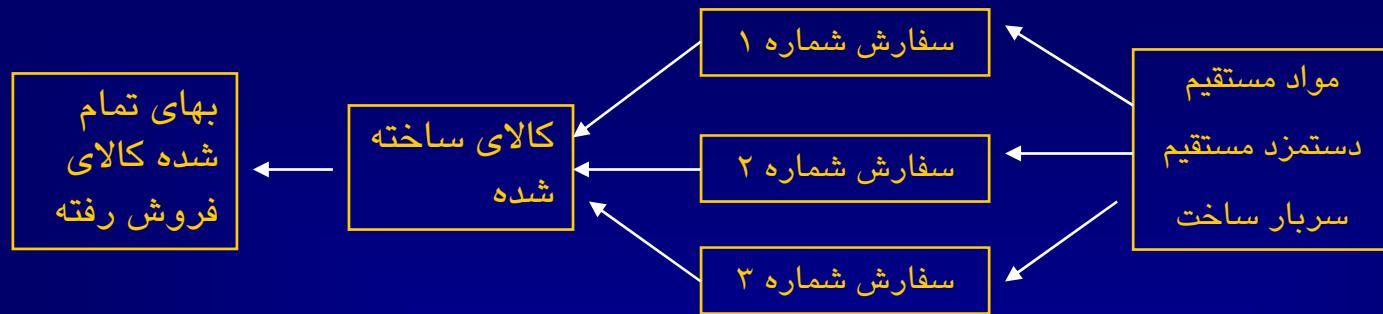
ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده : در این بخش ، معادل واحدهای تکمیل شده در دایرہ تولیدی با توجه به درصد تکمیل موجودی کالای در جریان ساخت اول و آخر دوره ارائه می شود .

ج - جدول هزینه های تولید : در این بخش ، هزینه های تولید محصرف شده در دایرہ تولیدی در طی دوره درمجموع و نیز برای هر واحد کالای تکمیل شده ارائه می شود .

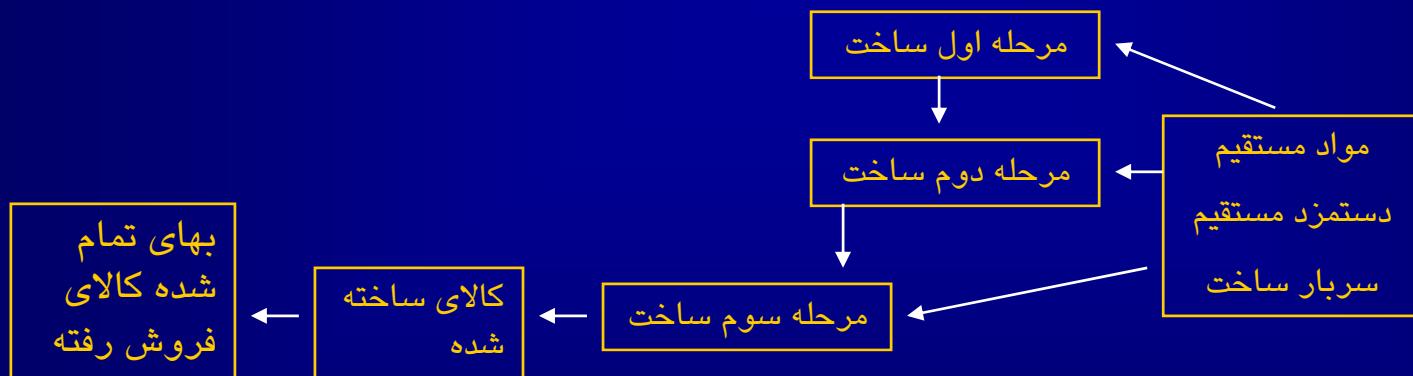
د - جدول تسهیم هزینه های تولید : در این بخش ، بهای تمام شده واحدهای تکمیل شده و منتقل شده به مرحله بعد و نیز موجودی کالای در جریان ساخت آخر دوره محاسبه می شود .

نمودار ۱۰-۱ تفاوت در نحوه گردآوری و انباشت هزینه ها در هر یک از سیستم های هزینه یابی سفارش کار و مرحله ای را نشان می دهد :

سیستم هزینه
یابی سفارش
کار

سیستم هزینه
یابی مرحله ای

کنترل کالای در جریان ساخت(مرحله دوم)

حل مسائل نمونه

از

هنیع درسی

حل تمرین ۱ (صفحه ۲۴۰) :

شرکت تولیدات پلاستیک . گزارش بهای تمام شده تولید دیارتمان ۱ در فروردین ماه

الف - جدول مقداری تولید :
واحد های شروع شده به تولید
واحد های تکمیل شده و انتقالی
کار در جریان آخر دوره
جمع

<u>٧٥٠٠</u>
<u>٦٠٠٠</u>
<u>١٥٠٠</u>
<u><u>٧٥٠٠</u></u>

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۴۰) :

ب- جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر مواد	از نظر تبدیل	واحد های تکمیل شده و انتقالی	کار در جریان آخر دوره	جمع
۶۰۰۰	۶۰۰۰			
$\times \% ۶۰ = ۹۰۰۰$	۱۵۰۰			
۱۵۰۰				
۶۹۰۰	۷۵۰۰			
واحد				

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۴۰) :

ج - جدول هزینه های تولید

مواد	تبدیل	جمع	
هزینه های طی دوره	۳۰۰۰۰	۲۵۸۷۵۰	<u>۵۵۸۷۵۰</u>
تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	<u>۷۵۰۰۰</u>	<u>۶۹۰۰۰</u>	۷۵/۳
هزینه تولید هر واحد	۴	۷۵/۷	۷۵/۷ ریال

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۴۰) :

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده کالای ساخته شده و انتقالی	$(60000 \times 75/7)$
ارش کار در جریان آخر دوره	$[(15000 \times 75/3) + (9000 \times 4)]$
کل هزینه های تولید	۵۵۸۷۵۰ ریال

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۴۰) :

شرکت تولیدات پلاستیک
گزارش بهای تمام شده تولید دپارتمان ۲ در فروردین ماه

الف - جدول مقداری تولید :

واحد های انتقالی از دایرہ قبل

واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار
کار در جریان آخر دوره

۱۰۰۰۰	واحد
۵۵۰۰۰	
۵۰۰۰	
<u>۶۰۰۰۰</u>	واحد

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۴۰) :

جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر هزینه های انتقالی	واحد های تکمیل شده و انتقالی
۵۵۰۰۰	۵۵۰۰۰	واحد های تکمیل شده و انتقالی
$5000 \times 80\% = 4000$	۵۰۰۰	کار در جریان آخر دوره
۵۹۰۰۰ واحد	۶۰۰۰	جمع

**ج - جدول هزینه های
تولید :**

هزینه های انتقالی	تبدیل	جمع	هزینه های طی دوره
۴۶۵۰۰	۲۴۳۷۵	۷۰۸۳۷۵ ریال	هزینه های طی دوره
۶۰۰۰	۵۹۰۰۰ واحد	۱۲۵/۴	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
۷۵/۷	۸۷۵/۱۱ ریال		بهای تمام شده هر واحد

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۴۰) :

د - جدول توزیع هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار	۶۵۳۱۲۵
	(۵۵۰۰۰ × ۸۷۵/۱۱)
ارزش کار در جریان آخر دوره	[(۵۰۰۰ × ۷۵/۷) + (۴۰۰۰ × ۱۲۵/۴)]
کل هزینه های تولید	۵۵۲۵۰ ۷۰۸۳۷۵ ریال

حل تمرین ۲ (صفحه ۲۴۰) :

گزارش بهای تمام شده تولید دبارتمان ۱۱۲ / الف در تیرماه

الف - جدول مقداری تولید :

۱۳۰۰ واحد

۱۱۰۰
۲۰۰۰

۱۳۰۰ واحد

واحد های انتقالی از مرحله قبل

واحدهای تکمیل شده و انتقالی به مرحله بعد

کار در جریان آخر دوره

جمع

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۲۴۰) :

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر هزینه های انتقالی مواد	از نظر هزینه های انتقالی مواد	واحد های تکمیل شده و انتقالی کار در جریان آخر دوره
۱۱۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۱۰۰۰
$۲۰۰۰ \times \% ۴۵ = ۹۰۰$	-	۲۰۰۰	کار در جریان آخر دوره
<u>۱۱۹۰۰</u> واحد	۱۱۰۰۰	<u>۱۳۰۰۰</u>	جمع

ج - جدول هزینه های تولید :

جمع	تبدیل	هزینه های انتقالی مواد	هزینه های طی دوره
<u>۲۸۹۷۷</u> ریال	۹۹۹۷	۲۸۶۰	۱۶۱۲۰
واحد	۱۱۹۰۰	۱۱۰۰۰	۱۳۰۰۰
بهای تمام شده هر واحد	<u>۳۴/۲</u> ریال	<u>۸۴/۰</u>	<u>۲۶/۰</u>

تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده

بهای تمام شده هر واحد

ادامه حل تمرین ۲ (صفحه ۲۴۰) :

د - جدول توزیع هزینه ها :

بهای تمام شده کالای ساخته شده و انتقالی
 $(\frac{34}{2} \times 11000)$

ارزش کار در جریان آخر دوره
 $[(\frac{24}{1} \times 900) + (\frac{84}{0} \times 2000)]$

کل هزینه های تولید

• اختلاف ناشی از گرد کردن اعداد است .

تذکر : بخاطر اینکه مواد اولیه در پایان فرآیند تولید در دپارتمان شماره ۱۱۲ / الف مصرف می شود ، موجودی کالای در جریان ساخت آخر دوره که ۴۵٪ تکمیل شده است ، دارای هزینه مواد نیست ، لذا در جدول معادل آحاد تکمیل شده ارائه نشده است .

حل تمرین ۳ (صفحه ۲۴۰) :

شرکت تولید صابون معطر
گزارش بهای تمام شده تولید دپارتمان ۱ برای اسفند ماه ۱۳xx

الف - جدول مقداری تولید :

واحد های شروع شده به تولید	۱۵۰۰۰
واحد های تکمیل شده و انتقالی به مرحله بعد	۱۲۵۰۰
کار در جریان آخر دوره	۲۵۰۰
جمع	<u>۱۵۰۰</u>

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۲۴۰):

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

<u>از نظر تبدیل</u>	<u>از نظر مواد</u>	
۱۲۵۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	واحد های تکمیل شده و انتقالی
<u>۱۰۰۰۰</u>	<u>۲۵۰۰۰</u>	کار در جریان آخر دوره
<u>۱۳۵۰۰۰</u>	<u>۱۵۰۰۰۰</u>	جمع

ج - جدول هزینه های تولید:

هزینه های طی دوره	هزینه تولید هر واحد	هزینه تکمیل شده	هزینه های ماد	تبديل	جمع
۱۳۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۲۴۳۰۰	۲۱۰۰۰	۲۴۳۰۰	۴۵۳۰۰ ریال
تخصیم بر معادل آحاد تکمیل شده	هزینه تولید هر واحد	هزینه های طی دوره	هزینه های ماد	تبديل	جمع

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۲۴۰) :

د - جدول تسهیم هزینه ها :
بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی
 $(125000 \times 32/0)$
ارزش کار در جریان آخر دوره
 $[(25000 \times 14/0) + (10000 \times 18/0)]$
کل هزینه های تولید

٤٠٠٠	٥٣٠٠	٤٥٣٠٠
------	------	-------

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۲۴۰) :

شرکت تولید صابون معطر
گزارش بهای تمام شده تولید دیارتمان ۲ برای اسفند ماه ×۱۳

الف - جدول مقداری تولید :

واحد های انتقالی از مرحله قبل

واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار
کار در جریان آخر دوره

$$\begin{array}{r} 11500 \\ 11200 \\ 3000 \\ \hline 11500 \end{array}$$

واحد

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

واحد های تکمیل شده و انتقالی

کار در جریان آخر دوره

جمع

از نظر تبدیل	از نظر هزینه های انتقالی
۱۱۲۰۰	۱۱۲۰۰
۲۷۰۰	۳۰۰۰
۱۱۴۷۰۰ واحد	۱۱۵۰۰

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۲۴۰) :

ج - جدول هزینه های تولید :

هزینه های طی دوره	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	هزینه های انتقالی	تبديل	جمع
هزینه تولید هر واحد	۱۱۵۰۰	۷۱۳۰۰	<u>۲۴۰۸۷</u>	<u>۹۵۳۸۷</u>
ارزش کار در جریان آخر دوره	$(۳۰۰۰ \times ۶۲/۰) + (۲۷۰۰ \times ۲۱/۰)$	۹۲۹۶۰	<u>۱۱۴۷۰۰</u>	<u>۸۳/۰</u> ریال
$(۱۱۲۰۰ \times ۸۳/۰)$	۶۲/۰	۱۱۵۰۰	<u>۲۱/۰</u>	<u>۲۴۲۷</u>
		۷۱۳۰۰	<u>۲۴۰۸۷</u>	<u>۹۵۳۸۷</u>

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی

حل مساله ۴ (صفحه ۲۴۱) :

شرکت تولیدی
گزارش بهای تمام شده تولید دیارتمان ۱ در آبان ماه

الف - جدول مقداری تولید :

واحد های شروع شده به تولید	۲۵۰۰۰ واحد
واحد های تکمیل شده و انتقالی	۱۵۰۰۰
کار در جریان آخر دوره	۸۰۰۰
ضایعات عادی	۲۰۰۰
جمع	<u>۲۵۰۰۰</u> واحد

ادامه حل تمرین ۴ (صفحه ۲۴۱) :

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر مواد	واحد های تکمیل شده و انتقالی
۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	کار در جریان آخر دوره
<u>۵۲۰۰</u>	<u>۶۴۰۰</u>	جمع
۲۰۲۰۰ واحد	۲۱۴۰۰	

ج - جدول هزینه های تولید :

هزینه های طی دوره	مواد	تبدیل	جمع
۱۲۶۵۰	۱۸۷۰۵	<u>۳۱۳۵۵</u>	
۲۱۴۰۰	<u>۲۰۲۰۰</u>		
هزینه تولید هر واحد	<u>۵۹۱۱/۰</u>	<u>۹۲۵۹/۰</u>	<u>۵۱۷/۱</u> ریال

ادامه حل تمرین ۴ (صفحه ۲۴۱) :

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی
 $(15000 \times 517/1)$

ارزش کار در جریان آخر دوره
 $[(6400 \times 5911/0) + (5200 \times 9259/0)]$

کل هزینه های تولید

۲۲۷۵۷

۸۵۹۸
۳۱۲۵۵ ریال

تذکر : هزینه ناشی از ضایعات عادی به قیمت تمام شده واحد های سالم اضافه می شود . برای این منظور ، تعداد واحد های ضایع شده در جریان تولید ، در جدول معادل احاد تکمیل شده ارائه نشده است تا اینکه هزینه ناشی از ضایعات ، بین بقیه واحد ها سرشکن شود .

ادامه حل تمرین ۴ (صفحه ۲۴۱) :

**شرکت تولیدی
گزارش بهای تمام شده تولید دپارتمان ۲ برای آبان ماه**

الف - جدول مقداری تولید :

واحد	<u>۱۵۰۰۰</u>
۷۰۰۰	
۱۰۰۰	
۷۰۰۰	
<u>۱۵۰۰۰</u>	

انتقالی از دپارتمان اول

واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار

واحد های تکمیل شده و منتقل نشده

کار در جریان آخر دوره

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

<u>از نظر تبدیل</u>	<u>از نظر هزینه های انتقالی</u>
۷۰۰۰	۷۰۰۰
۱۰۰۰	۱۰۰۰
۵۲۵۰	۷۰۰۰
<u>۱۳۲۵۰</u>	<u>۱۵۰۰۰</u>

واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار

واحد های تکمیل شده و منتقل نشده

کار در جریان آخر دوره

جمع

ادامه حل تمرین ۴ (صفحه ۲۴۱) :

ج - جدول هزینه های تولید :

هزینه های طی دوره	هزینه های انتقالی	تبديل	جمع
تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	۲۲۷۵۷	۱۶۴۳۰	۳۹۱۸۷
هزینه تولید هر واحد	۱۵۰۰۰	۱۳۲۵۰	۱۳۲۵۰ واحد
	۵۱۱۷۱	۲۴/۱	۷۵۷۱/۲ ریال

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار
 $(7000 \times 7571/2)$

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و منتقل نشده
 $(1000 \times 2/7571)$

ارزش کار در جریان آخر دوره

$[(1(7000 \times 51171/1) + (24/1 \times 5250)]$

کل هزینه های تولید

۱۹۳۰۰

۲۷۵۷

۱۷۱۳۰

$\frac{39187}{}$

ادامه حل تمرین ۴ (صفحه ۲۴۱) :

$$\begin{array}{r} ۲۵۰۰۰ \\ ۱۹۳۰۰ \\ \hline ۴۴۳۰۰ \\ ۱۲۳۰۰ \\ \hline ۳۱۰۰ \end{array}$$

۲) موجودی کالای ساخته شده اول دوره
کالای ساخته شده طی دوره
کالای آماده برای فروش
کسر می شود کالای ساخته شده آخر دوره
بهای تمام شده کالای فروش رفته

حل تمرین ۵ (صفحه ۲۴۲) :

برای تعیین قیمت فروش ، باید قیمت تمام شده محصول مشخص می شود . برای مشخص نمودن قیمت تمام شده محصول نیز باید گزارش هزینه های تولید دوایر تولید تنظیم گردد .

شرکت کفش کتانی تند پا
گزارش بهای تمام شده تولید دپارتمان الف اولین ماه فعالیت

الف - جدول مقداری تولید :

۸۹۰۰ واحد

واحد های شروع شده به تولید

۷۰۰۰

واحد های تکمیل شده و انتقالی به مرحله بعد

۱۹۰۰

کار در جریان ساخت آخر دوره

۸۹۰۰ واحد

جمع

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۴۲) :

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

<u>از نظر تبدیل</u>	<u>از نظر مواد</u>	
۷۰۰۰	۷۰۰۰	واحد های تکمیل شده و انتقالی
<u>۱۳۳۰۰</u>	<u>۱۹۰۰۰</u>	کار در جریان آخر دوره
۸۳۳۰۰ واحد	۸۹۰۰۰	جمع

ج - جدول هزینه های تولید :

<u>جمع</u>	<u>تبدیل</u>	<u>مواد</u>	
<u>۵۷۲۰۳۲۵۰</u>	۱۲۷۰۳۲۵۰	۴۴۵۰.....	هزینه های طی دوره
	<u>۸۳۳۰۰</u> واحد	<u>۸۹۰۰۰</u>	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
۵/۶۵۲ ریال	۵/۱۵۲	۵۰۰	هزینه تولید هر واحد

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۴۲) :

د - جدول توزیع هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی
 $(70000 \times 5/652)$

ارزش کار در جریان آخر دوره

$[(19000 \times 500) + (12300 \times 5/152)]$

کل هزینه های تولید

ثبت کالای تکمیل شده و انتقالی به دپارتمان ب در دفتر روزنامه :

کالای در جریان ساخت دپارتمان ب

کالای در جریان ساخت دپارتمان الف

۵۷۲۰۳۲۵۰ ریال

۱۱۵۲۸۲۵۰

۴۵۶۷۵۰۰۰

۴۵۶۷۵۰۰۰

تذکر : از آنجایی که مواد اولیه در ابتدای خط تولید دپارتمانهای الف و ب وارد جریان تولید می شود ،
کالای در جریان ساخت آخر دوره از نظر مواد تکمیل شده است لذا در جدول معادل آحاد تحمیل شده
بطور کامل ارائه شده است .

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۴۲) :

**شرکت کفشا کتانی تنپا
گزارش بهای تمام شده تولید دبار تمان ب در اولین ماه فعالیت**

الف - جدول مقداری تولید :

واحد های دریافتی از مرحله قبل	<u>٧٠٠٠</u>	واحد های تکمیل شده و انتقالی به مرحله بعد	<u>٦٤٠٠</u>
کار در جریان ساخت آخر دوره	<u>٦٠٠٠</u>		
جمع	<u>٧٠٠٠</u>		

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر مواد	از نظر هزینه های انتقالی	واحد های تکمیل شده و انتقالی
٦٤٠٠	٦٤٠٠	٦٤٠٠	واحد های تکمیل شده و انتقالی
<u>١٥٠٠</u>	<u>٦٠٠٠</u>	<u>٦٠٠٠</u>	کار در جریان آخر دوره
٦٥٥٠٠	٧٠٠٠	٧٠٠٠	جمع

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۴۲) :

ج - هزینه های تولید :

هزینه های انتقالی	مواد	تبديل	جمع	
هزینه های طی دوره	۴۵۶۷۵۰۰	۱۴۰۰۰۰۰	۸۸۴۲۵۰۰	۶۸۵۱۷۵۰۰
تقسیم بر معادل آحاد	۷۰۰۰	۷۰۰۰	۷۰۰۰	۶۵۵۰۰ واحد
بهای تمام شده هر واحد	۵/۶۵۲	۲۰۰	۱۳۵	۵/۹۸۷ ریال

د - جدول توزیع هزینه ها :

بهای تمام شده کالای ساخته شده و انتقالی

$$(64000 \times 5/987)$$

ارزش کار در جریان آخر دوره

$$[(6000 \times 200) + (6000 \times 5/652)]$$

کل هزینه های تولید

ثبت کالای تکمیل شده و انتقالی در دفتر روزنامه :

کالای در جریان ساخت دپارتمان ج

کالای در جریان ساخت دپارتمان ب

۶۳۲۰۰۰۰

۵۳۱۷۵۰۰

۶۸۵۱۷۵۰۰

۶۳۲۰۰۰۰

۶۳۲۰۰۰۰

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۴۲) :

شرکت کفش کتانی تندپا
گزارش بهای تمام شده تولید دبار تمان ح برای اولین ماه فعالیت

الف - جدول مقداری تولید :

واحد های انتقالی از مرحله قبل	۶۴۰۰۰ واحد
واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار	۶۰۰۰۰
کار در جریان آخر دوره	۴۰۰۰
جمع	۶۴۰۰۰

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر هزینه های انتقالی
۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰
۲۴۰۰	۴۰۰۰
۶۴۰۰	۶۴۰۰۰

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۴۲) :

ج - جدول هزینه های تولید :

هزینه های انتقالی	هزینه های طی دوره
۶۳۲۰.....	۱۲۱۴۸۰۰۰
هزینه تولید هر واحد	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
۶۴۰۰۰	۶۲۴۰۰ واحد
۵/۹۸۷	۱۹۵

۵/۱۱۸۲ ریال

جمع

۷۵۳۶۸۰۰۰

تبديل

۱۲۱۴۸۰۰۰

۶۲۴۰۰ واحد

۱۹۵

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی به انبار
 $(60000 \times 5/1182)$

ارزش کار در جریان آخر دوره
 $[(4000 \times 195) + (2400 \times 5/987)]$

کل هزینه های تولید

ثبت کالای تکمیل شده و نتقالی به انبار کالای ساخته شده :

کالای ساخته شده ۷۰۹۵۰۰۰

کالای در جریان ساخت دپارتمان ج

سود ناویژه معادل ۲۰ درصد فروش است بنابراین قیمت تمام شده کالای فروش رفته 80% فروش است .

فروش

$\underline{70950000} = 88687500$ مبلغ فروش کل

$\% 80$

$88687500 \div 60000 = 125/1478$ مبلغ فروش یک جفت کتانی

فصل یازدهم

هزینه یابی مرحله ای ، کار
در جریان ساخت

هدف های فراگیری آشنایی با : نحوه تنظیم گزارش بهای تمام شده تولید در صورت وجود کالای در جریان ساخت اول دوره .

تأثیر کالای در جریان ساخت اول دوره بر محاسبه بهای تمام شده :

در صورتی که کالای در جریان ساخت اول دوره وجود داشته باشد ،
گزارش بهای تمام شده تولید را به دو صورت می توان تنظیم نمود :

- روش میانگین
- روش اولین صادره از اولین واردہ .

در روش میانگین

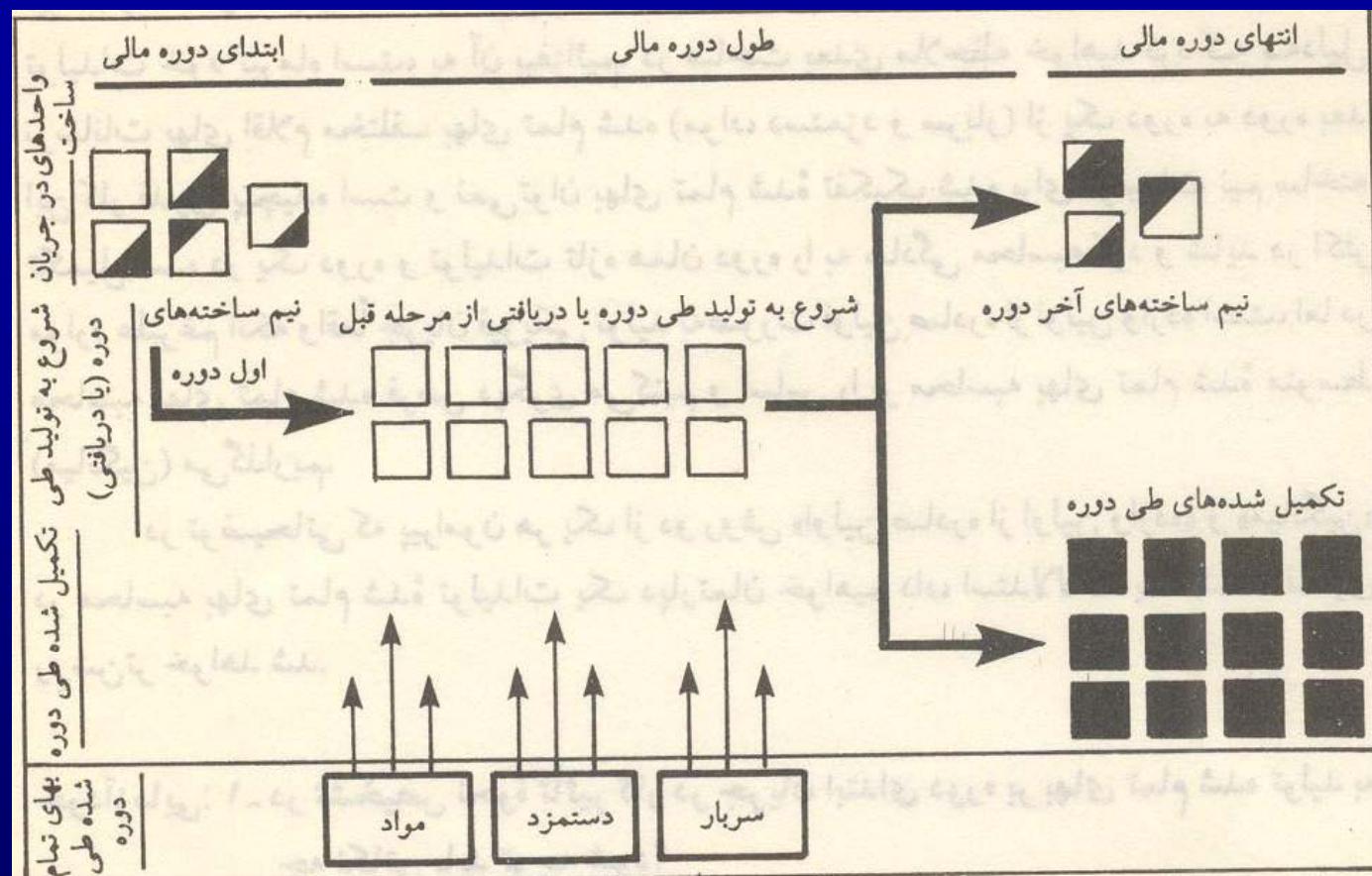
کالای در جریان ساخت اول دروغ جزئی از هزینه های طی دوره مالی محسوب گردیده و قیمت تمام شده کالای ساخته شده به طور متوسط محاسبه می شود .

در روش اولین صادره از اولین وارده

فرض می شود که ابتدای کالای در جریان ساخت اول دوره تکمیل می شود .
سپس واحدهای جدید شروع به تولید می گردد .

روش میانگین در فصل دوازدهم و روش اولین صادره از اولین وارده در
فصل سیزدهم مرود بررسی قرار می گیرند .

نمودار شماره ۱۱-۱ نحوه گردش فیزیکی کار در جریان ساخت ابتدا و طی دوره و تبدیل آن به کار در جریان ساخت انتهای دوره و یا کالای تکمیل شده دپارتمان را نشان می دهد :

مثال ۱۱-۱ هریک از کارخانجات آلفا و بتا طی مهرماه تعداد ۶۰۰۰ واحد کالا تکمیل نموده اند. آمار زیر مربوط به کالای در جریان ساخت در مهرماه است :

موجودی پایان ماه			موجودی ماه اول			کارخانه آلفا	کارخانه بتا
تبدیل	مواد	واحد	تبدیل	مواد	واحد		
۹۰	۱۰۰	۱۲۰۰	۸۰	۱۰۰	۲۰۰۰		
۸۰	۱۰۰	۲۰۰	۹۰	۱۰۰	۱۲۰۰		

مطلوبست محاسبه معادل آحاد تکمیل شده برای دو کارخانه به دو روش میانگین و FIFO

حل مثال (۱۱-۱) :

معادل آثار تکمیل شده - روش میانگین

کارخانه بتا		کارخانه آلفا		مواد واحد های تکمیل شده و انتقالی کار در جریان آخر ماه
تبديل	مواد	تبديل	مواد	
۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	
<u>۱۶۰۰</u>	<u>۲۰۰۰</u>	<u>۱۰۸۰</u>	<u>۱۲۰۰</u>	
۷۶۰۰	۸۰۰۰	۷۰۸۰	۷۲۰۰	

معادل آثار تکمیل شده - روش FIFO

کارخانه بتا		کارخانه آلفا		جهت تکمیل کار در جریان اول ماه واحد های شروع شده و تکمیل شده کار در جریان آخر ماه
تبديل	مواد	تبديل	مواد	
$1200 \times \%10 = 120$	-	$2000 \times \%20 = 400$	-	
$6000 - 1200 = 4800$	4800	$6000 - 2000 = 4000$	4000	
$2000 \times \%80 = 1600$	<u>۲۰۰۰</u>	$1200 \times \%90 = 1080$	<u>۱۲۰۰</u>	
۶۵۲۰	۶۸۰۰	۵۴۸۰	۵۲۰۰	

مثال ۱۱-۲

اطلاعات زیر مربوط به یکی از دوایر تولیدی کارخانه تنا است :

واحد های انتقالی از دایرہ قبل ۱۰۰۰۰ کیلو گرم

واحد های انتقالی به دایرہ بعد ۷۶۰۰۰ کیلو گرم

کالای در جریان ساخت آخر دوره ۲۴۰۰۰ کیلو گرم

در این دایرہ به محصول انتقالی از دایرہ قبل سه نوع ماده خام مختلف در فوائل جدأگانه تولید اضافه می شود . ترتیب اضافه شدن مواد مزبور به

شرح زیر است :

ماده الف در ابتدای عملیات دایرہ تولیدی .

ماده ب هنگامی که درجه تکمیل محصول ۱ است .

ماده ج هنگامی که درجه تکمیل محصول ۳ است .

بررسی کالای در جریان ساخت نشان می دهد که : درجه تکمیل $\frac{1}{4}$ کالای در جریان ساخت $\frac{7}{4}$ ، درجه تکمیل $\frac{1}{4}$ کالای در جریان ساخت $\frac{1}{3}$ و درجه تکمیل $\frac{1}{4}$ کالای در جریان ساخت $\frac{1}{6}$ است . هیچگونه کالای در جریان ساخت در ابتدای دوره وجود ندارد .

مطلوبست محاسبه معادل آحاد تکمیل شده برای هر یک از انواع مواد

حل مثال (۱۱-۲) :

معادل آحاد تکمیل شده

ماده ج

۷۶۰۰۰

ماده ب

۷۶۰۰۰

ماده الف

۷۶۰۰

۶۰۰۰

۶۰۰۰

۶۰۰۰

واحد های تکمیل و منتقل شده
کالای در جریان ساخت آخر دوره :

-

۱۲۰۰۰

۱۲۰۰۰

۶۰۰۰ واحد با درجه تکمیل $\frac{7}{8}$

-

-

۶۰۰۰

۱۲۰۰۰ واحد با درجه تکمیل $\frac{1}{8}$

۸۲۰۰۰

۹۴۰۰۰

۱۰۰۰۰

۶۰۰۰ واحد با درجه تکمیل $\frac{1}{8}$

فصل دوازدهم

هزینه یابی مرحله ای.

روش میانگین

هدف های فراگیری آشنایی با : نحوه تنظیم گزارش هزینه های تولید به روش میانگین

گزارش هزینه های تولید به روش میانگین

در صورتی که کالای در جریان ساخت اول دوره وجود نداشته باشد ، گزارش هزینه های تولید در دو روش میانگین و اولین صادره از اولین واردہ یکسان است . به عبارت دیگر مشکل کالای در جریان ساخت اول دوره باعث آیجاد روش های مختلف تنظیم گزارش هزینه های تولید گردیده است .

در صورتی که از روش میانگین برای تنظیم گزارش هزینه های تولید استفاده شود ، هزینه های متناظر موجود در کار در جریان ساخت اول دوره و هزینه های تولیدی طی دوره با یکدیگر جمع گردیده و بر معادل واحدهای تکمیل شده تقسیم می شود تا اینکه بهای تمام شده هر واحد کالای ساخته شده بطور متوسط به دست آید .

بنابراین استفاده از روش میانگین زمانی امکان پذیر است که بهای تمام شده کار در جریان اول دوره بر حسب مواد ، دستمزد و سربار مشخص شده باشد .

در این روش برای محاسبه معادل آحاد تکمیل شده ، تنها واحدهای تکمیل شده و انتقالی و کار در جریان آخر دوره منعکس می شود به عبارت دیگر کار در جریان ساخت اول دوره در جدول معادل آحاد ارائه نمی شود .

در جدول هزینه های تولید نیز ، هزینه های متناظر موجود در کالای در جریان ساخت اول دوره و هزینه های تولیدی طی دوره با یکدیگر جمع می شود ، بنابراین هزینه های مصرف شده در طی دوره در مجموع ، و برای هر واحد کالای تکمیل شده (بطور میانگین) ارائه می شود . و نهایتا در جدول تسهیم هزینه های تولید ، بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی به مرحله بعد یکجا محاسبه ، و پس از آن ارزش کار در جریان آخر دوره بر حسب مواد ، دستمزد و سربار تعیین می شود .

گزارش هزینه های تولید به روش میانگین ساده تر از روش اولین صادره از آخرین واردہ است ، اما بهای تمام شده کالای ساخته شده را بطور دقیق نشان نمی دهد .

نمودار شماره ۱۲-۱ نحوه گردش اقلام بهای تمام شده طبق روش میانگین را نشان می دهد:

بهای کار در جریان ابتدای دوره

بهای اقلام مصرفی بهای
تمام شده طی دوره

جمع اقلام متناظر بهای تمام شده کار در
جریان ابتدای دوره و مصرفی طی دوره

واحد های معادل

مثال ۱۲-۱ :

اطلاعات زیر در مورد دایرہ برش شرکت آمر برای ماه آبان در دست است :

کالای در جریان ساخت اول ماه ۳۵۰۰ واحد شامل ۳۰۰۰۰ ریال مواد و ۹۰۰۰ ریال تبدیل .

مواد انتقالی از انبار مواد ۹۰۰۰ واحد ۱۸۰۰۰ ریال . هزینه های تبدیل در ماه آبان ۴۴۳۰۰ ریال .

کالای ساخته شده طی ماه ۹۵۰۰ واحد و کالای در جریان ساخت آخر ماه ۳۰۰۰ واحد $\frac{1}{4}$ تکمیل شده است . مواد در ابتدای فرآیند تولید مصرف می شود .

مطلوبست : تنظیم گزارش هزینه های تولید به روش میانگین

حل مثال ۱۲-۱ :

شرکت آمر، گزارش هزینه های تولید دایرہ برش در آبان ماه
الف - کالای در جریان ساخت اول دوره ۳۵۰۰ واحد

۱۲۵۰۰ واحد

۹۰۰۰

واحد های شروع به تولید

واحد های تکمیل شده و انتقالی

کالای در جریان ساخت آخر دوره

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر مواد

۹۵۰۰

واحد های تکمیل شده و انتقالی

کالای در جریان ساخت آخر دوره

از نظر تبدیل

۹۵۰۰

$$3000 * \frac{1}{4} = 750$$

۱۰۲۵۰ واحد

۱۲۵۰ واحد

حل مثال ۱۲-۱ :

ج - جدول هزینه های تولید :

جمع	تبديل	مواد
۳۹۰۰۰	۹۰۰۰	۳۰۰۰۰
۲۲۴۳۰۰	۴۴۳۰۰	۱۸۰۰۰۰
۲۶۳۳۰۰	۵۳۳۰۰	۲۱۰۰۰۰
۲۲ ریال	۱۰۲۵۰	۱۲۵۰۰
	۲/۵	۸/۱۶

ارزش کار در جریان اول دوره
هزینه های طی دوره
جمع
تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
هزینه تولید هر واحد

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی
ارزش کار در جریان آخر دوره
$$[(۳۰۰۰ \times ۸/۱۶) + (۷۵۰ \times ۲/۵)]$$

کل هزینه های تولید

$$۹۵۰۰ \times ۲۲ = ۲۰۹۰۰۰$$

$$\frac{۵۴۳۰۰}{۲۶۳۳۰۰}$$

مثال ۱۲-۲ :

در صورتی که خواسته باشیم با توجه به اطلاعات مندرج در مسئله شماره ۱۲-۱؛ گزارش هزینه های تولید به روش اولین صادره از اولین وارده را تنظیم نماییم، به چه اطلاعاتی علاوه بر اطلاعات ارائه شده نیاز خواهیم داشت؟

حل مثال ۱۲-۲ :

باید در صد تکمیل کالای در جریان ساخت اول دوره مشخص شود .

فصل سیزدهم

هزینه یابی مرحله ای

روش اولین صادره از اولین واردہ

هدف های فراگیری آشنایی با : نحوه تنظیم گزارش بهای تمام شده تولید به روشن
اولین صادره از اولین واردہ

گزارش بهای تمام شده تولید به روشن اولین صادره از اولین واردہ

در این روش فرض بر این است که جریان هزینه متناسب با جریان فیزیکی محصول در خط تولید است یعنی ابتدا موجودی کالایی در جریان ساخت اول دوره تکمیل می شود ، سپس واحد های جدید شروع به تولید می شود و تکمیل می گردد .

استفاده از روش اولین صادره از اولین واردہ زمانی ممکن است که در حد تکمیل کالایی در جریان ساخت اول دوره مشخص باشد . به این ترتیب هزینه لازم جهت تکمیل کالایی در جریان ساخت اول دوره محاسبه شده و اختصاص می یابد تا اینکه کلایا مزبور تکمیل گردد .

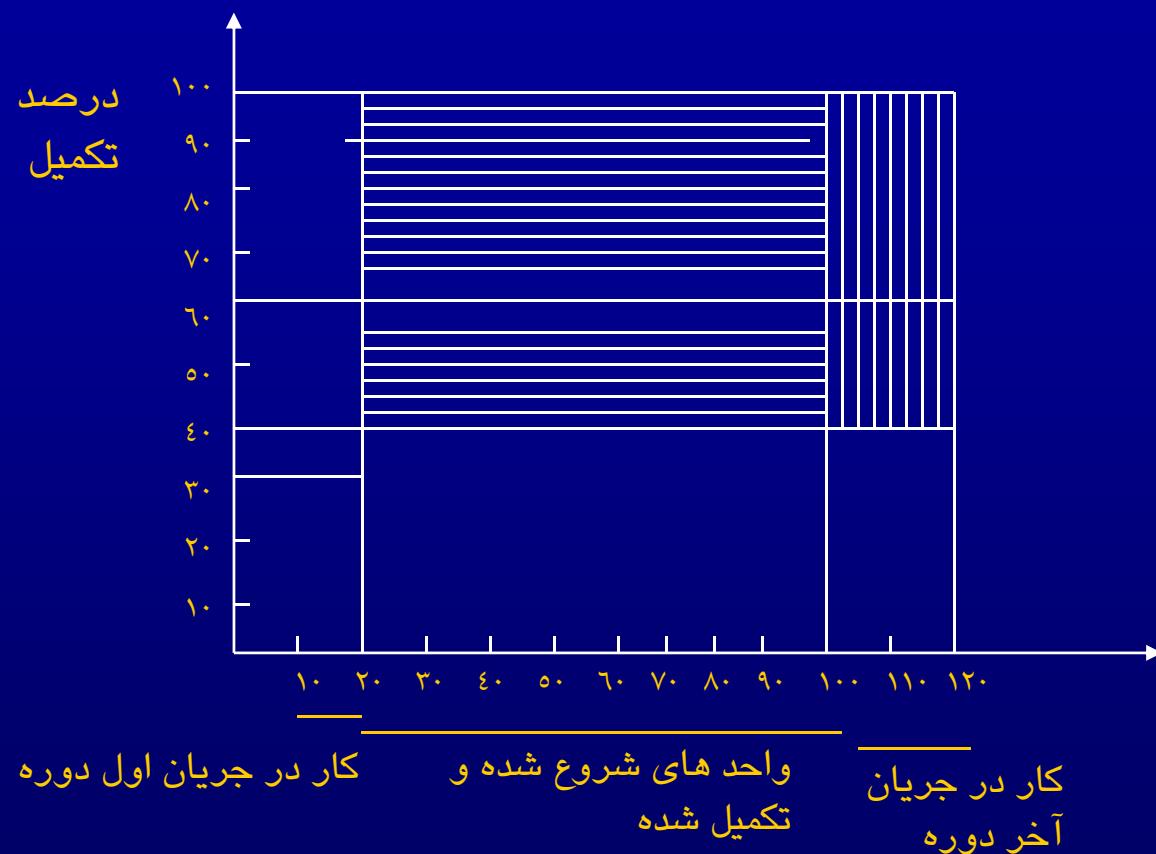
در جدول معادل آحاد تکمیل شده گزارش هزینه های تولید به روش اولین
صادره از اولین واردہ :

ابتدا معادل واحد های تکمیل شده از محل موجودی کالای در جریان
ساخت اول دوره ارائه می شود ، سپس معادل واحدهای تکمیل شده از
محل واحد های شروع شده و تکمیل شده (واحد های تکمیل شده و انتقالی
به مرحله بعد منهای واحد های در جریان ساخت اول دوره و یا واحد های
شروع شده به تولید منهای واحد های در جریان ساخت آخر دوره) و
نهایتاً واحد های تکمیل شده از محل موجودی کالای در جریان ساخت آخر
دوره ارائه می شود .

در جدول هزینه های تولید :

ارزش کار در جریان ساخت اول دوره به ریز مواد ، دستمزد و سربار ارائه نمی شود ، بلکه به صورت یک رقم کلی در ستون جمع هزینه های تولید ارائه می گردد . در جدول تسهیم هزینه های تولید نیز ابتدا بهای تمام شده کالای تکمیل شده از محل موجودی کالای در جریان ساخت اول دوره محاسبه و سپس بهای تمام شده واحد های شروع شده و تکمیل شده و نیز بهای تمام شده واحد های شروع شده و تکمیل نشده (موجودی کالای در جریان ساخت آخر دوره) محاسبه می گردد .

نمودار شماره ۱۳-۱ معادل آحاد تکمیل شده در دوره جاری برای یک دایرہ تولیدی از لحاظ هزینه های تبدیل با استفاده از روش اولین صادره از اولین واردہ را نشان می دهد . در این نمودار فرض شده است که کالای در جریان ساخت اول دوره ۲۰ واحد با درجه تکمیل ۳۰ درصد بوده است . تعداد ۸۰ واحد کالا در طی دوره شروع شده و تکمیل شده است و تعداد ۲۰ واحد نیز با درجه تکمیل ۶۰ درصد در جریان ساخت آخر دوره بوده است .

حل مسائل نمونه

از

منبع درس

حل تمرین ۱ (صفحه ۲۸۵) :

شرکت تولیدی نوآور
گزارش بهای تمام شده تولید دپارتمان مخلوط سازی در تیرماه - روش میانگین

الف - جدول مقداری تولید :

واحد های دریافتی از مرحله قبل
واحدهای تکمیل شده و انتقالی

<u>۳۹۶۰</u>	واحد
<u>۳۹۶۰</u>	واحد
<u>۳۹۶۰</u>	واحد

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

<u>از نظر هزینه</u>	<u>از نظر</u>
<u>مواد</u>	<u>های انتقالی</u>

واحد های تکمیل شده و انتقالی	کار در جریان آخر دوره	جمع
<u>۳۶۹۰</u>	<u>۲۷۰</u>	<u>۹۶۰</u>
<u>$۲۷۰ \times \% ۵۰ = ۱۳۵$</u>	<u>۲۷۰</u>	<u>۹۶۰</u>
<u>۳۸۲۵</u> واحد	<u>۳۹۶۰</u>	<u>۳۹۶۰</u>

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۸۵) :

ج - هزینه های تولید :

<u>هزینه های انتقالی</u>	<u>مواد</u>	<u>تبديل</u>	<u>جمع</u>
هزینه های طی دوره	۲۳۳۶۴۰۰۰	۴۷۵۲۰۰۰	۱۴۰۷۶۰۰۰
تقسیم بر معادل آحداً تکمیل شده	۳۹۶۰	۳۹۶۰	۲۸۲۵ واحد
بهای تمام شده هر واحد	۵۹۰۰	۱۲۰۰	۳۶۸۰

د - جدول توزیع هزینه ها :

بهای تمام شده واحدهای تکمیل شده و انتقالی
 (3690×10780)

۳۹۷۷۸۲۰۰

۲۴۱۳۸۰۰

۴۲۱۹۲۰۰۰

ارزش کار در جریان آخر دوره
 $[(270 \times 5900) + (270 \times 200) + (125 \times 3680)]$

کل هزینه های تولید

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۲۸۵) :

<u>مطلوبیت</u>	<u>اختلاف</u>	<u>مردادماه</u>	<u>تیرماه</u>	<u>ب - مواد</u>
نامطلوب	۱	۱۲۰۱	۱۲۰۰	دستمزد
مطلوب	۳۲۴	۲۱۱۶	۲۴۴۰	سربار
مطلوب	۸۰	۱۱۶۰	۱۲۴۰	

$$۹۳۳۳۰۰۰ \div ۳۸۵۲ = ۲۴۴$$

$$۴۷۴۳۰۰۰ \div ۳۸۲۵ = ۱۲۴$$

افزایش هزینه مواد قابل توجه نیست اما کاهش هزینه دستمزد و سربار قابل توجه و مطلوب است . در صورتی که کاهش مزبور در نتیجه کنترل هزینه باشد باید مورد حمایت قرار گیرد و تداوم یابد .

حل تمرین ۲ (صفحه ۲۸۶) :

۴/۳۱/ کالای در جریان ساخت دپارتمان مخلوط سازی	۲۳۳۶۴۰۰۰
کالای در جریان ساخت دپارتمان آسیاب	۲۳۳۶۴۰۰۰
۴/۳۱/ کالای در جریان ساخت دپارتمان مخلوط سازی	۴۷۵۲۰۰۰
کنترل مواد	۴۷۵۲۰۰۰
۴/۳۱/ کالای در جریان ساخت دپارتمان مخلوط سازی	۹۳۳۳۰۰۰
کنترل دستمزد	۹۳۳۳۰۰۰
۴/۳۱/ کالای در جریان ساخت دپارتمان مخلوط سازی	۴۷۴۳۰۰۰
کنترل سربار	۴۷۴۳۰۰۰
کالای ساخته شده	۳۹۷۷۸۲۰۰
کالای در جریان ساخت دپارتمان مخلوط سازی	۳۹۷۷۸۲۰۰

حل تمرین ۳ (صفحه ۲۸۶) :

هیچ تغییری در گزارش بهای تمام شده تولید به وجود نمی آمد به خاطر اینکه کالای در جریان ساخت اول دوره وجود ندارد .

حل تمرین ۴ (صفحه ۲۸۶) :

شرکت تولیدی بی همتا

گزارش بهای تمام شده تولید دبارتمان اول در بایان فرودین ماه – روش میانگین

الف – جدول مقداری تولید :

$\begin{array}{r} 8000 \\ - 7200 \\ \hline 800 \end{array}$	$\begin{array}{r} 6800 \\ - 1200 \\ \hline 6800 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8000 \\ - 8000 \\ \hline 0 \end{array}$	$\begin{array}{r} 6800 \\ + 6800 \\ \hline 13600 \end{array}$	$\begin{array}{r} 13600 \\ - 12000 \\ \hline 1600 \end{array}$
واحد	واحد	واحد	واحد	واحد

ب – جدول معادل آحاد تکمیل شده :

$\begin{array}{r} 6800 \\ - 6800 \\ \hline 0 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1200 \\ - 1200 \\ \hline 0 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8000 \\ - 8000 \\ \hline 0 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1600 \\ + 8000 \\ \hline 9600 \end{array}$
از نظر تبدیل	از نظر مواد	از نظر مواد	جمع

ادامه حل تمرین ۴ (صفحه ۲۸۶) :

ج - جدول هزینه های تولید :

جمع	تبديل	مواد	ارزش کار در جریان اول دوره
۵۳۶۰۰۰۰	۲۱۶۰۰۰۰	۳۲۰۰۰۰۰	هزینه های طی دوره
۴۸۹۸۴۰۰۰	۲۰۱۸۴۰۰۰	۲۸۸۰۰۰۰۰	جمع
<u>۵۴۳۴۴۰۰۰</u>	<u>۲۲۳۴۴۰۰۰</u>	<u>۳۲۰۰۰۰۰</u>	تقسیم بر معادل آثار تکمیل شده
۶۹۴ ریال	۷۶۰۰۰ واحد	۸۰۰۰۰	هزینه تولید هر واحد
	۲۹۴	۴۰۰	

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی
 (68000×694)

ارزش کار در جریان آخر دوره
 $[[(12000 \times 400) + (8000 \times 294)]]$

کل هزینه های تولید

$$\begin{array}{r} 7152000 \\ \hline 54344000 \end{array}$$

حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

شرکت تولیدی آرمان

گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه اول در اردیبهشت ماه - روش میانگین

الف - جدول مقداری تولید :

کار در جریان اول دوره	۱۰۰	واحد
واحد های شروع شده به تولید	۱۲۵۰	
جمع	۱۳۵۰	واحد
واحد های تکمیل شده و انتقالی	۱۲۲۵	واحد
کار در جریان آخر دوره	۱۲۵	
جمع	۱۳۵	واحد

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر مواد	
۱۲۲۵	۱۲۲۵	واحد های تکمیل شده و انتقالی
۷۵	۱۲۵	کار در جریان آخر دوره
۱۳۰۰	۱۳۵	جمع

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

ج - جدول هزینه های تولید :

مواد	تبديل	جمع	
کار در جریان اول دوره	۱۵۰۰۰	۷۱۰۰۰	۲۲۱۰۰۰
هزینه های طی دوره	۱۹۰۲۰۰	۳۴۱۳۰۰	<u>۵۳۱۵۰۰۰</u>
جمع	۲۰۵۲۰۰۰	۳۴۸۴۰۰۰	۵۵۳۶۰۰۰ ریال
تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	<u>۱۳۵۰</u>	<u>۱۲۰۰</u> واحد	<u>۱۲۰۰</u> ریال
بهای تمام شده هر واحد	<u>۱۵۲۰</u>	<u>۲۶۸۰</u>	۵۵۳۶۰۰۰ ریال
کل هزینه های تولید			
د - جدول تسهیم هزینه ها :			
بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی			
(۱۲۲۵×۴۲۰۰)			
ارزش کار در جریان آخر دوره			
[$(۱۲۵ \times ۱۵۲۰) + (۷۵ \times ۲۶۸۰)$]			
<u>۳۹۱۰۰۰</u>			<u>۵۱۴۵۰۰۰</u>

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

شرکت تولیدی آرمان گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه دوم در اردیبهشت ماه - روش میانگین

الف - جدول مقداری تولید
کا ردر جریان اول دوره
انتقالی از مرحله قبل
جمع

کالای تکمیل شده و انتقالی
کالالی در جریان ساخت آخر دوره

۷۵	واحد
۱۲۲۵	
<u>۱۳۰۰</u>	واحد
۱۲۰۰	
۱۰۰	
<u>۱۳۰۰</u>	

مواد ، دستمزد و سربار	
۱۲۰۰	
۷۵	
<u>۱۲۷۵</u>	واحد

از نظر هزینه های انتقالی	
۱۲۰۰	
۱۰۰	
<u>۱۳۰۰</u>	

کالای تکمیل شده و انتقالی
کالای در جریان ساخت آخر دوره
جمع

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

ج - جدول هزینه های تولید :

هزینه های انتقالی	مواد ، دستمزد و سربار	جمع
۳۰۴۶۰۰	۷۴۰۰۰	۳۷۸۶۰۰
۵۱۴۵۰۰۰	۱۸۶۴۰۰۰	۷۰۰۹۰۰۰
۵۴۴۹۶۰۰	۱۹۳۸۰۰۰	۷۳۸۷۶۰۰ ریال
۱۳۰۰	۱۲۷۵	۵۷۱۲ ریال
۴۱۹۲	۱۵۲۰	
		۶۸۵۴۴۰۰
	۵۳۳۲۰۰	=====
		۷۳۸۷۶۰۰ ریال

کار در جریان اول دوره	هزینه های طی دوره
	جمع
	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
	هزینه تولید هر واحد

د - جدول تسهیم هزینه های تولید :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی

$$(120 \times 5712)$$

ارزش کار در جریان آخر دوره

$$[(100 \times 4192) + (75 \times 1520)]$$

کل هزینه های تولید

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

شرکت تولیدی آرمان
گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه اول در اردیبهشت ماه - روش FIFO

الف - جدول مقداری تولید :

۱۰۰ واحد

۱۲۵۰

۱۳۵۰

۱۲۲۵ واحد

۱۲۵

۱۳۵۰ واحد

کار در جریان اول دوره

واحد های شروع شده به تولید

جمع

واحدهای تکمیل شده و انتقالی

کار در جریان آخر دوره

جمع

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

جهت تکمیل کار در جریان اول دوره

واحد های شروع شده و تکمیل شده

کار در جریان آخر دوره

جمع

از نظر تبدیل

از نظر مواد

۷۵

-

۱۱۲۵

۱۱۲۵

۷۵

۱۲۵

۱۲۷۵ ریال

۱۲۵۰

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

ج - جدول هزینه های تولید

مواد	تبديل	جمع	=
هزینه های طی دوره	-	ارزش کار در جریان اول دوره	-
تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	<u>۱۲۵۰</u>	<u>۳۴۱۲۰۰۰</u>	<u>۵۳۱۵۰۰۰</u>
هزینه تولید هر واحد	<u>۶/۱۵۲۱</u>	<u>۸۶۲۷/۲۶۷۶</u>	<u>۴۶۲۷/۴۱۹۸</u>

د - جدول تسهیم هزینه ها :

هزینه لازم جهت تکمیل	<u>۲۰۰۷۶۵</u>	<u>۲۲۱۰۰۰</u>	<u>۷۵ × ۸۶۲۷/۲۶۷۶</u>
بهای تمام شده ۱۰۰ واحد کار در جریان اول دوره	<u>۴۲۱۷۶۵</u>		
بهای تمام شده واحد های شروع شده و تکمیل شده			<u>۱۱۲۵ = ۴۷۲۳۲۷۰</u>
بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی			<u>۱۱۲۵ × ۴۶۲۷/۴۱۹۸</u>
ارزش کار در جریان آخر دوره		<u>۳۹۰۹۶۵</u>	<u>۵۱۴۵۰۳۵</u>
[۱۲۵ × ۶/۱۵۲۱] + [۷۵ × ۸۶۲۷/۲۶۷۶]			

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

گزارش بهای تمام شده تولیدی کارگاه دوم در اردیبهشت ماه - روش FIFO

الف - جدول مقداری تولید :

کار در جریان اول دوره
واحد های انتقالی از مرحله قبل
جمع

تکمیل شده و انتقالی به انبار
کار در جریان آخر دوره
جمع

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

مواد ، دستمزد و سربار	از نظر هزینه های انتقالی
۲۵	-
۱۱۲۵	۱۱۲۵
۷۵	۱۰۰
۱۲۲۵ واحد	۱۱۲۵

کار در جریان اول دوره

واحد های شروع شده و تکمیل شده
در جریان آخر دوره

ادامه حل تمرین ۵ (صفحه ۲۸۷) :

ج - جدول هزینه های تولید :

<u>هزینه های انتقالی</u>	<u>مواد ، دستمزد و سربار</u>	<u>جمع</u>
-	-	۳۷۸۶۰۰
۵۱۴۵۰۳۵	۱۸۶۴۰۰۰	۷۰۰۹۰۳۵
۱۲۲۵	۱۲۲۵	۷۳۸۷۶۲۵
۰.۲۹/۴۲۰۰	۶۳۳/۱۵۲۱	۶۶۲/۵۷۲۱

کار در جریان اول دوره
هزینه های طی دوره
 تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
 هزینه تولید هر واحد

د - جدول تسهیم هزینه های تولید :

۳۷۸۶۰۰	$۲۵ \times ۶۳۳/۱۵۲۱ = ۳۸۰۴۱$	۴۱۶۶۴۱	هزینه لازم جهت تکمیل
۶۴۳۶۸۶۹	$۱۱۲۵ \times ۶۶۲/۵۷۲۱ = ۶۸۵۳۵۱۰$		بهای تمام شده ۷۵ واحد کار در جریان اول دوره
			بهال تمام شده واحد های شروع شده و تکمیل شده
			بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی
			ارزش کار در جریان آخر دوره
		۵۳۴۱۲۵	$[(۱۰۰ \times ۰.۲۹/۴۲۰۰) + (۷۵ \times ۶۳۳/۱۵۲۱)]$
		۷۳۸۷۶۲۵ ریال	کل هزینه های تولید

حل تمرین ۶(صفحه ۲۸۸) :

با فرص استفاده از روش میانگین :

الف) کالای در جریان ساخت کارگاه اول

کنترل مواد

کنترل دستمزد

کنترل سربار

کالای در جریان ساخت کارگاه دوم

کنترل مواد

کنترل دستمزد

کنترل سربار

ب) کالای در جریان ساخت کارگاه دوم

کالای در جریان ساخت کارگاه اول

ج) کالای ساخته شده

۶۸۵۴۴۰۰

کالای در جریان ساخت کارگاه دوم

۶۸۵۴۴۰۰

۱۸۶۴۰۰

۷۸۴۸۰۰

۵۸۸۴۰۰

۴۹۰۸۰۰

۵۱۴۵۰۰

۵۱۴۵۰۰

کالای در جریان ساخت کارگاه اول

۵۳۱۵۰۰

۱۹۰۲۰۰

۱۷۸۶۰۰

۱۶۲۷۰۰

۱۸۶۴۰۰

ادامه حل تمرین ۶ (صفحه ۲۸۸) :

با فرض استفاده از روش FIFO :

الف) کالای در جریان ساخت کارگاه اول

کنترل مواد

کنترل دستمزد

کنترل سربار

کالای در جریان ساخت کارگاه دوم

کنترل مواد

کنترل دستمزد

کنترل سربار

ب) کالای در جریان ساخت کارگاه دوم

کالای در جریان ساخت کارگاه اول

ج) کالای ساخته شده

کالای در جریان ساخت کارگاه دوم

۵۳۱۵۰۰

۱۹۰۲۰۰

۱۷۸۶۰۰

۱۶۲۷۰۰

۱۸۶۴۰۰

۷۸۴۸۰۰

۵۸۸۴۰۰

۴۹۰۸۰۰

۵۱۴۵۰۳۵

۵۱۴۵۰۳۵

۶۸۵۳۵۱۰

۶۸۵۳۵۱۰

حل تمرین ۷ (صفحه ۲۸۸) :

تذکر : جدول معادل واحدهای تکمیل شده در گزارش بهای تمام شده هر دپارتمان ارائه شده است .

شرکت قاب سازی خوش فرم

گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه شماره ۱ برای تیرماه ۱۳۹۳ - روش میانگین

الف - جدول مقداری تولید :

کار در جریان اول دوره	۳۴۰
شروع شده به تولید	۱۹۱۵
جمع	<u>۲۲۵۵</u>
واحدهای تکمیل شده و انتقالی	۱۹۷۵
کار در جریان آخر دوره	۲۸۰
جمع	<u>۲۲۵۵</u>

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر مواد	واحدهای تکمیل شده و انتقالی
۱۹۷۵	۱۹۷۵	کار در جریان آخر دوره
۱۴۰	۲۸۰	جمع
<u>۲۱۱۵</u>	<u>۲۲۵۵</u>	

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۲۸۸) :

ج - جدول هزینه های تولید :

مواد	تبديل	جمع
۱۶۳۲۴۸	۱۱۹۱۹۹	۲۸۲۴۴۷
۱۰۲۰۶۲۷	۱۳۵۰۷۲۶	۲۳۷۱۳۵۳
۱۱۸۳۸۷۵	۱۴۶۹۹۲۵	<u>۲۶۵۳۸۰۰</u>
۲۲۵۵	۲۱۱۵ واحد	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
۵۲۵	۶۹۵	هزینه تولید هر واحد
		ارزش کار در جریان هزینه های طی دوره
		جمع

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی
 (1975×1220)

ارزش کار در جریان آخر دوره
 $[(280 \times 525) + (140 \times 695)]$

کل هزینه های تولید

ثبت کالای تکمیل شده انتقالی در دفتر روزنامه :

کالای در جریان ساخت کارگاه دوم

کالای در جریان ساخت کارگاه اول

۲۴۰۹۵۰۰

=====

۲۴۴۳۰۰

۲۶۵۳۸۰۰

۲۴۰۹۵۰۰

۲۴۰۹۵۰۰

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۲۸۸) :

شرکت قاب سازی خوش فرم
گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه دوم در ماه تیر - روش میانگین

الف - جدول مقداری تولید :

کار در جریان اول دوره
واحدهای دریافتی از مرحله قبل
۲۲۳۵ واحد

واحدهای تکمیل شده و انتقالی
کار در جریان آخر دوره
جمع

۳۶۰	
<u>۱۹۷۵</u>	
۱۹۵۵	
۳۸۰	
_____	۲۳۳۵
واحد	

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

واحدهای تکمیل شده و انتقالی
کار در جریان آخر دوره
جمع

مواد ، دستمزد و سربار
۱۹۵۵
$۳۸۰ \times \% ۲۵ = ۹۵$

۲۰۵۰ واحد

از نظر هزینه های انتقالی
۱۹۵۵
۳۸۰

۲۳۳۵

ادامه حل تمرین ۷ (صفحه ۲۸۸) :

ج - جدول هزینه های تولید :

هزینه های انتقالی	مواد	تبديل	جمع
۱۰۱۶۴۱	۲۲۱۰	۱۰۳۹۶	۱۱۴۲۴۷
۳۲۰۵۳۰۱	۱۵۲۶۲۰	۶۸۱۳۲۹	۴۰۳۹۲۵۰
۳۳۰۶۹۴۲	۱۵۴۸۳۰	۶۹۱۷۲۵	۴۱۵۳۴۹۷ ریال
۲۰۲۰	۱۹۸۵	۲۰۰۵	۱/۲۰۶۰ ریال
۱/۱۶۳۷	۷۸	۳۴۵	
هزینه تولید هر واحد	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	جمع	هزینه های طی دوره
			ارزش کار در جریان اول دوره

د - جدول تسهیم هزینه ها :

بهای تمام شده واحدهای تکمیل شده و انتقالی
 $(1970 \times 1/2060)$

ارزش کار در جریان آخر دوره

$[(50 \times 1/1637) + (15 \times 78) + (35 \times 345)]$

کل هزینه های تولید

$$=\frac{95100}{4153497}$$

حل تمرین ۸ (صفحه ۲۹۰) :

شرکت تولیدی ایمان
گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه اول در آبان ماه - روش FIFO

الف - جدول مقداری تولید :

کار در جریان اول دوره	۱۳۶۰
شروع شده به تولید	<u>۷۶۶۰</u>
جمع	۹۰۲۰ واحد
تکمیل شده و انتقالی	۷۹۰۰
کار در جریان آخر دوره	<u>۱۱۲۰</u>
جمع	۹۰۲۰ واحد

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

جهت تکمیل کار در جریان اول دوره	<u>از نظر مواد</u>
واحدهای شروع شده و تکمیل شده	-
(۷۹۰۰ - ۱۳۶۰)	<u>۶۵۴۰</u>
کار در جریان آخر دوره	<u>از نظر تبدیل</u>
جمع	$\frac{۱۳۶۰ \times \% ۸۰ = ۱۰۸۸}{۱۱۲۰ \times \% ۵۰ = ۵۶۰} = ۶۵۴۰$
کار در جریان آخر دوره	<u>۸۱۸۸ واحد</u>

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۲۹۰) :

ج - جدول هزینه های تولید :

کار در جریان اول دوره	هزینه های طی دوره	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	هزینه های تولید هر واحد
مواد	-	-	-
تبديل	-	-	-
۵۶۴۸۹۴	۲۰۴۱۲۵۴	۷۶۶۰	۴۸/۲۶۶
۴۷۴۲۷۰۶	۲۷۰۱۴۵۲	۸۱۸۸	۹۳/۳۲۹
۵۳۰۷۶۰۰ ریال			
۴۱/۵۹۶ ریال			

د - جدول تسهیم هزینه ها :

ارزش کار در جریان اول دوره	۵۶۴۸۹۴	هزینه لازم جهت تکمیل
بهای تمام شده ۱۳۶۰ واحد اول دوره	۹۲۳۸۵۸	
بهای تمام شده واحدهای شروع شده و تکمیل شده	۱۰۸۸ × ۹۳/۳۲۹ = ۳۵۸۹۶۴	
بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی *	<u>۴۸۲۴۳۸۱</u>	
ارزش کار در جریان آخر دوره	(۱۱۲۰ × ۴۸/۲۶۶) + (۵۶۰ × ۹۳/۳۲۹) = ۴۸۳۳۱۹	
کل هزینه های تولید	<u>۵۳۰۷۶۰۰</u>	

* اختلاف ناشی از گرد کردن اعداد است

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۲۹۰) :

شرکت تولیدی ایمان
گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه دوم در آبان ماه - روش FIFO

الف - جدول مقداری تولید :

۱۴۴۰	کار در جریان اول دوره
۷۹۰۰	واحدهایی دریافتی از مرحله قبل
<u>۹۳۴۰</u>	جمع
۷۸۲۰	واحدهای تکمیل شده و انتقالی
<u>۱۵۲۰</u>	کار در جریان آخر دوره
<u>۹۳۴۰</u>	جمع

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر مواد	از نظر هزینه های انتقالی	جهت تکمیل کار در جریان اول دوره
<u>۱۲۹۶</u>	<u>۷۲۰</u>	-	واحدهای شروع شده و تکمیل شده (۱۴۴۰ - ۷۸۲۰)
۶۲۸۰	۶۳۸۰	۶۳۸۰	کار در جریان آخر دوره
۳۸۰ واحد	۳۸۰	<u>۱۵۲۰</u>	
<u>۸۰۵۶</u>	<u>۷۴۸۰</u>	<u>۷۹۰۰</u>	

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۲۹۰) :

هزینه های انتقالی	مواد	تبديل	جمع
-	-	-	۹۵۶۳۹۰
۴۸۲۴۳۸۱	۱۴۴۰۲۰	۱۴۹۶۷۰۲	۶۴۶۵۱۰۳
۷۹۰۰	۷۴۸۰	۸۰۵۶	۷۴۲۱
۶۸۱/۶۱۰	۲۵۴/۱۹	۷۸۷/۱۸۵	۷۲۲/۸۱۵ ریال
۵۲۰۴۳۰۶	۲۵۴۶۴۳	۱۲۱۱۰۳۳	۹۵۶۳۹۰
(۶۳۸۰ × ۷۲۲/۸۱۵) + [(۷۲۰ × ۲۵۴/۱۹) + (۱۲۹۶ × ۷۸۷/۱۸۵)]	*	۶۴۱۵۳۴۲	۷۴۲۱۴۹۳
[(۱۵۲۰ × ۶۸۱/۶۱۰) + (۳۸۰ × ۷۸۷/۱۸۵)]	*	۱۰۰۶۱۰۱	

ج - جدول هزینه های تولید :

ارزش کار در جریان اول دوره
هزینه های طی دوره

تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
هزینه تولید هر واحد

د - جدول تسهیم هزینه ها :

ارزش کار در جریان ال دورة
هزینه لازم جهت تکمیل

[(۷۲۰ × ۲۵۴/۱۹) + (۱۲۹۶ × ۷۸۷/۱۸۵)]

بهای تمام شده ۱۴۴۰ واحد اول دوره

بهای تمام شده واحد های شروع شده و تکمیل شده

(۶۳۸۰ × ۷۲۲/۸۱۵)

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی *

ارزش کار در جریان آخر دوره

[(۱۵۲۰ × ۶۸۱/۶۱۰) + (۳۸۰ × ۷۸۷/۱۸۵)]

کل هزینه های تولید

* اختلاف ناشی از گرد کردن اعداد است

ادامه حل تمرین ۹ (صفحه ۲۹۱) :

شرکت تولیدی خورشید خاور
گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه چهارم در خرداد ماه - روش FIFO

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۲۹۰) :

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده - با فرض روش میانگین :

کارگاه دوم	کارگاه اول	واحدهای تکمیل شده و انتقالی
<u>۷۸۲۰</u>	<u>۷۸۲۰</u>	<u>۷۹۰۰</u>
<u>۳۸۰</u>	<u>۱۵۲۰</u>	<u>۱۱۲۰</u>
<u>۸۲۰۰</u>	<u>۹۳۴۰</u>	<u>۸۴۶۰</u>
		کار در جریان آخر دوره
		<u>۹۰۲۰</u>
		جمع

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۲۹۰) :

هزینه های تولید یک واحد - با فرض روش میانگین

	کارگاه دوم			کارگاه اول			
جمع	مواد و تبدیل	انتقالی	جمع	تبدیل	مواد		
۸۹۴۷۸	۸۶۶۹۱۲		۲۳۸۳۹۸	۳۲۶۴۹۶		کار در جریان اول دوره	
<u>۱۶۴۰۷۲۲</u>	<u>۴۸۱۹۰۰</u>		<u>۲۷۰۱۴۵۲</u>	<u>۲۰۴۱۲۵۴</u>		هزینه های طی دوره	
۱۷۳۰۲۰۰	۵۶۸۵۹۱۲		۲۹۳۹۸۵۰	۲۳۶۷۷۵۰		جمع	
<u>۸۲۰۰</u>	<u>۹۳۴۰</u>		<u>۸۴۶۰</u>	<u>۹۰۲۰</u>		تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده	
<u>۷۷/۸۱۹</u>	<u>۲۱۱</u>	<u>۷۷/۶۰۸</u>	<u>۶۱۰</u> ریال	<u>۵/۳۴۷</u>	<u>۵/۲۶۲</u>	هزینه تولید هر واحد	

$$7900 \times 610 = 4819000$$

بهای تمام شده واحد های تکمیل شده و انتقالی به مرحله دوم

ادامه حل تمرین ۸ (صفحه ۲۹۰) :

ج - مقایسه بهای تمام شده هر واحد محصول در ماههای مهر و آبان در کارگاه های اول و دوم :
روش FIFO

کارگاه دوم				کارگاه اول				
جمع	تبديل	مواد	انتقالی	جمع	تبديل	مواد		
۷۳/۱۱۸۰	۰۴/۵۶۸	۶۷/۱۰	۰۲/۶۰۲	۵۳۲/۱۱۱۶	۴۶۳/۸۷۶	۰۷/۲۴۰	هزینه های تولید مهر ماه	
<u>۷۲۲/۸۱۵</u>	<u>۷۸۷/۱۸۵</u>	<u>۲۵۴/۱۹</u>	<u>۶۸۱/۶۱۰</u>	<u>۴۱/۵۹۶</u>	<u>۹۳/۳۲۹</u>	<u>۴۸/۲۶۶</u>	هزینه های تولید آبان	
(۳۶۵)	(۲۵۳/۳۸۲)	۵۸۴/۸	۶۶۱/۸	(۱۲۳/۵۲۰)	(۵۳۲/۵۴۶)	۴۱/۲۶	تغییرات	

محاسبات :

$$\text{هزینه مواد هر واحد در مهر ماه در کارگاه اول} = ۰۷/۲۴۰ \div ۱۳۶۰ = ۳۲۶۴۹۶ \div ۱۳۶۰$$

$$\text{هزینه تبدیل هر واحد در مهرماه در کارگاه اول} = ۴۶۳/۸۷۶ \times \%۲۰ = ۲۲۸۳۹۸ \div (۱۳۶۰ \times \%۲۰)$$

$$\text{هزینه انتقالی هر واحد در مهرماه در کارگاه دوم} = ۰۲/۶۰۲ \div ۱۴۴۰ = ۸۶۶۹۱۲ \div ۱۴۴۰$$

$$\text{هزینه مواد هر واحد در مهرماه در کارگاه دوم} = ۶۷/۱۰ \div ۷۲۰ = ۷۶۸۰ \div ۷۲۰$$

$$\text{هزینه تبدیل هر واحد در مهرماه در کارگاه دوم} = ۰۴/۵۶۸ \div ۱۴۴ = ۸۱۷۹۸ \div ۱۴۴$$

حل تمرین ۹ (صفحه ۲۹۱) :

شرکت تولیدی خورشید خاور
گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه چهارم در خرداد ماه - روش میانگین
الف - جدول مقداری تولید :

۱۲۰۰	کار در جریان اول دوره
<u>۸۶۰۰</u>	واحدهای دریافتی از مرحله قبل
<u>۹۸۰۰</u> واحد	جمع
۹۰۰۰	واحدهای تکمیل شده و انتقالی
<u>۸۰۰</u>	کار در جریان آخر دوره
<u>۹۸۰۰</u> واحد	جمع

ب - جدول معادل احاد تکمیل شده :

از نظر تبدیل	از نظر هزینه های انتقالی	
۹۰۰۰	۹۰۰۰	واحدهای تکمیل شده و انتقالی
$۸۰ \times \% ۸۰ = ۶۴۰$	<u>۸۰۰</u>	کار در جریان آخر دوره
<u>۹۶۴۰</u> واحد	<u>۹۸۰۰</u>	جمع

ادامه حل تمرین ۹ (صفحه ۲۹۱) :

شرکت تولیدی خورشید خاور

گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه چهارم در خرداد ماه - روش میانگین

ج - جدول هزینه های تولید

<u>جمع</u>	<u>تبديل</u>	<u>هزینه های انتقالی</u>	
۲۴۰۸۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۲۲۵۸۰۰۰	ارزش کار در جریان اول دوره
۱۹۰۳۹۶۰۰۰	۳۰۷۳۶۰۰	۱۵۹۶۶۰۰۰	هزینه های طی دوره
<u>۲۱۴۴۷۶۰۰۰</u>	<u>۳۲۲۲۳۶۰۰</u>	<u>۱۸۲۲۴۰۰۰</u>	جمع
	<u>۹۶۴۰</u>	<u>۹۸۰۰</u>	تقسیم بر معادل احاد تکمیل شده
۹۹/۲۱۹۳	۳۹۸/۳۳۴	۵۹۲/۱۸۵۹	هزینه تولید هر واحد
۱۹۷۴۰۹۱۰			د - جدول تسهیم هزینه ها :
			بهای تمام شده واحدهای تکمیل شده و انتقالی
			$(۹۰۰۰ \times ۹۹/۲۱۹۳)$
			ارزش کار در جریان آخر دوره :
<u>۱۷۰۱۶۹۰</u>			$* [(۸۰۰ \times ۵۹۲/۱۸۵۹) + (۶۴۰ \times ۳۹۸/۳۳۴)]$
<u>۲۱۴۴۷۶۰۰</u>			کل هزینه های تولید

* اختلاف ناشی از گرد کردن اعداد است .

ادامه حل تمرین ۹ (صفحه ۲۹۱) :

شرکت تولیدی خورشید خاور

گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه چهارم در خرداد ماه - روش میانگین

ثبت اقلام بهای تمام شده در دفتر روزنامه :

۱۵۹۶۶۰۰۰ ۳۱/۳ کالای در جریان ساخت کارگاه چهارم

۱۵۹۶۶۰۰۰ کالای در جریان ساخت کارگاه سوم

۳۰۷۳۶۰۰ ۳۱/۳ کالای در جریان ساخت کارگاه چهارم

۱۲۶۵۶۰۰ کنترل دستمزد

۱۸۰۸۰۰ کنترل سربار

ادامه حل تمرین ۹ (صفحه ۲۹۱) :

شرکت تولیدی خورشید خاور
گزارش بهای تمام شده تولید کارگاه چهارم در خرداد ماه - روش FIFO

الف - جدول مقداری تولید :

۱۲۰۰	کار در جریان اول دوره
<u>۸۶۰۰</u>	واحدهای دریافتی از مرحله قبل
<u>۹۸۰۰</u> واحد	جمع
۹۰۰۰	واحدهای تکمیل شده و انتقالی
<u>۸۰۰</u>	کار در جریان آخر دوره
<u>۹۸۰۰</u> واحد	جمع

ب - جدول معادل آحاد تکمیل شده :

<u>از نظر تبدیل</u>	<u>از نظر هزینه های انتقالی</u>	
۶۰۰	-	جهت تکمیل کار در جریان اول دوره
۷۸۰۰	۷۸۰۰	واحدهای شروع شده و تکمیل شده $(1200 - 900)$
$800 \times \%80 = 640$	<u>۸۰۰</u>	کار در جریان آخر دروغ
<u>۹۰۴۰</u>	<u>۸۶۰۰</u>	جمع

ادامه حل تمرین ۹ (صفحه ۲۹۱) :

الف - جدول هزینه های تولید :

<u>هزینه های انتقالی</u>	<u>تبديل</u>	<u>جمع</u>	
-	-	۲۴۰۸۰۰۰	کار در جریان اول دوره
۱۵۹۶۶۰۰۰	۳۰۷۳۶۰۰	۱۹۰۳۹۶۰۰	هزینه های طی دوره
۸۶۰۰	۹۰۴۰ واحد	۲۱۴۴۷۶۰۰	تقسیم بر معادل آحاد تکمیل شده
۵۱۲/۱۸۵۶	۳۴۰	۵۱۲/۲۱۹۶ واحد	هزینه های تولید هر واحد
		۲۴۰۸۰۰۰	د - جدول تسهیم هزینه ها :
		۲۰۴۰۰۰	ارزش کار در جریان اول دوره
		۲۶۱۲۰۰۰	هزینه لازم جهت تکمیل
		۱۷۱۳۲۷۹۱	(۶۰۰ × ۳۴۰)
		۱۷۰۲۸۰۹	بهای تمام شده ۱۲۰۰ اول دوره
		۲۱۴۴۷۶۰۰	بهای تمام شده واحدهای شروع شده و تکمیل شده *
			(۷۸۰۰ × ۵۱۲/۲۱۹۶)
			ارزش کار در جریان آخر دوره
			[(۸۰۰ + ۵۱۲/۱۸۵۶) + (۳۴۰ × ۶۴۰)]
			کل هزینه های تولید
			* اختلاف ناشی از گرد کردن اعداد است

فصل چهاردهم

هزینه یابی استاندارد

هدف های فرآگیری آشنایی با : هزینه های استاندارد و مغایرت های مواد و دستمزد از هزینه های استاندارد

هزینه یابی استاندارد :

در هزینه یابی استاندارد برای تعیین بهای تمام شده محصول از هزینه های استاندارد (مواد استاندارد ، دستمزد استاندارد ، و سربار استاندارد) استفاده می شود . هزینه های واقعی با هزینه های استاندارد مقایسه می شود و انحرافات مشخص می گردد و به منظور کنترل ، تجزیه و تحلیل می شود . انحرافاتی که در این درس بررسی می شود انحرافات استانداردهای مواد و دستمزد است که بصورت زیر قابل مقایسه است :

انحرافات مواد :

(نرخ واقعی - نرخ استاندارد) مقدار مواد مصرف شده = انحراف نرخ مواد مصرفی
(مقدار واقعی مواد مصرفی - مقدار استاندارد برای تولید واقعی) نرخ استاندارد = انحراف مصرف مواد

انحرافات دستمزد :

(نرخ واقعی - نرخ استاندارد) زمان واقعی کار = انحراف نرخ دستمزد
(زمان واقعی - زمان استاندارد برای تولید واقعی) نرخ استاندارد = انحراف کارایی دستمزد

در صورتی که هزینه های واقعی بیشتر از هزینه های استاندارد باشد انحراف نامطلوب ، و در غیر اینصورت مطلوب است .

برای حسابداری هزینه های استاندارد روش های مختلفی (طرح ناقص ، طرح یگانه و طرح دوگانه) وجود دارد که در درس حسابداری صنعتی ۲ مورد بررسی قرار می گیرند . در صورتی که بخواهیم از طرح یگانه برای حسابداری هزینه های استاندارد مواد و دستمزد مستقیم استفاده کنیم نحوه عمل به اینصورت است که حساب کالای در جریان ساخت دایرہ تولیدی با هزینه های استاندارد (مقدار استاندارد \times نرخ استاندارد) بدھکار ، و با هزینه های استاندارد بستانکار می شود و انحرافات مواد و دستمزد مستقیم در زمان مصرف مواد و کار محاسبه و در دفاتر ثبت می گردد .

حل مسائل نمونه

از

منبع درس

حل تمرین ۱ (صفحه ۳۱۹) :

لف)

$$\begin{aligned} \text{انحراف نرخ مواد مصرف شده} &= 156500 \cdot (810 - 807) = 469500 \\ \text{مساعد} &= 405000 \quad \text{انحراف مصرف مواد} \\ \text{نامساعد} &= 77600 \cdot (625 - 630) = 388000 \\ \text{مساعد} &= 625 \cdot ((26000 \times 3) - 77600) = 250000 \quad \text{انحراف کارایی دستمزد} \end{aligned}$$

$160000 \times 807 = 129120000$	مواد خریداری شده	(ب)
$156500 \times 807 = 126295000$	مواد مصرف شده	
$26000 \times 6 \times 810 = 126360000$		
129120000	مواد	
129120000	حسابهای پرداختنی	
126360000	کالای در جریان ساخت	
405000	انحراف مصرف مواد	
469500	انحراف نرخ مواد	
126295000	مواد	

ادامه حل تمرین ۱ (صفحه ۳۱۹):

$$77600 \times 630 = 48888000 \quad (ج)$$
$$26000 \times 3 \times 625 = 48750000$$

هزینه دستمزد

دستمزد پرداختی

کالای در جریان ساخت

انحراف نرخ دستمزد

انحراف کارایی دستمزد

هزینه دستمزد

۲۵۰۰۰

۴۸۸۸۸۰۰

حل تمرین ۲ (صفحه ۳۲۰):

$125000 \div 28000 = 43/446$ $18000 - (425 - 43/446) = 285740$ $18000 - (4000 \times 4) - 18000 = 85000$ $18000 \times 43/446 = 803574$ $4000 \times 4 \times 425 = 680000$	مواد حسابهای پرداختنی نامساعد نامساعد کالای در جریان ساخت انحراف نرخ مواد انحراف مصرف مواد هزینه دستمزد
13915000 $13915000 - 610 = 13914390$ $115000 = (13915000 - 23000) / 23000$	دستمزد پرداختنی دستمزد مساعد انحراف نرخ دستمزد
$183000 = (4000 \times 5) - 23000$ $1220000 = 4000 \times 5 \times 610$	نامساعد کالای در جریان ساخت انحراف کارایی دستمزد
1220000 183000 115000 13915000	انحراف نرخ دستمزد هزینه دستمزد

حل تمرین ۳ (صفحه ۳۲۰):

در این مساله فرض شده است انحراف نرخ مواد در زمان خرید مواد محاسبه و ثبت می شود.

انحراف نرخ خرید مواد

$$\text{مساعد} = \frac{108000 - (1392000 - 125) 12000}{12000}$$

انحراف مصرف مواد

$$\text{مساعد} = \frac{156250 - (1100000 - (3 \times 3350)) 125}{125}$$

$$\text{نامساعد} = 150750 - (175 - 185) = 150750$$

$$\text{مساعد} = 293125 - (3350 \times 5) = 293125$$

ادامه حل تمرین ۳ (صفحه ۳۲۰):

$12000 \times 125 = 150000$	$3350 \times 3 \times 125 = 1256250$	(ب)
مواد	انحراف نرخ خرید مواد	کالای در جریان ساخت
مواد	حسابهای پرداختنی	انحراف مصرف مواد
کالای در جریان ساخت	انحراف مصرف مواد	هزینه دستمزد
هزینه دستمزد	دستمزد پرداختنی	انحراف نرخ دستمزد
انحراف کارایی دستمزد	کالای در جریان ساخت	کالای در جریان ساخت
هزینه دستمزد	مواد	انحراف کارایی دستمزد
هزینه دستمزد	مواد	انحراف نرخ دستمزد
انحراف کارایی دستمزد	کالای در جریان ساخت	هزینه دستمزد
هزینه دستمزد	مواد	انحراف نرخ دستمزد

حل تمرین ۴(صفحه ۳۲۱):

در این مساله فرض شده است که دستمزد و سربار به طور یکنواخت در طی دوره در فرایند
صرف شده است و مواد در ابتدای عملیات مصرف می شود .
جدول معادل آحاد تکمیل شده

##

$$\text{مساعد} = 31600 = (2800 \times 6) - 16010 = 4$$

$$\text{نامساعد} = 58650 = (2440 \times 1) - 2578 = 425$$

$$\text{نامساعد} = \frac{16760}{2578} = \frac{(1112410 - 425)}{2578}$$

حل تمرین ۵ (صفحه ۳۲۲) :

در این مساله فرض شده است که مواد در ابتدای عملیات مصرف می شود
الف) انحراف مصرف مواد

$$1020 \rightarrow \text{سفارش ۲} \quad \text{نامساعد}$$
$$= 1020 - (300 \times 2)$$

$$340 \rightarrow \text{سفارش ۳} \quad \text{مساعد}$$
$$= 340 - (200 \times 2)$$

$$104 \rightarrow \text{سفارش ۴} \quad \text{نامساعد}$$
$$= 104 - (175 \times 2)$$

$$476 \rightarrow \text{سفارش ۵} \quad \text{نامساعد}$$
$$= 476 - (100 \times 2)$$

حل تمرین ۵ (صفحه ۳۲۲) :

: انحراف کارایی دستمزد

(ب)

$$\text{نامساعد } 102 \rightarrow 300 - \frac{1}{5} (300 \times 64) = 1200 \quad \text{سفارش}$$

$$\text{مساعد } 103 \rightarrow 300 - \frac{1}{5} (200 \times 39) = 300 \quad \text{سفارش}$$

$$\text{مساعد } 104 \rightarrow 300 - \frac{1}{5} (175 \times 33) = 600 \quad \text{سفارش}$$

$$\text{نامساعد } 105 \rightarrow 300 - \frac{1}{5} (50 \times 15) = 1500 \quad \text{سفارش}$$

: انحراف نرخ دستمزد

$$\text{نامساعد } 102 \rightarrow 300 - \frac{19776}{64} = 576 \quad \text{سفارش}$$

$$\text{نامساعد } 103 \rightarrow 300 - \frac{11778}{39} = 78 \quad \text{سفارش}$$

$$\text{نامساعد } 104 \rightarrow 300 - \frac{9900}{33} = . \quad \text{سفارش}$$

$$\text{نامساعد } 105 \rightarrow 300 - \frac{4575}{15} = 15 \quad \text{سفارش}$$

$$\text{نامساعد } 10000 = 1500 - 68 - 112500 \quad \text{انحراف نرخ خرید مواد} \quad (\text{ج})$$

حل تمرین ۶(صفحه ۳۲۳):

نامساعد = $10000 - (56 - 58) \times 5000 = 10000 - 200 = 9800$ = انحراف نرخ مواد مصرفی

مساعد = $3600 - (56 - 54) \times 7200 = 3600 - 200 = 3400$

نامساعد = 2800

نامساعد = $61600 - (15000 \times 25) = 61600 - 375000 = -313400$ = انحراف مصرفی مواد

نامساعد = $107500 - (5000 - 5250) \times 430 = 107500 + 1250 = 108750$ = انحراف نرخ دستمزد

مساعد = $10000 - (15000 \times 5/1) = 10000 - 75000 = -65000$ = انحراف کارایی دستمزد

(5000×58) + (3600×54) = $290000 + 194400 = 484400$

$(15000 \times 25) (56) = 375000 \times 56 = 2100000$

ادامه حل تمرین ۶(صفحه ۳۲۳):

کالای در جریان ساخت	۴۲۰۰۰
انحراف نرخ مواد	۲۸۰۰
انحراف مصرف مواد	۶۱۶۰۰
مواد	۴۸۴۴۰۰
$۴۳۰ \times ۵۲۵ = ۲۲۵۷۵۰$	
هزینه حقوق و دستمزد	۲۲۵۷۵۰
دستمزد پرداختنی	
کالای در جریان ساخت	۲۲۵۰۰۰
انحراف نرخ دستمزد	۱۰۵۷۰
انحراف کارایی دستمزد	۱۰۰۰
هزینه حقوق و دستمزد	۲۲۵۷۵۰

www.salamnu.com

سایت مرجع دانشجوی پیام نور

- ✓ نمونه سوالات پیام نور : بیش از ۱۱۰ هزار نمونه سوال همراه با پاسخنامه تستی و تشریحی
- ✓ کتاب ، جزو و خلاصه دروس
- ✓ برنامه امتحانات
- ✓ منابع و لیست دروس هر ترم
- ✓ دانلود کاملا رایگان بیش از ۱۴۰ هزار فایل مختص دانشجویان پیام نور

www.salamnu.com